

311229.

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ అక్టోబరునెల 6-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, ఆశ్వజమాన బహుళ చతుర్థ ర.

No. 156
సంచిక ౧౫౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టను.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టులువలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం ఊపో, 6, 7 తంబుశెట్టిపీడి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

శ్రీరామవిజయం-నాటకము	0 8 0	శారదాంబ-స్త్రీధర్మబోధిని నాటకము	0 4 0
ఆరాధనవిధి	0 4 0	ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	0 8 0
హిందీమొదటివాచకము	0 6 0	శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులో నిముడునది)	1 4 0

తపాలపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 6, 7 తంబుశెట్టిపీడి, మద్రాసు

భక్తదాసా మావద్ద బేరముచేసిన మానవుకము మీకు తెలియును

చిత్రపువను పగిషీలు, పూజలు, మొదలగు
సవిగల నాగవస్తువులు, పట్టెడలు, నాగరమలు, జడ
బిళ్ళలు, మల్లెమొగ్గలు, రోజూపువ్వులు, కంపులు,
పచ్చలు, పువ్వురాగములుచేర్చి కట్టబడిన మోపులు,
హంసబిళ్ళలు మొదలగునవి, వెండి సామానులను
మావద్ద నివహించుచున్నవి అక్కరలేనివో వున్న
కొని వైకము వాపనిచ్చెగము సవరము బంగారుకు,
సీమవెండికి, వేలైన పువ్వురాగములకు కంపులకు
పూచీ నిచ్చెదము

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ
నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

మేహారి

నవీనముగ వచ్చినటువంటి, చిరకాలముగ బాధించు
చున్నటువంటి నవా మేహవ్యాధులను నిర్మూలించుటలో
అమోఘమైనది మో ౨౬ 1-కి ర్పు 2-8-0
ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి, ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ
(3347)1

వెల్లింగ్టన్ సినిమా 953
7-10-25 మంగళవారమున 9-10-25 శుక్రవారమునకు
యూనివర్సల్ స్పెషల్ డ్రామా
“ది నైట్ మె స్సేజ్”
విపరీతమైన శ్రేణులు, తమించునట్టి శ్వేతమునకు ప్ర
సిద్ధిచెందినట్టి అద్భుత నాటకము

క్రాన్ థియేటరులో
ప్రదర్శనము క్రొత్త ప్రదర్శనము
“జేన్ జాన్ ఆఫ్ ది నైట్”
మంగళవారము 6-10-25, 2 ప్రదర్శనములు
జాకికూగెన్ ఆలివర్ ట్విస్టు
బుధవారము 7-10-25 2 ప్రదర్శనములు 6-15, 9-30.
మేరిపిక్ ఫోర్డ్ “లిటిల్ లార్డు పాన్ ట్లీరాయి”
గురువారము 8-10-25 2 ప్రదర్శనములు 6-15, 9-30
రుడాల్ఫు వెంక్ ట్విస్ట్ “షీక్”
శుక్రవారము 9-10-25, 2 ప్రదర్శనములు 6-15, 9-30
చార్లీ గాస్ట్ అండు జాకికూగెన్ “ది కిడ్”

మద్రాసు వెన్నెల

ప్రతి రకము డ్రాయింగు పెన్ సెట్లయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచి నివ్వబడును
మద్రాసు వెన్నెల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నవి.
వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొసగుడు వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు న్రాయుడు
వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్స్, మద్రాసు

1964

మైనూరు ప్రజా ప్రతినిధి సభ

పరకాలస్వామివారి మరణమువలన నేటిసభ నిలిపివేయబడెను

(ప్రత్యేక ప్రతినిధి)

మైనూరు 5-10-25:—నేటి ఉదయము 11 గంటలకు మైనూరు ప్రజా ప్రతినిధి సభ తిరిగి జగన్మోహన్ నగరునందు సర్. ఎ. ఆర్. బెన్జిగారి యధ్యక్షతన సమావేశమైన పిదప “మరణశిక్షను రద్దుజేయుటకు” తీర్మాన ముపాదించబడి చర్చింపబడెను.

వైష్ణవ మతాచార్యులును, మహారాజుగారి గురువులు వగు నరసింహ బ్రహ్మరత్నప్రకాశ సామివారు గతరాత్రి పక్షవాతమువలన సిద్ధియైదుటచే మహారాజుగారి యజ్ఞాను సారము నేటి సమావేశము చేపటి ఉదయము 11 గంటలవరకు నిలిపివేయబడెను.

అందుచే ప్రజా ప్రతినిధి సభ జనవరి 7 వ తేదీవరకు జరుగునని ఊహింపబడుచున్నది.

3 వ తేదీ ప్రజా ప్రతినిధి సమావేశము తివానగారు రాజాలనందున ప్రభువు సభ్యులగు కె. ఆర్. శ్రీనివాస స్వామిగారి యధ్యక్షతన జరుపబడెను. నేటిసభయందు పాల్గొను కాళి, విద్యాకాళి, వ్యవసాయకాళి, పల్లివరపు కాళిలందు మరికొన్ని వ్రాతనిధ్యులు చర్చింపబడెను. పాతకాలము పారిశ్రామిక విద్యులను, నైతిక పాతములను గరపుటకుగాను సభ్యులు గోరిరి. సాధ్యమైనంతవరకు, వీలైన పరిస్థితులం దటుల జేయుదురని ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. రైలుచే ప్రయాణసౌకర్యము లొనర్చుటకుగాను ప్రభుత్వమువారు తగిన శ్రద్ధగై కొందుమని వాగ్దాన మొనర్చిరి. రైతులకు వ్యవసాయము నకు ఆవశ్యకముగు నూతన సాధనముల సరఫరా జేయు విషయ మై ప్రభుత్వమునా రాలోచించెదరని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

అద్భుతములలో అద్భుతము

వివిధమైన తావరయై నను తక్షణమే, అద్భుతముగా 24 గంటలలో గుణ

మగును. అది గుడ్డలను పాడుచేయుదు. ఔషధము వాడుట కూడ చాల సులభము. ఒకసారి వాడినవాచినవారు మరల ఎన్నటికిని దీనిని వచరు. బుడ్డి 1 కి ధర 0-8-0.

అమరావతి యేజన్స్,

పార్కుటవును, మద్రాసు.

మైనూరు ప్రాగైసినిస్టు శాసనసభ్యుల వార్షిక సభ

శ్రీ మధివృద్ధి జేందు సూచనలు

మైనూరు, అక్టోబరు 5—మైనూరు శాసనసభ్యులందు పాలశాఖివృద్ధి యింకను శోరునట్టి పక్షమువారు భాండా గార మండిరమందు నిన్న సాయంకాలము వార్షిక సభకు విందు నకు గూడిరి. కార్యదర్శియగు హానకప్ప కృష్ణరావు (శాసన సభ్యుడు) వార్షిక నివేదికమును జదివి, మున్నందు చాలమంది శాసన సభ్యులు పక్షాదర్శములను గ్రహించి ప్రజాభ్యుదయమున కు బాటుపడెను యీ పక్షమున జేరుట కవకాశ మున్న వనిరి. నివేదికను పూర్తియగునట్టి కరతాళధ్వను లమితముగ చెలరేగెను. పిమ్మట విందు జరిగెను. సభకు శాసనసభ్యులు, ప్రభుత్వ సభ్యులు ననేకులువచ్చిరి. కె. ఆర్. శ్రీనివాసస్వామిగారు యమ్. ఏ. కే. చండి బి. ఏ., కార్యదర్శులు అ. రంగ రావు బి. ఏ. బి. యల్. స్వేచ్ఛాద్వార్యులొగియుగ యి. రామరావుగార్లు పాల్గొనిరి. వీజపురవాసులగు కాజ్జల్ శ్రీనివాసరావు, కృష్ణరావు, మధులేడకరు, వి. బి. ఆలూరు మొదలగు కర్ణాట నాయకులుగూడ సభనలంకరించిరి.

శాకుంతలమునుండి కన్నడ భాషను పాటలు మధులేడకరుగారు చదివి సభ్యులను హరతులను జేసిరి. వెంకట కృష్ణయ్యగారు రుద్రోగము సభకు వచ్చినందులకు తారీఖు బ్రతసించిరి. విందునకు ఫలాహారముల నెట్టిలోటునులేకుండ కూర్చిన మోడ రనుహాటలు మేనేజరుగ నరహారిరావుకూడ ప్రకంపించె బడెను.

మైనూరు రాజవంశగురువుల మరణము

నేటి యుదయము శ్రీచాముండి రథోత్సవము జరిగెను. రథమును మహారాజే స్వయముగ లాగెను.

మైనూరు రాజవంశ గురువులైన పారికాలస్వామి గురువుగారు నిన్నరాత్రి కొలదిరోజులు మాత్రము జ్వరముచే బాధపడి మరణించిరి. (ప్రత్యేకతం.)

నోటీసు

చెన్నపురి చైతన్యజారులోనున్న నెం 21 రు భవనము నందున్న మా జార్జి లెన్ బ్రాంచియందు డాక్టర్ ఆ. లక్ష్మీ పతి, బి. ఏ., ఎం. బి. డి. సి. ఎమ్. బి. ఎన్. గారి సలహాను ఆదివారములందు తేప్ప తిమిమదినములందు ప్రతిరోజు సాయం త్రము 7 గంటనుండి 8 గంటలవరకు పొందివచ్చును.

మేనేజరు:—ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసిలిమిటెడ్, 19, హారిన్రోడ్డు, మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

మైనూరువార్తలు

మహాత్ముని జన్మ దినోత్సవము

(ప్రత్యేక ప్రతినిధి)

అక్టోబరు 6:—మొన్నటిదినము (2-10-25) గోంధి మహాత్ముని జన్మదినోత్సవ సందర్భమున మైనూరు లెన్మహాల్లు నందు గొప్ప బహిరంగసభ జరపబడినది. పురభవనముంతయు సందులేక సభ్యులచే నిండిపోయెను. సభకు అనేకులు ప్రజా ప్రతినిధిసభాసభ్యులు, విచ్చేసిరి. భారతమాత, మహాత్ముని విగ్రహములు ఉన్న తీరమునం దలంకరింపబడినవి. ప్రభుమును బిడారం క్రిష్ణప్పగారి శిష్యులచే, వేణు, గాత్ర, శీటలు, మృదంగ, హోమ్మనియములతో పాటకచ్చేరి జరుపబడిన పిమ్మట హిందూ మహమ్మదీయ క్రైస్తవ ప్రముఖులచే ఉపన్యాసము లేబడెను. కా సత్త శ్రీనివాసరావుగారు రధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీయుతులు మధ్యేడ్కూర్, తిరుమల తాతాచార్యకర్క, శిల్పాప్టర్ పాయి (క్రైస్తవ సభ్యుడు) మహమ్మద్ పెరీఫ్ గారలును మరికొందరు ప్రజా ప్రతినిధిసభాసభ్యులును మహాత్ముని సుగుణ సంపత్తిని, మహాత్మ్య దేశసేవను, త్యాగశీలమును గొనియాడుచు ముచ్చటించిన పిదప సభ జయప్రథముగ ముగింపబడెను.

కర్ణాటక ఏకీకరణసభ

కర్ణాటక దేశీయుల సాంస్కృతిక ఏకీకరణోద్యమ ప్రచారమునకై ఈపట్టణమునకు విచ్చేసియున్న ధార్వారు మండలివాసులు శ్రీయుతులు కాసత్త శ్రీనివాసరావు, మధ్యేడ్కూర్, ఆలూరు వెంకట్రావుగారలు 8-10-25 వ తేదీన పుర భవనమువద్ద గొప్పబహిరంగసభ గావించిరి.

మహారాజా కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు యస్. యస్. సుబ్బారావుగారును, మరికొందరు పురప్రముఖులు సభ కరుడెంచిరి. ‘విశ్వ కర్ణాటక’ పత్రికా సంపాదకులు శ్రీ తిరువల తాతాచార్యకర్కగారు ప్రప్రథమున ఉపన్యసించుచు వివిధప్రాంతములందు నివసించుచుండే కర్ణాటక దేశీయుల సాంఘిక, ఆర్థిక, సాంస్కృతిక, వైజ్ఞానిక ఏకీకరణముయొక్క అత్యంతావశ్యకతను నొక్కి పక్కాజెంచిరి. ప్రకృతము రాజకీయము గ నట్టి సంస్కరణము సంభవముగాకపోయినను సారస్వత, లలిత కలాభివృద్ధిలు వికృతముచే సుసాధ్యములనియు, అట్లు నానా కాళులందును అభ్యున్నతిని బడయవెంచిన కర్ణాటక దేశీయుల దృష్టియంతయు నొకచో కేంద్రీకరింపబడుట ప్రధానమనియు బల్గిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును గూర్చి ప్రసంగించుచు భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన సూత్రానుసారము ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము ప్రసాదించబడుట కర్ణాటకుల కెంతయు ముదము నొడగూర్చుననియు, బల్లారిజిల్లాయందు ఆత్యధికసంఖ్యాకులు కన్నడమే మాతృభాషగలవారు గావు న పై సూత్రమున కనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించినవారిని ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయమునకు జేర్చరాదని పల్గిరి. భాషాప్రయుక్త విభజనసూత్రము ననుసరించి ఆంధ్రులు విశ్వవిద్యాలయమును గోరియుండిరి గాన అదే సూత్రపుచే కన్నడదేశీయులను విశ్వ విద్యాలయమునకు జేర్చకుండుటకు ఆంధ్రదేశీయులే సుహృద్భాషము తోడను, విశాల దృక్పథములతోడను, తోడ్పడెదరుగాక యని పల్గిరి.

అధ్యక్షులగు శ్రీ యమ్. వెంకట కృష్ణయ్య గారు, మధ్యేడ్కూర్ గార లుపన్యసించిన పిదప సభ ముగింపబడెను.

రథోత్సవము

మైనూరు పట్టణమునకు దక్షిణభాగమందున్న చాముండి పర్వతగ్రహందలి చాముండేశ్వరీ దేవస్థానముందు నేటి ఉదయము గొప్ప రథోత్సవము జరుపబడినది. నేలకొలిది జనులు తీర్థప్రజలవలె పర్వత మారోహించి ఉత్సవమును సందర్శించిరి. మహారాజుగారు విచ్చేసి లేరు కదలుటకు పూర్వము తమ హస్తములతో రథమును లాగినపిదప ఉత్సవము ప్రారంభమై 10 గంటలకు సమాప్తమయెను.

మైనూరు ప్రజా ప్రతినిధిసభ

అభివృద్ధి పక్ష సమావేశము

మైనూరు ప్రజా ప్రతినిధిసభయందలి అభివృద్ధిపక్షము యొక్క సాంపత్తిక సమావేశము నేడు 4-10-25 న జరిగెను. ప్రభుత్వసభ్యులు కె. ఆర్. శ్రీనివాసస్వామిగారు, కె. చాండి గారలును సభకురుడెంచిరి. ఫలహారాంతరము అధ్యక్షులను, కార్యదర్శులను ఎన్నుకొనిరి.

మాత్ర కోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చిత్తు
URESOL (యూరిసోల్)

అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాన్సల్లు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని చుండలు సాఫల్యము, యితర దుశాణములందు విశ్రయమునకు వారకుడు

ప్రాప్తికృత కావలసినవారు ఈ దిగువ విభాగమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. Hari & Co. 46, Singaperumal Street, Triplicane, Madras

శ్రీమద్వాత్సక్తిరామాయణము

ఓంకారము చేపములకు మాలమెట్లను గాయత్రీమంత్రము మంత్రములకెల్ల ప్రారంభమైనట్లు శ్రీమద్వాత్సక్తి విరచిత రామాయణము కావ్యములకెల్ల నావై యలరారుచున్నది. సర్వోత్కృష్టతగల యీ రామాయణమహావ్యవస్థను మహానీయు లనేకు లనేక సంస్కృతవాగ్భాషానీతిరముల నేర్పరచియుండిరి. అందు గొన్ని ముద్రింపబడి దర్శనీయములగు గొన్ని ముద్రింపబడెను దర్శనసౌలభ్యము లేకయుండుటయు, గాంచి బ్రహ్మశ్రీ భమిడిపాడి కామేశ్వరకాశ్రిగారు ముద్రితాముద్రిత వ్యాఖ్యానముల జాలవఱకు నంతరించి పండితులు పామరులు త్రిమతస్థులు తదితరులు సంస్కృత వ్యాఖ్యానానీతిరముల సుగమముగా బ్రవేశించి చూచి యంద లీవి శేషములగావించి సంతసించునట్లు నాకనాచరగు సంపూర్ణాంధ్ర వ్యాఖ్యానమును; ప్రతిశ్లోకమునకు ప్రతిపదార్థము, తాత్పర్యము, విశేషార్థములు, కథాసందర్భము ననుసరించి చిత్రపటములు గలిగి యలరారునట్లు రచించి 50 పానుల డబుల్ రాయల్ పైజా గ్లేజుకాగితములమీద రెండుమాసముల కొక్కొక్కసంపుటముగా బ్రకటించుచున్నారు. సంపుటము 200 పుటలు గలిగి బైండు చేయబడియుండును. శీవశివ శేషము నిందుగడప బద్ధకంబులై శ్రీ శాస్త్రులవారు దీనంగల రాజకీయ నైతిక సాంఘిక మతధర్మములను, విహితాస్మిక మార్గములను గరతలామకముగాజేసి ముద్రించుచున్నారు. ప్రతి భారతీయోంధ్రుడు బలింపదగిన గ్రంథము ఇంతవఱకు బాలకాండము ఆరు సంపుటములు ముద్రింపబడినది. అయోధ్యాకాండ సంపుటములు ముద్రింపబడుచున్నవి. సంపుటము లన్నియు దెప్పించుకొనువారు కాళ్ళత చందాదారులుగా నెన్నబడుదురు. కాత్వతచందాదారులు, మొదలు రు 0-8-0 లు ప్రవేశరుసును చెల్లింపవలెను. సంపుటము 1 కి పోస్టాజురుగాక చందాదారులకు రు 1-2-0 ఇతరులకు రు 1-8-0 వివరములు మాట్లాసి తెలిసికొనవచ్చును.

నిలయువారు:—

శ్రీమద్వాత్సక్తిరామాయణ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము, ఆర్కాపురము, రాజమహేంద్రవరము.

శ్రీ శారదానికేతనము, గుంటూరు

దీపావళి భిక్ష

గుంటూరును గాంధీపేటలో "శ్రీ శారదానికేతనము" అను స్థానమున స్త్రీవిద్యాలయ మొకటి స్థాపితమై నాల్గవత్సరములనుండి పనిచేయుచున్నది. మూడు 150 బాలికలు విద్య నభ్యసించుచున్నారు. పట్టాములోని పెద్దపట్టణముల స్త్రీలకు కూడ విద్యాలయమున ప్రత్యేకముగ విద్య నేర్పబడుచున్నది.

సీత, నవయంతి, సాగ్రతి, మైత్రేయి మొదలగు పూర్వ హిందూగుండరిమణులవంటి నవయువతీమణులు తయారచేయుటకు తోడ్పడు స్త్రీవిద్యాలయము గుండేతమున మరియొకటి లేదు. దేశమునకు స్త్రీవిద్యాలయము పేరుగ చెప్పనక్కరలేదు. పూర్వపద్ధతుల ననుసరించి ఇచ్చట నియమితకాలమున 5 వత్సరములలో సంస్కృత కావ్యములును, తెలుగు వచనకావ్యములును సంగీతమునగాని చిత్రకళయందుగాని కొంతవిజ్ఞానమును, నూలువదుకుట, పేముఅల్లుట, కుట్టు, చెంకీపనులు బాగుగ నేర్పబడును. ఈ 5 వత్సరములుగాక మరియొక సంవత్సరములు పండితకాఖగా ఏర్పాటుచేసిరి. ఈ మూడు సంవత్సరములలో సంస్కృతము, తెలుగు, సంగీతము, లేక చిత్రకళ, ఆయుర్వేదము నేర్పబడును.

పూర్వసాంప్రదాయముల ననుసరించి, గురుకుల మేర్పడి యున్నది. ఈ గురుకులమున వివిధప్రాంతములనుండి వచ్చిన బాలికలు 52 మందిగలరు. కొందరు రంగూను, హైదరాబాద్ నుండికూడవచ్చిరి. ఇంకనూ వచ్చుచున్నారు. ఈ గురుకులమున విద్యాభ్యాసనకు లుచితముగ నీయబడుచున్నది. బాలికల ఆరోగ్యమును కాపాడు వైద్యులుగలరు. బాలికలకు కడుబాగుగ విద్యగలపబడుచున్నది.

క్రీమతి పున్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు గురుకులమున నడుపుచున్నారు. ఈవిద్యాలయమునకు శ్రీ రాజా ఎల్. వి. రంగారావు బహదర్ మునగాల జమీందారుగారు అధ్యక్షులుగా పనిచేయుచున్నారు. శ్రీయంతి ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు, లక్ష్మీబాయిమ్మగారును పలువు రాంధ్రప్రముఖులును పాలకసంఘ కార్యదర్శులుగ పనిచేయుచున్నారు.

ఈ విద్యాలయమును పోషించుభారము ఆంధ్రులైనను తదితర స్త్రీవిద్యార్థిమణులపైనను ఆధారపడియున్నది. సంవత్సరమునకు రు. 8000 లు ఖర్చుఅవుతున్నది. ఇదియంతయు చందాలవల్ల వసూలుకావలసినదే. ఈదీపావళి పండుగసందర్భమున యావత్సంధి మహాజనులు యీవిద్యాలయమునకు తోడ్పడ ప్రార్థకులు.

1 రాజా నాయని వెంకట రంగారావు బహదర్ జమీందారు, మునగాల 2 రాజా మంత్రిప్రగడ భుజంగరావు బహదర్ జమీందారు 3 కుమారరాజా కోటగిరి వెంకట కృష్ణారావు బహదర్ జమీందారు 4 కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు 5 టంగుటూరి ప్రకాశము 6 పామలపాటి వెంకటకృష్ణయ్య చౌదరి 7 న్యాయపతి హనుమంతరావు 8 వింజమూరి భావనాచార్యులు 9 నడింపల్లి వెంకట లక్ష్మీనరసింహారావు 10 త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరి 11 ధీమిరెడ్డి వెంకటప్పారెడ్డి 12 మంత్రిప్రగడ సాంబశివరావు 13 మద్ది రాధాకృష్ణయ్య

కొండ వెంకటప్పయ్య
వైస్ ప్రెసిడెంటు
పున్నవ లక్ష్మీనారాయణ,
పున్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మ,
కార్యదర్శులు

వేల కుమందు వెల సీసా 1-కి రు. 0-4-0

ఈ నూనెను తలపరచిన పేరు ఈపి నశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

37000 పాలిసి హోలరులు

గ్రంథము ది ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియాలో 7 కోట్లకు పైగానే పోలీసులగుట దీనిని నిర్వహించుటయందు తీసుకొనుచున్న జ. గ్ర. త్రి. పాలిసిహోలరుల లాభము ననుసరించియే సొమ్ము నుపయోగించుట మున్నగునవియే ప్రజల ఆహ్వానమును కలుగజేయుటకు ముఖ్య కారణము.

(4) వివరములకు ఈదిగు విలాసమునకు వ్రాయుడు

The Branch Secretaries,
The Empire of India Life Assurance
Co. Ltd,
POST BOX No. 37, MADRAS

సిక్కు మతము

సర్దారు మంగళసింగుగారు

నేను పాట్నాకు వెళ్లినపుడు సర్దారు మంగళసింగుగారు నాతో మాటలాడుచు 9-4-25 వ తేదీని వెలువడిన ఎంగ్లం డియా పత్రికలో నామిత్రుడగు 'విప్లవకారు'డను పేర్ కక్రింద ప్రకటింపబడిన వ్యాసమునందు ఆత్మవణియాంశములు కలవని తెలిపిరి. "ఆవ్యాసమున మీరూ శ్రీ కృష్ణుని ప్రశంసించు గురుగోవిందసింగ అపమాన్య గామియగు దేశభక్తుడని వ్రాసితిరని సిక్కులకు చాల మదికి ఆగ్రహము కలిగినది కాన దానిని గూర్చి త్వరలో స్పష్టముగా గురల వ్రాయగలరను" అని మంగళసింగుగారు నువ్వెరి.

నేను తొందరపడి దేమియును దానిలో వ్రాయలేదు. నిర్ధారణగా నేవిషయమును తెలుపలేదు. "గురుగోవింద సింగ మున్నగు వారినిగూర్చి మనము వినుచున్న కలలన్నియును నిజమేనని నమ్మునెడల నేనుగూడ వారితో సమకాలికుడనుగా నుండినయెడల వారందరును అపమాన్య గామిలగు దేశభక్తులనియే నేనందును గాని వారినిగూర్చిన చారిత్రక వివరములను నేను నమ్ముటలను గాన నేను వారిని నిమగ్నింపగూడదు" అని మాత్రమే నే నా వ్యాసమున వ్రాసితిని.

సిక్కు గురువులందరును ఘనముగ పాండిత్యమును జ్ఞానమునుగల ఉపదేశకులును సంస్కృతమును గారంగరును హిందూవులే. గురుగోవింద సింగుగారు హిందూమత సమర్థకులగు మానీయలలో నొకరు. అయితే నేను చెప్పెదను గురత్తుగము నకే ఆయన తిడ్డుమును పట్టెననిగూడ నేను చెప్పెదను గాని ఖిద్మదారవిషయమున నేనాయనను ఆదర్శకునిగా తీసుకొనజాలను గూడోప నిర్ణయమును చేయజాలను. ఆరోజులలో నేను గూడ నిట్టి అభిప్రాయములనే కలిగియుండినచో నేను చేసియుందునోగూడ నే నిపుడు తెలుపజాలను. అట్లాహించి చెప్పట నిష్ఫలము. సిక్కు మతమును హిందూమతమును భిన్నమతములని నేను తలంపను. సిక్కుమతముగూడ హిందూమతములో నొకభాగమే. వైష్ణవమతమువలె సిక్కుమతముగూడ సంస్కరణమువలన కలిగినదే. సిక్కులనుగూర్చిన గ్రంథములలో చాలమట్టుకు నేను ఎరవాడ చెరసాలలో నున్నపుడు చదివెతిని. గ్రంథనామెలులలోగూడ కొన్నిభాగములను చదివెతిని. దానిలోనున్న గాఢముగ ఆధ్యాత్మిక వైతిక ఘట్టములు చాల ఉత్తేజములు మాత్రప్రముఖమునం దున్న భక్తిగేయావళిలో గురునానకు రచించినవిగూడ కొన్నికలవు. సిక్కుమతము హిందూమతమునకు సంబంధించినది కాదనియే సిక్కులు తలంచుచో నాకు వారితో నెట్టి వివాదమును లేదు. సిక్కుమతము హిందూమత వని మీరు వ్రాసితిరి. అది మాకు సమ్మతిమకాదు. అని నేను తొలిసారి పంజాబు వెళ్లినపుడు కొందరు సిక్కులు నా కెరిగించిరి. తిదాదిగా నే నటుల వ్రాయుట మానివేసితిని. నా అభిప్రాయమును తెలుపవలెనని కోరినపుడులు చెప్పకతప్పదు గాని యిపు డిటుల వ్రాసినందుకు సిక్కులు నన్ను మన్నింతురుగాక.

మహాభారతసంబంధియగు కృష్ణుడు డుండెనో లేదో నాకు తెలియదు గాని సిక్కుగురువు లుంగీనటుల చరిత్రలన తెలియుచున్నది. నేను భావించుకృష్ణుడు వేరు సీతీహరుడగు యువకుడని మతాంతరులు నిందించు కృష్ణునకును అపాంకారమువలన యితరులను హింసించవాడని యిందరులు తెలుపునట్టి కృష్ణునకును నేను నమస్కరించను. నాకృష్ణుడు భగవంతుని సంపూర్ణావతారము. సకలకల్యాణగుణ పరిపూర్ణుడు. భగవద్గీతోపదేశక పరమ గురువుగవుడు. నిష్కళంకుడు. సకల మానవకోటికిని ఉత్తమమగు ప్రేరణ మొనరించువాడు. మహాభారతమునందు వర్ణింపబడిన గాంధీయును జరిగినకథలే యని

నేను నమ్మును. అవి ఉత్తేజులని నాఅభిప్రాయము. అదిగొప్ప మతగ్రంథముగాని చరిత్రకాదు. అది హిందూ మతము సీతీ కావ్యమును ప్రతిమానవునయందును నిరంతరమును సుగుణ దుర్గుణములకు జరుగుచున్న సంగ్రామమే. అతివిస్తారముగన అతి విపులముగను ప్రత్యక్షముగ జరిగినటులను మహాభారతమున వర్ణింపబడినది. అదిగాక మొదట వ్యాసుడువ్రాసినప్రతి కప్పటి గ్రంథములు సరియైప్రతులనిగూడ నేను నమ్ముటలను సదుమ నదును చాల మార్పులు కలిగినవియే. నేను తలంచెదను.

(మో క గాంధీ-సింగ్లయిండియా) 1-10-25

పాట్నా వైద్యకళాశాల

ప్రాధానరులను ఎన్నుకొనుట

రాంఛీ, అక్టోబరు 31 - పాట్నాలో ప్రిన్సు ఆఫ్ వేల్సు వైద్యకళాశాలలో ప్రాధానరుల నెన్నుకొను నిమిత్తమై నెలెక్ష్ కన్ కమిటీవారు అక్టోబరు 2 తేదీన సమావేశమై ఈ కమిటీకి బీహారు ఒరిస్సా స్థానికస్వపరిపాలనా ప్రజారోగ్యమంత్రి గణేశ్చంద్రాసింగుదారు అధ్యక్షులు కలనలో వి. జి. సింగురి ప్రెజ్డెంట్ యం యన్ ఆఫీసరును, విద్యాకాఖాధికారియు, సివిల్ ఆఫీస్ డ్రు ఇన్ ఛార్జ్ జెనరలును, లక్నో వైద్యకళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడును సభ్యులు, జైపూర్ కాలేజియల్ ప్రాధానరు పదవికి హిందూదేశమునండి ముగ్గురు అభ్యర్థుల నెన్నుకొనిరి. వీరు 3 వ్యయను పాట్నాలో నవంబరు 2 తేదీన యాకమిటీవారి కలనలో నెలయేర్పాటుగా రాష్ట్రకాలేజియల్ ప్రాధానరు కిఫారసుజీన మువ్యరు ఇంగ్లీషువారిలో ఇ. డబ్ల్యు. హెచ్. క్రూయిచాంకుగారి నెన్నుకొనిరి. అసిస్టెంట్ ప్రెజ్డెంట్ కమిటీ వారు హిందూదేశము లోనే ముగ్గురి నెన్నుకొనిరి. ఈముగ్గురును పాట్నాలో నవంబరు 2 వ తేదీన కమిటీవారిని కలుసుకొన వలసియున్నారు.

(ఆంధ్ర)

సర్ చార్లస్ ఇన్నీసు

రైల్వేవాణిజ్యసంఘములలో సభ్యుడగు సర్ చార్లస్ ఇన్నీసుగారు అక్టోబరు 9 తేదీన సిమ్లానుండి కరాచీబయలు దేరి అచ్చట 11-12 తేదీవరకు ఉండురు. అచ్చటినుండి 13 తేదీన సాయంకాలము బయలుదేరి తిరిగి 13, 15 తేదీకి సిమ్లావత్తురు.

(ఆంధ్ర)

గురు సహాయము లేక యే హిందీ నేర్చుకొనుదు

ఇంగ్లీష్ కూర్చుని హిందీ నేర్చుకొనుటకై ఈక్రింది చిరు నామాకు గ్రాసి కావలసిన పుస్తకములు తెప్పించుకొనుదు. కేటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

హిందీ స్వభాషిని

పం|| హృషీకేశశర్మగారిచే వ్రాయబడినది.

హిందీకే పహలీ పుస్తక్ 0-2-0 హిందీకే దూసరీ పుస్తక్ 0-4-0
,, తీసరీ ,, 0-6-0 ,, చాధి ,, 0-8-0
హిందీ పాఠమాలా ,, 0-2-0 హిందీ అనువాదమాలా 0-8-0
ఇందు తెలుగు హిందీపాఠములు అనువాదము చేయుట కనుకూలమగునవి కలవు.

హిందీ తెలుగునిఘంటువు రు. 2 తెలుగు హిందీనిఘంటువు రు. 1
ఈ రెండు నిఘంటువులు శ్రీ జంద్యాల శివన్నశాస్త్రి గారిచే రచింపబడినవి.

హిందీ ప్రచారకార్యాలయం,

తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు

ఖు రా ను ష రీ ఫ్

గ్రంథకర్త చిలుకూరి నారాయణరావు, యమ్. ఏ. యల్. టి.

ఇది మహమ్మదీయ మతగ్రంథము హిందవమతమునకును మహమ్మదీయమతమునకును ముఖ్యవిషయములలో తారతమ్యములు లేవని యీ గ్రంథమువలన తెలిసికొనవచ్చును. ప్రకృత పరిస్థితులలో దీనిని అందరును చదువుట యుక్తము.
800 పుటలు కలది వెల రూ. 3 0 0 చక్కని పైండు 4 0 0

ప్రాచీన హైందవ ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వము

గ్రంథకర్త దేశభట్ల లక్ష్మీనరసింహము, యమ్. ఏ. యల్. టి.

గ్రంథకర్త అనేక గ్రంథములను పరిశోధించి వేదయుగమునుండి 10 వ శతాబ్దమువరకును ప్రజలు రాజ్యవిషయమున చెందవలసిన పాల్గొనియుండిరో తెలిపియున్నారు.
వెల రూ. 0 12 0.

రెండు గ్రంథములును విద్యార్థులకును పుస్తకభాండాగారములకును సరసమైన గ్రంథములయ్యవచ్చును.

Apply to - {

or

or

ప్రపంచమత గ్రంథమాలా కార్యస్థానము
C. S. JAYA RAO, Innespet, Rajahmundry,
PINAKINI PRESS, Anantapur.

తమాషాలు (ఆంధ్ర ప్రతికకు ప్రత్యేకం)

పూర్వము

ఒకడు — మీ పూర్వమును స్మరింపవేమి? వాండ్రును గురించి ఒక్కచాడైనా మాట్లాడంగా కను వివరేదు
వ రియొకడు — నన్ను గురించి వాండ్రు మాత్రం మాట్లాడారా ఏమి?

నొప్పి

ప్రశ్నాశ్రయ — మీ నాయన కష్టపట్టకొని రయియిలో నిల్చుంటే నీవు స్థలం యివ్వకుండా మార్చడానికి నొప్పిగా వుండేమా?

బాబుడు — రయియిలో ఉండును ఇంటి పగ్గర వుంటుంది.

తప్పు

యజమాని — నీవు వ్రాసే అంకెలు అన్నీ తప్పులే మాడు, ఎట్లా వేశావో చూడు ఎవరయినా చూస్తే అయిదను కొంటారు

అమాస్తా — అది అయిదేనండి

సంగీతం

స్నేహితుడు — మీ అబ్బాయి త్యాగయ్యగారి కృతులు నేర్చుకుంటున్నాడా?

తండ్రి — నేర్చుకోవడమేమిటి? త్యాగయ్య ఎన్నడూ అక్షకోని విధంగా, మావాడు పాడగలడు

తెల్ల వెండ్రుకలు

ఒకడు — చూడండి ఆ పెద్ద మంషీ తల, ఒక్క నెలలో తెల్లబడది

వ రియొకడు — పాపం, విచారంచేత గాబోలు!

ఒకడు — కాదు, కాదు, రంగువెయ్యక పోవడంచేత

అనుభవం

సినిమా నిమిత్తం నాటకాలు ఆడే కంపెనీకి నటు డొకడు దరఖాస్తు పెట్టెను

మానేజరు — నీవు నటుడవా?

నటుడు — అవునండి

మానేజరు — సభియు లేకపోయినా, నాటకం ఆడడం నీకు అలవాటున్నదా?

నటుడు — అట్లాంటి అలవాటు ఉండబట్టే, నే నిట్టి దురదృష్టంలో ఉన్నానండి

సెకండు హాండు

ఒకడు — ఇది సెకండు హాండు పాపా?

దుకాణదారుడు — అవునండి బయట ఉన్న బోర్డును చూడలేదా అంకి?

ఒకడు — నాగడియారానికి సెకండు హాండు కావాలే, ఒకటి యిప్పిస్తారా?

నీళ్లు

త్రాగుబోతు దాహ మడిగెను యజమాని చించి నీళ్లు తెచ్చెను

త్రా. బోతు — నీళ్లు అక్కరలేనండి

యజమాని — పరిసరమయిన నీళ్లే అక్కరలేదంటావేమి?

త్రాగుబోతు — నాది ఉక్కు శరీరమండి నీళ్లు తాగితే తుప్పు పడుతుందండి

పండ్లు

వైద్యుడు — నీకు బియ్యం కొత్తగా కనిపించినపుడు పండ్లకొరికేవాడివా?

రోగి — చెప్పలేనండి అప్పుడు నాపండ్లు పెట్టెలో వున్నవండి

క్షమాపణ

యువకుడు — రాత్రి నేను హోటలుకు పోతే ఒక పెద్ద మనిషి నన్ను పంటకాడని బావించి పిలిచాడు సిమ్మట నిజం తెలిసి క్షమాపణ గోరొడు

స్నేహితుడు — క్షమాపణ కోరింది నీకా, పంటవాడికా?

టోపీ

అంగడివాడు — ఈ టోపీ పెట్టుకుంటే మీరు పడేండ్లు చినవారల్లే కనుపడుతారు

కొనేవాడు — అట్లా అయితే నాకు అక్కరలేదు ఎందుకంటే టోపీకి నీవేస్తే, పదిపండ్లు పెద్దవాడినలే కనుపడుతానుగా,

కుక్క

బాటసారి గ్రామంలో పోతుంటే కుక్క మొరిగెను బాటసారి భయపడసాగెను

గ్రామస్థుడు — ఏమయ్యా, అట్లా భయపడుతావు? మొరిగేకుక్కలు కఱవ వను సామెతను నీవు వివరేదా?

బాటసారి — ఆ సామెత నామాతెలుసును నీకూ తెలుసును ఆకుక్కను తెలుసునో లేదో కొంచెము కనుక్కో

చిన్న పోవడం

భార్య — మా పూర్వోపున్న ఆవులు, దూడలు, ఎద్దులు బట్టెలు, ఈపట్టెలలో లేకపోవుడంచేత, ఎంతో చిన్న పోయి నట్లుగా వున్నది ఏమీ లోచడంలేదు

భర్త — అమ్మిటికి బయట నేను వున్నానుగా

జ్ఞాపకం

పుద్దుడు — నాకు 90 ఏండ్లు నిండినయి

ఒకడు — మీకు జ్ఞాపకశక్తి బాగావున్నదా?

పుద్దుడు — పుట్టినప్పుడు ఎట్లావున్నదో, ఇప్పటికీ అట్లాగేవున్నది

బూట్లు

రామయ్య, పెద్దకంపెనీలోకి బోయి విశేషంఖరీదుగల బూట్టును కొనెను రెండ్రోజుల యింతరువాత రామయ్య వాటిని మళ్ళి తీసుకువెళ్లెను

రామయ్య — మీవద్ద కొన్నబూట్టు నాకు పనికిరా లేదు వాటితో నడవడానికి వీలులేదు

కంపెనీ మానేజరు — నడవడానికియితే, మా అంగడిలో బూట్టులను ఎవరూకొనరు

సలహా

డాక్టరు — నీవీవుమీద చిన్నకురుపు లేచింది భయపడవద్దు కాని, దృష్టిమాత్రం దానిమీదనే నిలిపియుంచు

ప్రశ్న

స్వామిభగవతి — నీవు ఇంకా ఏమయినా చెప్పకుంటావా?

ముద్దుయి — ఏమి చెప్పకొనేదండి! మీరు విధించే శిక్ష మాత్రం నాకు ఇష్టంగా వుండదని మాత్రం మనివిచేసుకుంటాను

త్రోడు

మేజిస్ట్రేట్లు — దొంగతనం చేసినపుడు నీకు తోడు ఎవరయినా ఉన్నారా?

దొంగ — తోడుతెచ్చుకొనేస్థితి నాకింకా రాశేదండి

ఏడుపు

తండ్రి — అబ్బాయి, ఏడవవద్దు నాకు కాలుజారింది గాని, చెబ్బు తగలలేదు

జాలుడు (ఏడుస్తూ) — అయితే ఏమి, నాబొమ్మ కింద పడ్డదిగా

కల

భార్య — నాకు ఏదోబహుమానం ఇస్తామంటిరి నాకు మొహిలపేరు చేయించినట్లుగా రాత్రి కలవచ్చింది

భర్త — అట్లాగయితే, స్వప్నఫలం అనే పుస్తకంకొని పెట్టుతానులే ఇట్లాంటికలకు ఏమి ఫలముంటుందో అందులో చూచుకో

వేడుక

స్నేహితుడు — చెప్పేపట్నం ఏమిపనిమీద వచ్చావు?

ఒకడు — క్రిష్ణమనువేడుకలను చూడడానికి వచ్చాను మొట్టమొదట మీయింటికి వెళ్ళితే బాగుంటుందని ఇక్కడికి వచ్చాను

శక్తి

రామయ్య — మీకు మనస్సులో అనుకునే సంగతులు తెలుస్తవా, అండి?

కృష్ణయ్య — ఆహా, తెలుస్తవి రామయ్య — అట్లాగయితే క్షమించండి మిమ్మును గురించి నేను అనుకున్నది తమాషాకుగాని, నిజము గాదండి

బహుమానం

కొత్త మానేజరు, ఏడాదిలో నష్టం అంతా తీసివేసాడు రెండో సంవత్సరంలో లాభం చూపించాడు డైరెక్టరు, మానేజరును మెచ్చుకొంటూ యిట్లా చెప్పెను

డైరెక్టరు — నీవు చేసిన పని మాకు చాలాత్మపీకరంగా వున్నది బహుమానం ఇవ్వనలెనని నీపేరుతో చెక్కుకూడా నాణాన వచ్చే సంవత్సరం కూడా లాభంవస్తే యీచెక్కు మీద దస్తుతు చేసి నీకిస్తాను

సంధి

శంకరాచార్యులు జ్యోతిషానికి అధికంగాతగిలెను వల్ల తేలియని మాటలుగూడా ఆడుతుండెను

డాక్టరు — ఇప్పుడు 108 డిగ్రీల జ్యోతిషం ఉన్నది రోగి — 105 వస్తే కొట్టివెయ్యండి

ఆజ్ఞ

ఎల్లయ్య — మీయింట్లో నీ ఆజ్ఞ చెల్లదా, ఏమి? వల్లయ్య — చెల్లకేమి? నా భార్య చెప్పినట్లుగా నడుచుకోమని అందరినీ అజ్ఞాపించినాను అట్లాగే జరుగున్నతుది

కుశలం

ఒకడు — ఏనుండి, ఎట్లావున్నాడు?

మరియొకడు — బాగానే వున్నానండి ఒకడు — నాక్షేమం, మీరు మళ్ళీ కనుక్కోకేమి? మరియొకడు — నాకు అక్కర లేదండి

మోసం

పంటవానిపనికి సంతోషించి యజమాని ఎక్కువ జీతం ఇచ్చెను

పంటవాడు — నాకు ఏండుకు జీతం ఇచ్చారు?

యజమాని — నీవనికి మెచ్చి ఇచ్చాను పంటవాడు — అయితే, ఇన్నాళ్ల బట్టి తక్కువ జీతం ఇచ్చి, మీరు నన్ను మోసంబుస్తున్నారు

ప్రకటన

మాకు మూడు వంతులున్నూ మానేపల్లి కృష్ణయ్యగారికి వకవంతున్నూ గలిగి ఏలూరులో వున్న శ్రీ శీతారామాంజనేయ రైసుమిల్లులో కృష్ణయ్యగారి పావలావంతు విడదీసే నిమిత్తం ఏలూరు డి|| ము|| కోర్టు 0. 2 244/23 రు దావాలో కోర్టువారి పుత్తర్వుప్రకారం మిల్లువద్ద డి. 12-10-1925 సం|| సోమవారం సాయంత్రం గం 3 నుంచి 5 గంటలవరకు మొత్తంమిల్లు నేను వేలంవేసెదను. కావలసినవారు వచ్చి పాటపాడుకోవచ్చును పాడదలచినవారు నావద్దకువచ్చిన పరతులున్నూ ఆస్తి యొక్క వివరమున్నూ తెలుపబడును. సదరుమిల్లు 50 B H 1. గల రప్తను ఆయలు యింజనుతో 4-1/2 అడుగుల గల వక పలరున్నూ వక పాలీసుమాలరు వక బోడిమాలరున్నూ అందుకు సంబంధించిన సామానులు నగైరాలున్నూ రేకు పెట్టున్నూ కలిగియున్నవి

షరా — సదరుమిల్లు వున్నయిల్లు స్తలంలో కొంతభాగం మైలవరం పెంకటసుబ్బారావుగారివద్ద వాదిప్రతివాదులు అద్దెకువుచ్చుకొని వ్రాసియిచ్చిన అద్దె దస్తావేజునుబట్టి ఏలూరు సబుకోర్టులో సదరు సుబ్బారావుగారు యీవాది ప్రతివాదులపయ్యి 0. 2. 30/25 రు న దావాచేసివున్నారు. సదరు దావాలో డిఫెన్సుచేసుకునేవద్దతినిన్ని సదరుదావా పర్యవసానంకు లోబడి సదరుదావాలో ఫయిల్ కోర్టువారు యిచ్చే డిక్రీప్రకారం సొమ్ము సదరు సుబ్బారావుగారికి యిచ్చుకునే వద్దతినిన్ని వేలం వేయబడును. ఏలూరు, 2-10-1925.

మానేపల్లి సత్యనారాయణమూర్తి,

ఆక్షపద

అగ్నిక్రీడ (బాణసంచా)

రెండవ కూర్పు 8 అల్లాలు

ఉపోద్ఘాతము బాణసంచా చేయుటలో జాగ్రత్త, తుపాకీ మందు, బాణసంచాలోని వస్తువులు దేశవాళీ బాణసంచా ఇంగ్లీషు బాణసంచా రంగురంగుల వెన్నుముద్దులు, ఆకాశబాణములు, వత్తెలు, తారాసువల్లులు, పేకలు, చిచ్చుబుడ్లు, చక్రబాణములు పొద్దుపైరు, బంగారువాన, వెండివాన, నెమలిపించు, పాము కట్ట, రంగులకుత్తెలు, అతరముల చిత్రములు, అవుట్టుగుండ్లు నీటుబాణసంచా భోగిమంటలు మొదలగునవి మంజూబాణి ముద్రాక్షరకాల, ఏలూరు, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా

ఉదకమండలముతో ప్రభుత్వము ఉనికి

మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ఉదకమండలములో వేసిన గొర్రెలపు ఉనికి యొక్క మూలములను సాగించి వాటిని వాటి బయటవారికంతగా నచ్చదు ఈ ఉనికి యొక్క వర్షపు తగ్గించుట కొరకు తగ్గించుట ప్రభుత్వమువారు ముఖ్యపట్టణములలో నుండు బునసర్, ముగలచే అచ్చట కువల్లివచ్చుట కగుటకు ఇందుములముగ తగ్గినది యెవ్వరు దలంపలేదు పరిపాలన విషయములందు ఖర్చులను మాత్రమే పాటించుటకు వీలులేదు ప్రజల సౌకర్యము, అందరికి అందు విజిగానుండు విషయ ములో విధివలెను. ప్రభుత్వమువారు మదరాసులో నుండనప్పుడే నది వీలగును. జూలయి ఆగస్టు మాసములలో ఎక్కువపని జరుగుటలేదను వాదము మాకు నచ్చలేదు పనిజరుగకుండునో నెంత ఉన్నతోద్వోగలచే నైన పని సరిగా జేయుచుకొనుట ప్రభుత్వమువారికి చేతనగును ఉదకమండలము ఉనికి యొక్క ప్రయోజనముగూర్చి మంత్రుల అభిప్రాయమేమో తెలిసికొనవలసి యున్నది ప్రధానమంత్రి గారు ప్రకటన గావించెదరని తెలంచెదము మంత్రిగారి పక్షమే అధికసంఖ్యకులగును కాననభవారు కాలము తగ్గింపవలెను లేదా ఉదకమండలము పోసేరాదని విశేషముగ చెప్పి యుండిరి. అట్టియెడ మంత్రులు మదరాసునుండి యొక్కవకాల మా విడబడియుండుటకల్లంగీకరింతుకో తెలియవచ్చుది ప్రస్తుతాచారములన గవర్నరుగారికి ఇతర ప్రభుత్వమువారికి ఎడబాటు యొక్కవకాలమున, దీనికి ప్రతిపాదముగ వచ్చులాభము, ప్రజల సౌకర్యములట్టి చూచినను, వాటిని పరిశ్రమలు వానిపరిపాలన కాభిధికారులు భక్తితో నుండినందులన గల్గుచుండునట్టి చూచినను అత్యధికముగ నుండును (మదరాసు మెయిలు)

గురుకులం తగాయదా పరిష్కారము

వరదరాజులుగారిని యాజమాన్యము వహించుగోరుట

కేలం, ఆక్టోబరు 6 — శ్రీకృష్ణ గురుకులమును సభ్యులు వరదరాజులు నాయకులుగారిని యాజమాన్యము వహించుటకు బ్రార్థించిరి ఇయ్యది యంతవరకు ప్రబలిన గురుకులము తగాయిగాను పరిష్కరించును గాన ప్రజలకు సంతోషం వార్తగా నుండవచ్చును 11 వ తేదీని మదరాసులో గురుకుల వ్యవహారముల నాలోచించుటకు కార్యనిర్వాహకసభ్యులను వరదరాజులు నాయకులుగారు రాగోరిరి.

పంచములకు నూతులు

ప్రభుత్వ పారిశ్రామికాధ్యక్షి వరదరాజులు నాయకులుగారి కిట్లు చెబుచున్నాడు “పంచములకొరకు ప్రత్యేకముగ నూతులు తూర్పు గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, బళ్లారి, మదరాసు, చెంగల్పట్టు, తిలచూరు, దక్షిణ ఆంధ్రప్రదేశ్, తిరుచూరు, దక్షిణకర్ణాటకలయందు ప్రవ్వబడుచున్నవి కేలం జిల్లాలో అందరి కుపయోగించునట్టి నూతులకు గాను రూ. 20,000/- లు ఖర్చుచేయుట కంగీ రించిరి తమిళనాడులోని పంచములకు 15 నూతులు త్రవ్వించినవి అన్ని తాబూకా, జిల్లాలో పంచముల కివిషయమున సహాయము చేయుటలో కేలం జిల్లాలో ననుకరింపదగినది డా॥ వరదరాజులుగారు చెప్పుచుచున్నారు (ప్రత్యేక తంతి)

ఖద్దరు పరిశ్రమ

దీనాపతికి తిరుపూరులో 1,20,000 రూ॥ ల ఖద్దరు పమ్ముట

కేలం, ఆక్టోబరు 6 — నిన్న సాయంకాలము డా॥ వరదరాజుగారు, యస్ రామనాథంగారు పాతాత్రుగావచ్చి ఖద్దరు బొడ్డు పస్త్రాలయమును బరిశీలించిరి కాలగ్రామ ఖద్దరుబొడ్డు రూ. 50,000/- ల ఖద్దరు పమ్మును తిరుపూరు మొత్తము రూ. 1,20,000 ఖద్దరు చేరము నిచ్చెను దీనాపతి యమ్ముకము బొడ్డుగా నున్నది తిరుపూరు వర్తకుల నమ్ముకమే యీ పాచ్చులకు గారము (ప్రత్యేక తంతి)

సిన్హ, ఆక్టోబరు 6 — నార్కండా మొదలగు ప్రదేశములను చూచుటకై బెల్గియం రాజదంపతులు హిమవత్సర్యములలోనికి వెళ్లిరి, చూచిన తరువాత సిన్హకు తిరిగి వచ్చురు

మ క త ప వ త లు

తంతి ప్రకటన. — చీనాలో ఆచాయి, పూచా, హంగ్, చెఫూ, టెయిజాస్తిను, పెకింగ్ లకు తప్ప లేకైన నగరములు బంపు తంతివార్తలకు తపాలాఫీసువారు పూచీపడరు

పైకారాస్త్రిము. — ఈ స్త్రీముయొక్క అంచనాలు పూర్తియై సిద్ధముగ నున్నవనియు జలపాతమునుండి విద్యుచ్ఛక్తి దీయుటకు ప్రారంభపు కేర్వాలులు జరుగుచున్నవనియు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ నవారికి తెలియవచ్చెను

మైలాపూరు సంగీతసభ. — ఆదివారము 11 వ తేదీ సాయంకాలము 4-15 గ గానసభ జరుగును — రామానుజయ్యంగారు గాత్రపాట తిరుక్కోడికావలు నారాయణస్వామి అయ్యరు- ఫిడేలు పుదుక్కోట దక్షిణామూర్తి పిళ్ళెగారు- వృందంగం

భారతీయ యువజన సంఘము. — ఈసంఘము నకు (జై ఎం ఐ ఎ) డా॥ బి. నెంటమ్మగారు భవనము నొసంగిన దానముజ్ఞాపకార్థము చిత్రింపబడిన రాలిపలకను 7 వ తేదీ బుధవారమునాడు 5-15 గ గోఖలే హాలులో గా॥ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు షహిర్త మెనర్యెసరు.

రాకపోకలు. — గా॥ మార్గ లు బ్యాంకు గారు, టి. ఇ. మాయరు, రా॥ బి. పి. గోపాలను, క. ఉప్పినాచేబు, శేడుదయము విచ్చేసిరి

గా॥ న్యూ 3 ఆర్. దాసుగారు (బర్మా) నిన్నరాత్రి ఉదకమండలమునకు బోయిరి

గోవిందరాజు కృష్ణరావుగారు, నవయుగపత్రికా సంపాదకులు సేడు చెన్నపురికి వచ్చిరి.

ఆంధ్రభాషాభిరంజక సమాజము- పచ్చయ్యపారశాల, చెన్నపురి. — పై సమాజపు తరపున రెపు బుధవారము (7-10-25) సాయంకాలము 4-80 గంటల కొక జవీరంగసభ పచ్చయ్యపారశాలవందు జరుగును మరా-రాత్రి తేకుమల్ల రాజగోపాలరావు పంతులుగారు “సన్నయకుపూర్వపు ఆంధ్రభాషాభిరంజక” ని గూర్చి యుపన్యసించురు

దేశోద్ధారకులగు శ్రీయంత కాశీనాథుని నాశ్వరరావు పంతులుగారిధ్యక్షతవహించురు ఆంధ్రభాషాభిమాను లెల్లడను విచ్చేయఁ బ్రార్థితులు

గన్నవరపు సత్యనారాయణ కార్యదర్శి

ధనలేమిచే విద్యార్థి ఆత్మహత్య. — (టిప్లికేసు) లో చెంకల్ శ్రీకృష్ణ హస్తలునందు ధనలేమిచే విసుగు చెంది 31 యేండ్ల ది ఎ విద్యార్థి ఆత్మహత్య గాంచుకొనెను ఆహస్తలునందు 24 యాములో పోన్నేరి కాపురముడగు పి ఎన్ జగన్నాధయ్యంగారు అను నీవియరు ది ఎ తరగతి విద్యార్థి వేంకటాచలం గారిని నివసించుచుండెను ఆయనకు తల్లిదండ్రులు లేరు. అన్న చదువుకు ధన మొసంగుచుండెను ఆ స్త్రీ పంతులు వేసి తన భాగము తన కిమ్మని అన్నకు వ్రాసియుండెను దిక్షిబంధలో నాపని చేతునని అన్న చెల్లెను ఈ లోగా తనకు ధనము కావలసినవచ్చెను పోన్నేరిలో నున్న మామగారి పేరను రూ. 1,000 పంపమని వ్రాయగా, తనవద్ద డబ్బులేదనియు, వలసినచో కొమ్మరై నగలు తాకట్టు పెట్టి పంపుమనీయు ఆయన జవాబు వ్రాసెను అంతట విద్యార్థి నిరాశ జెంది కాలేజీ నుండి పాటాషియము పైకెడు (అను విషయ) సీసా తెచ్చుకొని కుక్రవారమునాడు నిద్రకు బోవునప్పుడు పుచ్చుకొనెను

మరునాడుదయము గదిలోనికి స్నేహితుడు రాగా శవముగాంచి, భయము జెంది, పోలీసువారికి తెచ్చెను విద్యార్థి యన్నకు మామగారికి తంతి నిచ్చిరి అతని కరీరముపై నొక కవరు, ఒకసీసా గాన్పించెను పోలీసువారు వచ్చి కవరు విప్పి జాడగా, నందు అన్నగారికి, బాపమరదికి రెండు తిరములున్నవి అందు, తాను ధనలేమిచే బాధపడలేక ఆత్మహత్య గా విందుకొనుచున్నానని వ్రాసియుండెను పంచాయతీవారు అట్లే తీర్పు జెప్పిరి అతనిబంధువులకు శవ మొప్పగించబడెను

నిన్నరాత్రి గా॥ డి. బి. టి రంగాచారిగారి తృతీయ శ్రుతికాయ, కడలూరు ఇకామకు టాక్సు ఆఫీసరు శ్రీనివాసాచారిగారి భార్యయు అను అమృతవల్లి అనునామ కాలము తేసి పని చెల్లుట కెంతయు విచారముచున్నది ఆమెకు ముగ్గురు కుమారులు, 35 దినములనుండి మిస్సిగా నుండెను

సర్ బి. యన్. శర్మ గారికి

మదరాసీయుల విడుకొలు విందు

సిన్హ, ఆక్టోబరు 6 — నిన్నటి సాయంకాలమున సిన్హాలోనున్న మదరాసీయుల లందిరును కలసి సర్ బి. యన్. శర్మగారికి విడుకొలు విందు నొసగి వరుసగా నవనాగము లిచ్చిరి ఉపన్యాసము లిచ్చుటకు పూర్వము కొంత కార్యక్రమము నడిచెను కొంతసేపు కర్నాటక సంగీతకచేరి జరిగెను మరికొంత సేపు అచ్చటనున్న మదరాసీ ప్రైమరీ స్కూలు బాలురును మదరాసీ ఆమెయ్యారు (డా॥ మెటికల్ లు) వారును రెండు ఫార్ములను ప్రవర్తించి విశేషము కలిగించిరి సిన్హలో 5 సంవత్సరములుండి శ్రీకృష్ణ పనిచేసినందుకు వారి యందు తమకు గల ప్రేమకు నూనకముగ మదరాసు క్లబ్బు తరపున సదాశివగారు శ్రీకృష్ణగారికి వారి పూర్తి కృతజ్ఞతలు నొకదానిని బహూకరించి విద్యాంగమంత్రిగానుండి పాకాలను స్థాపించినందుకు ప్రసంగకాత్తు శ్రీకృష్ణగారికి విందును లభించెను శివరాజ అయ్యరుగారు సర్ సరసింహశర్మగారి గూర్గాంబులను కీర్తించి వారికి దీప్తియు రాగోగ్యము కలుగవలెనని కోరిరి

ది॥ బి॥ టి విజయరాఘవాచారియరు

కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుడుగా నున్నంతకాలమును ప్రజాహితమును గోరు మనుజునిగాని కాలగ్రామ సభ్యునిగాను తాను సిద్ధపడవలసిన పనులను వాటిని శ్రీకృష్ణగారు చేయలేదని యం యల్ ఏ దివాన్ బహుగూర్ టి విజయరాఘవాచారిగారు ప్రారంభించిరి చప్పట్లు హిందూదేశ రాజకీయమందు సర్ సరసింహ శర్మవంటి న్యాయబద్ధకలవారును దైర్య సాహసము కలవారును కావలసియున్నది అందువలన ప్రజల హితముకొరకు పాటుపడుటకు శ్రీకృష్ణగారు మిక్కిలితగ్గియున్నారు మదరాసు మీలర కిచ్చట సరియైనవిద్యగరపడుచున్నదను వారకంటే త్రితగా సిన్హకు వచ్చిన మదరాసీయునకు వేరు సంతోషవార్త లేదు శ్రీకృష్ణ రెచ్చటనున్నను వారి సుహృద్భావములు పాఠశాల నంటియే యుండును

కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు

నేటి యుత్సవము ఒక పెద్ద యుద్ధోద్వేగకరము గాక 5 సంవత్సరములు అధికారిగా హిందూదేశసేవలో పాటుపడి ప్రజాహిత జీవితమునకు పోవుచున్న ఒక మదరాసు సోదరునికొరకై యున్నది ప్రజాహిత జీవనమునందు కాలము గడపుట అన్ని వృత్తులకంటెను ఉత్తమమైనదని కీ॥ కే॥ గోపలేగారు చెప్పియున్నారు అని సి. వి. కృష్ణస్వామిఅయ్యరు యం యల్ ఏ గారు చెప్పిరి

శ్రీకృష్ణగారి జవాబు

చామాపటమును వందనపూర్వముగ నందుకొని తమ జీవితకాలవంతయు దానిని శ్రద్ధతో కాపాడెదనని శ్రీకృష్ణగారు చెప్పిరి కొన్ని వారములనుండి తమ కొసంగబడుచున్న విందు లన్నిటికంటె మదరాసు సోదరు లొసంగిన యీవిందు తమకెంతయు సంతోషము గూర్చెననిరి మరియు నిట్లనిరి — నాసంఘమువారకు మదరాసీయులతో నేను కలిసిమెలిసి యుండకపోవుటకు నాయొక్క అధికారపదవియే కార ముగాని వేరు కారణముగాదు నావద్ద కొంత మితభాషిత్వ మున్నమాట నిజమే. కాని అధికార వ్యవహారములను భక్తితో నెరవేర్చుటకంటె వేరు సుగుణము లేదు హిందూదేశము తన్నుదాను పాలించుకొనగలుగునని రుజువు పరచుటకు ప్రతిచునుజాడును ముందీర్వల్లు నూత్రమును గమనించవలెను ఆరిక కాళిలలో యితర కాళిలలోను ఉన్న మదరాసీయులు ఇండియా దొరతనమువారి రహస్యములను బయటపడకుండ దాచియుంచుచున్నారన్న విషయము మెచ్చుకొన దగి యున్నది మదరాసీయులకు గల తెలివితేటలను సామర్థ్యములును ప్రత్యేకములు హిందూదేశాభివృద్ధి కివి మిక్కిలి యవసరములు (వినుడు వినుడు) నాన్న జీవితకేషమును నేను పనికి మాలిన విశ్రాంతిలో గడపనే నీయొరుసంవత్సరములలో సంపాదించిన జ్ఞానమును అనుభవమును హిందూదేశాభివృద్ధికై వివిధయోగపరచుటకై ప్రయత్నించెదను ఈ ప్రయత్నమున నేనే మైన ప్రపృథుడు మాగ్గుచును ద్రోక్కినట్లయిన ప్రతికాధిపతులకు నాన్నే హితులు నన్ను పరియగు మార్గమున పెట్టెదరుగాక (నవ్వు) ప్రజాహితముకొరకు పాటుపడువా రెవ్వరును ప్రతికా విమర్శలకు జంకరు తమను గురించి తప్పడు అభిప్రాయములు ప్రకటించజేయునను, అన్నింటికిని వారు తెలియొగ్గవలె కదా. (నవ్వు) నిశ్చయముగా నా జీవితములో కొంత భాగమును ప్రజలు నన్ను అించి పడునటువంటి దుశ్శిపాయములకు ముజరాయ ని నేను తెలంచుచున్నాను (బిచ్చి గగాన వు) అ యి స ప్పటి కి ని ప త్రి క లు దేశమున కవసరములు తప్పకయుండవలసినవి హిందూదేశము యొక్క అభివృద్ధిచేత దేశములోని యువజనులు నూతన జీవితాశయములలో కొట్టుకొనిపోవుచు తాము సత్యమనినమ్ముదాని కొరకు ప్రాణములైన సర్వంపగలవారు వేసవలెున్నార, హిందూదేశాభివృద్ధి కై, ఆశోకల్యుషున్నది

(హర్షభావము) (అ. తె.)

న్యాయస్థానవార్తలు దక్షిణగోదావరి మైసూరురాజా సంరక్షకత్వము

రాజాగారి అప్పీలు త్రోసివేయబడెను

నిన్న సాయంత్రము నాల్గంటలకు, హైకోర్టు ఫుల్ బెంచురు ప్రధాన న్యాయమూర్తి న్యాయమూర్తులు కృష్ణను సలిపు, రామేశ్వమి, ఆడ్వర్సరీస్, శ్రీనివాసఅయ్యంగారు దక్షిణగోదావరి జమీందారుగారు తన మైనరుకుమారుని తనవశ మొనర్చుటసేసినది కోరుతున్న దెచ్చిన పిటిషనులో న్యాయమూర్తి వారలగారు చెప్పినట్లుపై గావించబడిన అప్పీలును తిరిగి త్రోసివేయును తీర్పుచెప్పిరి

జమీందారు తరపున అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యగారి వాదన ముగిసినతరువాత, కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ తరపున అడ్వోకేటు జేనరలు వాదించుచు, మదరాసు నగరమునకు వెలువలగల ప్రదేశములందలి కొనుపులపై పై హైకోర్టువారి కధికారము గలదను వాదన తెట్టి ఆధారమును లేనిది

దక్షిణగోదావరి జమీందారుగారి భార్యయు, మైనరు జమీందారు తల్లియు, కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ శాసనము ప్రకారము మైనరుకు సంరక్షకత్వముగా నియమించబడినట్టియు, జమీందారి శిగారి తరపునను మైనరుతరపునను గౌరవనీయులగు వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు హాజరై వాదించుచు గార్డీయన్ ఆంగు జార్జులట్ట 41 సెక్షనుక్రింద మైనరుకు వేరొక సంరక్షకత్వము నియమించుటతోడనే తండ్రికి మైనరువైగల సంరక్షక హక్కులు ముగిసిపోయెననియు, అందుచే తండ్రియొక్క హక్కులను ఆచరణలో పెట్టుటకు హైకోర్టువారియెదుటకు రాజాల దని తెలిపిరి అందుపైన న్యాయమూర్తు తీర్పిందివిధముగ తీర్పు చెప్పిరి

తీర్పు

ఈ కేసునందు తన మైనరు కుమారుని తన వశమొనర్చుట నునదని గోరుచు దావాచెచ్చిన తండ్రియొక్క హక్కులను అమలులో పెట్టుటనని గోరును కాని 1890 వ సం॥ గార్డీయన్ ఆండు వార్డుల అట్ట 41 సెక్షనుక్రింద గావించబడిన యుక్తతరువు తండ్రియొక్క హక్కులను స్వప్రముగా తొలగించుచున్నది అందుచే పిటిషనుదారు కోరిన నంగీకరించుటకు పిల్ల లేదు అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యగారుగూడ ఈవిషయమును గట్టిగా వాదించుట లేదు తండ్రిగాబట్టిగాక - ప్రస్తుతము గార్డీయన్ తల్లికంటె నెక్కువ అర్హతగలవాడుగాన పిటిషనుదారుకు సంరక్షకత్వము మొనగవలెనని మాత్రమే వారు గోరుచున్నారు ఈవిషయమున కోర్టువారు చర్యదీసికొనుటకు అవసరము గానించదు అవసరముగనట్టి ఆరోపణను పిటిషనురు ప్రతివాదిపై నొనర్పలేదు ఈవిషయమును నిర్ణయించుటకు మాధికారముగలదను అభిప్రాయముతో మేమిట్లు నిర్ణయించితిమి కాని ఈవిషయము అంగీకరింపబడలేదు కోర్టువారి కధికారముగలదా లేదా యను విషయమునుగాని, ఇరుపక్షములు చాదించిన ఇతరముఖ్య ప్రశ్నలపై గాని మేమెట్టి నిర్ణయమును చెలుపుటలేదు

రాజకీసి, మైనరుకును అయిన దావాఖర్చులు పిటిషనురు భరించునట్లు కోర్టువారు నిర్ణయించిరి

ఒకన్యాయవాద పై ఆరోపణలు

చిత్తూరులో బి. సుబ్బాస్వామినాయుడుగారు అను హైకోర్టువశముపైన క్రమశిక్షాక్రింద చర్యదీసికొన వలెనని గోరుచు అతని క్లయంటులలో నొకరగు తాయారమ్మ అన నామె పెట్టిన దాఖలాదులందు ప్రధానన్యాయమూర్తి న్యాయమూర్తులు కృష్ణను, బిస్మిగా ర్డీ దినమును తీర్పుచెప్పిరి

మి. సుబ్బాస్వామినాయుడు గారు తాయారమ్మతరపు ప్లీడరు చిత్తూరుకోర్టులో నామె కేసునందు 22-9-25 తేదిన తీర్పుచెప్పబడిన తీర్పుచెప్పటకు వారముదినములు మార్గము - జడ్జి మెంటు కాపీలు పు య్యు 18 న వ 12 ని న ద ని చెప్పి ఒకదరఖాస్తు ప్రాసీము ను కిచ్చి మి నాయు డు గారు అనగమాస్తా కోసగెను అతడు కొన్నిదినముల తరువాత ఆదర బాస్తును దాటుకున్నెను కాని కాపీస్టాంపుల ఖర్చులు చెల్లించ లేదను కారణముచే నాదరఖాస్తును కోర్టువారు త్రోసివేసిరి కాని గుమాస్తా ఆ విషయమును వశీలునకు చెల్లపలేదు తరువాత నవంబరు 7 వ తేదీన తాయారమ్మ కాపీస్టాంపుల ఖర్చుల

కు 10 ల పంపెను, ఆమె త్రము ముట్టినట్లు అతడు ప్రత్యుత్తరము ప్రాసెను. తరువాత కాపీస్టాంపులకు పెట్టిన దరఖాస్తును కోర్టువారు తరువాత వేరొక పిటిషను పెట్టి జడ్జిమెంటును సంపాదించి, ఆతీర్పులపై హైకోర్టున క్షప్పిలుజేసిరి కాని రెస్టోరేషను పెట్టినను నిరాకరింపబడెనను కారణముచే అప్పీలు త్రోసివేయబడెను అందుపైన తాయారమ్మ వశీలు అజాగ్రత్త చలనను ఆక్రమ చర్య వలనను ఇట్లుజరిగెనని ఆరోపించుచు, హైకోర్టువారు క్రమశిక్షావాధికారము నుపయోగించి వశీలుపై చర్యదీసుకొనవలసినదని పిటిషనుపెట్టెను

ముద్దాయితరపున పి. వెంకటరమణరావుగారు వాదించుచు ఆ తని చ ర్య లో ఆక్ర మ చ ర్య గా ని నీ తి బా హ్య ప్ర వ ర్త న గా ని కృ త్రి మో ద్దే శమునుగాని లేదనియు, గుమాస్తా పారబాటువలన నిట్లు జరిగెననియు వాదించిరి టి ఆర్ రామచంద్ర అయ్యగారు వశీల్ల సంఘము తరపున హాజరై ఈమాత్రము పారబాటులే సేరములగు నెడల నిక ఏ వశీలును బ్రతుకలేదని నుడిపిరి

న్యాయమూర్తులు ముద్దాయి ప్రవర్తనలో నీతిబాహ్య వర్తనముగాని, కృత్రిమభావముగాని లేదనియెంచి, పిటిషనును నిరాకరించిరి

బెజవాడ గ్రామ పంచాయితీ ఎన్నిక

గతవర్షము బెజవాడ గ్రామ పంచాయితీ కోర్టునకు జరిగిన ఎన్నికలలో నోడిఫికేషన్ అభ్యర్థులలో నొకరగు సి. రామకృష్ణయ్యగారు, ఎన్నికలను ఎన్నిక నిబంధనలను ఆక్షేపించుచు చెచ్చిన పిటిషనునందును జిల్లా మునసబు బసగిన ఇంజంక్ ను త్తరువుపై అప్పీలునందును న్యాయమూర్తులు దేవదాసు గార్ల దినమున తీర్పు చెప్పి ఆక్షేపణల రద్దుచేసిరి

ఎన్నికలలో నోడిఫికేషన్ తరువాత సి. రామకృష్ణయ్య ఎన్నికలు నిబంధనలకు విరుద్ధముగీరిన నడవబడుటచేత అవి కాన్వీయమును ఎన్నికలుగానని ఆక్షేపించుచు, వానిని రద్దుచేయవలసినదని కోరుచు జిల్లామునసబు కోర్టులో దావాచెచ్చెను ఈ దావా పరిష్కరింపబడువరకు ప్రతివాదులు, పంచాయితీ కోర్టు సభ్యత్వాధికారముల చలాయించుకుండని షేడీయచు ఇంజంక్ ను ఆర్డరు నొసగవలెనని మరెయొక పిటిషనురుగూడ పెట్టబడిన జిల్లామునసబు, గ్రా పం అట్ట 78 సెక్షనుక్రింద సేర్పరుపబడిన నిబంధనలు సివిలుకోర్టు అధికారమును తొలగింపలేదనియెంచి, నాదికోరినట్లు తాత్కాలికముగ ఇంజంక్ ను త్తరువు నొసగెను మొదటిదావా పిటిషనుపైనను ప్రెఇంజంక్ ను త్తరువుపైనను ప్రతివాదులు హైకోర్టున కప్పిలుజేసిరి

అప్పీలు దార్తరపున పి. సత్యనారాయణరావుగారు హాజరై అట్ట 18 వ సెక్షనుక్రింద సేర్పరుపబడిన నిబంధనలు, సివిలుకోర్టు అధికారమును తీసివేయుచున్నవనియు, ప్రతివాది సబుకలెక్టరుకోర్టులో దావా లేవలెనుగాని సివిలుకోర్టులో లేజాలడనియు, ఇట్టి ఎన్నికల తగాదాల విచారించు నధికారమునీ నిబంధనలందు ప్రత్యేకముగ సబుకలెక్టరుకోర్టున కొనగవలెననియు ఆతని తీర్పుతుది నిర్ణయమనియు వాదించెను

స్థానిక శాసన సభకు సివిలుకోర్టు అధికారమును తొలగించుటకును, కొత్త బ్రిట్యునలు సేర్పరుచుటకును అధికారము లేదనియు, అందుచే నీనిబంధన లకాన్వీయ మనియు వాదితరపున వాదించుచుండెను.

న్యాయమూర్తులు తీర్పు చెప్పెను, 19 సెక్షను క్రింద సేర్పరుపబడిన నిబంధనల ప్రకారము ఎన్నికలదావాలకు విచారించు నధికారము సివిలు కోర్టులకొగవడలేదనియు ఈ శాసనము నకు ప్రార్థమిట్టి కేసులు లేకపోవుటచేత క్రొత్తగా నీ శాసన నిబంధనలు సివిలుకోర్టుల అధికారమును తొలగించెనను ప్రశ్న రాజాలదనియు నెంచి ఈ దావాను విచారించుటకు ఇతర సివిలుకోర్టులకధికారములేదని నిర్ణయించి ఇంజంక్ ను త్తర్వను రద్దుచేయుచు తీర్పుజెప్పిరి

గార్డీయను గావించిన విక్రయములు చెల్లునా?

న్యాయమూర్తులు ఆడ్వర్సరీ విశ్వనాథశాస్త్రిలుగార్ల దినమున మచిలీపట్నము సబార్డినేటు జడ్జి తీర్పుపై గావించబడిన రెండవ అప్పీలునందు తీర్పుచెప్పెను "హిందూలా" కుసంబంధించిన ఒక ముఖ్యవిషయమును పరిష్కరించిరి.

ఈచాటలో వాది తన మైనారిటీయందు తన మేనమామ సంరక్షకత్వములో నుండెను వాది మైనారిటీకాలములో, అతని ఆస్తిలో కొంతభాగము నామేనమామ విక్రయించెను వాదికి మైనారిటీ తీరనతరువాత, ఆవిక్రయమును రద్దుజేసి ఆస్తిని తనవశ మొనర్చవలసినదని దావాచెచ్చెను జిల్లామునసబు కోర్టువారు విచారణలో సందర్భమున వాది మైనారిటీకి వచ్చిన

తరువాత దావాలోని విక్రయమున ఆమోదించినట్లు గనుగొనిరి. అందుచే విక్రయము కాన్వీయముయ్యెనని యేందిరి. కాని అసలు విక్రయించినది వాదికి తండ్రిగారు, కాన్వీయముగ నియమించబడిన సంరక్షక కర్తగారు అట్టి కాన్వీయాధికారము లేకుండ ఆచరణలో మాత్రము సంరక్షకుడుగనున్న మేనమామ అట్టి సంరక్షకునిచే గావించబడిన విక్రయము దానియంతట నది కాన్వీయము లేక ఇతరస్థానములచే కాన్వీయ మైనదిగ నొనర్చబడుట కర్తమైనది మాత్రమేనాయను విషయముల నిర్ణయమును బట్టి మెజారిటీ వచ్చిన తరువాత వాది యొసగిన అనుమతి వలన నీ విక్రయము కాన్వీయముయ్యెనా లేదా యను విషయ మధారపడియుండును. ఆచరణ యందు సంరక్షకత్వము వహించియున్న యతని విక్రయము కాన్వీయమేననియు అందుచే నటుతరువాత వాది యొసగిన అంగీకారము చెల్లుననియు జిల్లామునసబు తీర్పు చెప్పెను

కాని సబార్డినేటు జడ్జి ఒకానొక మహమ్మదీయ మైనరుయొక్క కేసునందు ప్రీషికాన్సిలు వారు తీర్పు చెప్పెను ఆచరణయందు మాత్రమే సంరక్షకులుగ నున్న సంరక్షకర్తల విక్రయములు కాన్వీయములు గావని గావించిన నిర్ణయమును 45 కలకత్తా హైకోర్టు తీర్పును ఆధారముగ దీసికొని ఈ విషయము హిందూలాను, మహమ్మదీయులకును ఒకేవిధముగ వర్తించునని యెంచి మేనమామ గావించిన విక్రయము అకాన్వీయమనియు చర్యకు వాది అంగీకారమొసగుట వలన నది కాన్వీయము గాజాలదనియు చెలువును విక్రయము రద్దుజేసెను అందుపై హైకోర్టునకు అప్పీలు జేయబడెను

45 వ కలకత్తా తీర్పును ప్రీషికాన్సిలు తీర్పును మహమ్మదీయుల "లా" కు మాత్రమే వర్తించుననియు, "హిందూలా" ప్రకారము మైనరులను నియోజనము వలన గాక ఆచరణయందు సంరక్షకులుగ నున్న గార్డీయనులకు - మైనరు ఆస్తుల విక్రయించు నధికారముగలగని హిందూ మైనరుల సందర్భమునకును, మహమ్మదీయ మైనరులకును భేదముగలదనియు వెంచి, మేనమామ గావించిన విక్రయము కాన్వీయమైనదేయనియు, వాది మెజారిటీ యొసగితరువాత నొసగిన ఆమోదముచే నది బలపరుపబడె ననియు తీర్పు చెప్పి అప్పీలు నంగీకరించి పిటిషనును త్రోసివేసిరి

గౌ. వే. రామదాసు పంతులు, కె. సుబ్బారావుగార్లు అప్పీలుదార్ల తరపున వాదించిరి

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము

సెనేటుసభ కార్యక్రమము
సెనేటుసభ సాధారణసమావేశము గురువారము అక్టోబరు 22 వ తేదీన రిగ సెనేటు భవనములో జరుగును.

మైసూరు శాసనసభాసమావేశము

నేడు 6 వ తేదీని జరిగిన కార్యక్రమము
"నేడుదయమున గోపాత్యానివారమును గూర్చి చర్చ జరిగినది. ఈ సమస్య చిరకాలమునుండి కలదుగాన సానుభూతితో నాలోచింప వలెనని వయోవృద్ధులును తుంహారు పట్టునగు హుమఖిర్గాడుగారు నుడిపిరి. దివాను ఓటుకుపట్టెను. ఇద్దరు మహమ్మదీయులు మాత్రము ప్రతిపాలురుగా నుండిరి. తీర్మానమును ఏకగ్రీవముగా నామోదించ వలెనని దివాను కోరగా వారుగూడ సమ్మతించిరి. తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడిన కరతాశధ్యులు మిక్కుటముగా చెలగెను. బెంగుళూరు గోరక్షకముండలి అధ్యక్షుడగు నేటుభా చమన లాలు డొంగాజీ గారును కార్యదర్శియగు గొడురావు ఖదరే గారును మండలివారును చేసిన ప్రయత్నమువలనే యిట్టి మంచి ఫలితము కలిగెను" అని వి ఎస్ సంజీవరావుగారు తంతి వార్త నంపిరి.

ఒడలు
బొంబాయి, అక్టోబరు 5 - రావల్పండ్యుల లండను సెప్టెంబరు 24 వ తేదీ తపాలాలో యేడెను రేపు 4 వ తేదీ సాయంత్రాలము 6 గంటలకు చేరెను మామూలుగా బొంబాయి 9 వ తేదీ శుక్రవార ముదయము గం 5 లకు చేరును నాస్తిరాయోడ లండను 1 వ తేదీ తపాలాలో మార్చి లు రేపు 8 వ తేదీ యుదయము గం 5-30 లకు వదలెను సిటీ ఆఫ్ లండను యోడ లివర్పూలు రేపు సెప్టెంబరు 27 వ తేదీని వదలి 3 వ తేదీని మార్చెల్సు రేపు దాటెను. (ఆ. ప్రె)

బొంబాయి నేత యంత్రములందు నమ్మె

సమ్మెయొక్క తాము బొంబాయిపరిసరములకు గూడ ప్రాకుట

బొంబాయి, అక్టోబరు 5:—ఇంతకాలము ప్రబలిననమ్మె తొండలలో ముగియు నూచనలు గానవచ్చుటలేదు. ఇంతవఱకు పట్టణమందు, బొంబాయి ద్వీపమందు మాత్రమే ప్రబలి యున్న సమ్మెతాపము పరిసరములకుగూడ ప్రాకు చున్నది. కుర్లాలోగల కార్లా యంత్రములు, స్వదేశీ యంత్రములకు నీ సమ్మె వ్యాపించు నూచనలు గన్పట్టుచున్నవి. ఆ రెండు యంత్రములందు గలసి 7, 000 మంది పనివాండ్లు కలరు. కొన్ని దినములనుండి పనివాండ్లయం దసంతుష్టి ప్రదర్శింపబడు చున్నది. కాని యెట్టి యల్లరులు జరుగకుండ పోలీసువారు తగు ప్రయత్నములు సలుపుచున్నారు. నేటి యందయమున యంత్రాలయములు పనివాండ్లను పిలుచు సంజ్ఞయును కూతవేసిరి. పనివాండ్లందఱు గుమ్మములయొద్ద గుమికొని గూడికొని లోనికి ప్రవేశింపరైరి. అందుపై యంత్రాలయముల తలుపులు మూసివేసిరి. పోలీసువారు మాకల నెట్టి యల్లరి చేయకుండు యెడఁగొట్టిరి.

ఎత్తైన పన్ను దీసివేయుటకు బొంబాయి చాలకసంఘము నూచన

నేడు బొంబాయి పురపాలక సంఘమువారు ప్రత్యేక సమావేశము గావించి బొంబాయిప్రభుత్వమును వెంటనేయొక నైజాపన్ను దీసివేయుటకు గట్టి ప్రయత్నములు చేయగోరుచు తీర్మానించిరి. ఏలన యంత్రాలయముల సమ్మెను శమింపజేయుట కదియే మార్గము. సమ్మె యొకను సాగుచో ప్రజాశాంతి మునకు భంగకరమనిగూడ దెలిసిరి.

దీర్ఘము చర్చయందు ఎత్తైన పన్ను దీసివేయుచో యంత్రాలయధికారులు మఱి పనివాండ్ల కూలి పూర్వపు పద్ధతికి హెచ్చించునట్లుల వ్రాతపూర్వకముగ వాదనము నిచ్చిరిని దెలుపబడెను. జమ్నూదాసు మహతాగారు మాట్లాడుచు ప్రభుత్వము మారకమునకు ప్రత్యేకించిన ధనము క్రింద ఆనామకు ఖాతాకు జేర్చబడిన 7 కోట్ల రిలక్షల రూపాయలు, నీ యెట్టి ఖర్చులకు సరిపోనియెడల సుపయోగింపవచ్చుననిరి. దాని వలన నెత్తైన పన్ను దీసివేయుట వలన గలుగున వ్యయ పూర్తిచేయవచ్చును. మఱి యంత్రాలయము లభివృద్ధి నందుకొంటే లాభముల మీద నాదాయపు పన్నును విధించి యెత్తైన పన్ను దీసివేయుటవలన వచ్చు నవ్యయము బూర్తి చేయవచ్చుననిరి.

అభివృద్ధి శాఖామాత్యుని రాజీనామా యాయగోరుట

నాళిక వాస్తవ్యులగు ఆర్. జి. ప్రధాను (బొంబాయి కాసనసభ్యుడు) గారి క్రింది తీర్మానమును ప్రతిపాదించునట్లు కాసనసభకు దెలియపఱచిరి. “వ్యవసాయ, ఎత్తైన, కాఖామాత్యుడు యెత్తైన విధానముపై ప్రభుత్వమునకు దన సంపూర్ణ మను యసమ్మతిని వెల్లెబ్బచుక, దానిని మనఃస్ఫూర్తిగ ప్రతిఘటించక, వెనుక సభలో ప్రధానుగారిచే తేబడిన బొంబాయి మద్యపాన నిరోధపట్టము తీర్మానమును ప్రతిపాదించనీయక పోవుటచే సభవారి విశ్వాసమును గోల్పోయెను. కాన వెంటనే రాజీనామా నీయవలెను”

బొంబాయి బట్టలవర్తకమందభివృద్ధి

బొంబాయి యంత్రాలయములందు నిలువయుండిన బట్ట విశేషముగ ఖర్చుపడుచున్నదని యిదివఱలో దెలుపబడిన వార్తలు ఖాయపఱుపబడెను. అదివరకు నెలలో 9,000 బేళ్లు బట్టమాత్రము ఖర్చుకాగా నెవ్వెంబరు మాసమందు 50,000 బేళ్లు బట్ట ఖర్చుపడెను. ఈనెలలో మఱింత యభివృద్ధి నూచనలు గన్పడుచున్నది. బొంబాయిలోను సింధురాష్ట్రము పంజాబు తదితర స్థలములందుగూడ మాంచెట్లరు బట్ట విడుదల తక్కువగా నున్నది. దీనికి గారణము జపానీసు యొని నూచించబడినవి. ఈబట్ట విడుదల యవకాశము కొన్ని యంత్రములు పని మరల ప్రారంభించుటకు ప్రయత్నించుచున్నవి. ముఖ్యముగా చాలవరకు నిలువబట్టను విడుదల జేసికొనిన బొంబాయి డైయింగు అందు మాన్యుఫేక్చరీంగు కంపెనీవారు పని ప్రారంభింప నూహించుచున్నారు. ముందు వాయిదాలకు బట్టసరఫరాకు గూడ పీరు కంట్రాక్టును సంపాదించిరి.

దేశీయులు, అనుటకు బదులు “భారతీయులు” అనవలెను

బొంబాయి, అక్టోబరు 5:—బొంబాయి పురపాలకసంఘ సభ్యులందొకరు ప్రభుత్వము ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములందు “స్వదేశీయులనుటకు బదులు భారతీయులని” వాడ బడవలెనని నూచించిరి. దానికి ప్రభుత్వ ప్రమరణాధికారి 1912 నవంబరు 29 వ తేదీన స్వదేశీసంస్థానము, లనుటకు మారు భారత సంస్థానములని మార్పుటకు నిశ్చయింపబడినదనియు, నాటినుండియు ప్రభుత్వముయొక్క యుత్తరప్రత్యుత్తరములందు లేవాడబడు చున్నదనియు దెలిపెను. (అ. ప్రె.)

కానరోగమునకు చటకామందు

చిత్రకూటము మహాంతు ప్రజాసేవ

బొంబాయిలో చిత్రకూటము మహాంతు క్రిందటి గురువారము కానరోగములకు ఉబ్బనము తయారు చటకాతో గురువృద్ధుని మాటుంగి కింగ్స్ సర్కిలువద్ద గుఱుగూడిరి. మహాంతుగర్వరామనాథదాసు యాసిద్ధావధమును గురువారము సాయంత్రము పంచిపెట్టు నని కొద్ది రోజుల క్రిందటనే బొంబాయి మానవసేవాసంఘము ప్రచురించెను. ఈమానిన గుంపు ఇరువది వేలైన యుండవలెను. అందు 15 వేల మంది రాష్ట్రమునం దితరభాగములనుండి కరాచీ, కథియవాడు, కొంకణి దేశీయులనుండి వచ్చి యుండిరి.

మహాంతుగారు రాకపూర్వమే జనమంతయును మూగియుండెను. వచ్చిన జనమును పట్టుచు ఏర్పాటులను బొంబాయి మానవసేవాసంఘమును మాటుంగా వాస్తవ్య సంఘముచే జేసెను. వారి వలంటీరులు యిందులకు వచ్చిన వారి నందరను ఆమెజానముమీదికి దీసికొని పోయిరి.

ఈవికిత్త బడయగోరువారు మాంసాహారములను దినుట గాని త్రాగుడుగాని మాడదనియు, అవి నీవించినయెడల మహాంతుగారిమందు పనిజేయదనియు కరప్రత్యములు పంచిపెట్ట బడెను.

మండే ఆమందు పాలలోకలుపబడునని దెలిసియుండుట చేత అందరను ఎవరి పాలగిన్నెను వారు దెచ్చుకొనిరి. పాలెక్కువగా వలసియుండెను. అచట మధ్యసంఘములును ఇందులకు బాగుగ తోడ్పడెను.

సాయంత్రము 7-80 గంటలకు మహాంతు శిష్యులతో వచ్చి మైదానముమీద ఆసన వలంకరించెను. అప్పుడు ఆయన చిత్రకూటమునుండితెచ్చిన చటకా రోగులకందరకును పంచబడెను. అది కలిపినపాలను చంద్రకరములు లీనమగునట్లులనుంచి తెల్ల నాడజాము 8-30 గంటలకు అందరను త్రాగుమని యుత్తరపు జేసెను. అప్పుడొక్కసారిగ రోగులందరును పుచ్చుకొనిరి. అంతట గుంపు అంతయును విడిపోయెను. మహాంతు శనివారము బయలుదేరి చిత్రకూటమునకు పోయెను.

ఆయుర్వేద ఔషధ శ్రేష్ఠత్వము

ఇంగ్లీషు డాక్టరులవలన విడువబడిన కఠిన చర్యజాడ్యము స్వస్థమగుట

నేను గడచిన మాడుసంవత్సరముల కాలమునుండి తీరని చర్యవ్యాధిచే బాధపడుచుంటిని. మద్రాసులోనున్న ప్రముఖులైన నైద్యులతో యోచించి వారివల్ల అన్నివిధములయిన ఇంగ్లీషు ఔషధములను నేవిచితిని. ఈ యింగ్లీషు ఔషధమునకు గాను 50 మొదలు 100 రూపాయలు వరకు వృథాగా నెలపుజేసితిని. తర్వాత నాకు ఆయుర్వేద ఔషధములయందు అభిమానమున్నందున మద్రాసులోనుండు కొన్ని ఆయుర్వేద నైద్యశాలలయందు చికిత్సచేయించుకొనియు ఉపయోగము లేకపోయినది. దేశభాగ్యమును బాగుచేసికొనుటకు అనేకవిధముల ప్రయత్నించుచు నిష్ఫలముకొరకుండ నయినందున ప్రాణమునకై వినుననొంది యుండుకరి ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) 184 నెం. బ్రాజ్మేయందుండు బ్రాజ్మేయించి నైద్యశాలకు నిర్వాహకనైద్యుడగు నైద్యపతి కోటా జయరామనాయుడిగారి చికిత్సకు లోపై రెండు మాసములకాలము ఉంటిని. వీరివల్ల నావ్యాధి పూర్తిగా స్వస్థమయినది. కనుక నాయొక్క మనస్ఫూర్తిగా నారియొద్ద నాకుగల కృతజ్ఞత నూచించుకొర కీయోగ్యతావల్లనా ప్రయరించుచున్నాను. వారు నాబాధను తొలగించి నాకు గలిగించిన యుపకారమునకు యిది నీచిక్షమున సమానముకాదు.

(Sd) సి. వి. దేవరాజు, c/o Mr. N K Tirumalachari B.A., B.L. High Court Vakils, Madras. 9-3-25

శ్రీయుత ప్రకాశంగారు

రంగూనులో స్వాగతము

రంగూను, అక్టోబరు 5:—స్వరాజ్య సంపాదకులు శ్రీయుత ప్రకాశంగారు నేటి యువయం చెన్నపురినుండి యిచ్చటికి వచ్చినపుడు హృదయపూర్వకమైన స్వాగత మొసంగబడిరి. బర్మాలోని పరిస్థితులను తెలిసికొనుటకును ఇచ్చటి హైందవసమస్యలతో పరిచయము కలిగించుకొనుటకును తమ ప్రతికను సానుభూతిని సహాయమును సంపాదించుటకును యిచ్చటికి వచ్చితిమని వారిలో సంభాషించినప్పుడు ప్రకాశంగారు చెప్పిరి. బహుశః వీరిచ్చట ఒక నెలదినములు యందురు. (అ. ప్రె.)

వాతావరణసితి

1925 సం॥ అక్టోబరు 6-వ తేది మంగళవారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, ముంబై, కర్ణాటక, మధ్యప్రదేశ్, ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్. Rows include Gopalapuram, Vizagapatnam, Kakinada, Machilipatnam, Kurnool, Bellary, Madras, Kollur, Nelam, Kothamangalam, Tirumachalapatti, Nagapattinam, Madurai, Palani, Tirunelveli, Tiruvallur, Kovvur, Kalikattu, Mangalore, Thengaluru, Mettur, Kottayam.

సర్కారులు: వర్షపాతము సర్వత్ర విస్తారముగ నున్నది. కాకినాడలో 4.61, గోపాలపురంలో 2.05, విశాఖపట్నములో 1.26, మచిలీపట్నములో 1.24 వర్షించెను. ఆర్ద్రత ఎక్కువ. పగటివేడిమి 5 1/2 నుండి 10 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి మచిలీపట్నములో 4 డిగ్రీలు తక్కువ. ఉష్ణోగ్రత: కడపలో 0.12 వర్షించెను. బళ్లారిలో మేఘములు పలుచగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల దట్టముగ నున్నవి. కడపలో 16 1/2, కర్నూలులో 12, బళ్లారిలో 6 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. బళ్లారిలో రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కర్నూటకము: నెల్లూరులో 0.82, వర్షించెను. కడలూరులో 0.53 వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. నెల్లూరులో 17 1/2, మద్రాసులో 7 1/2, కడలూరులో 13 1/2 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. మొదటి రెండు ప్రదేశములందు రాత్రివేడిమి 6.4 డిగ్రీలు తక్కువ. ఉత్తరమద్రాస్ తీరమున వర్ష పాతము సాగవచ్చును. ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య. వాతావరణ ప్రస్తుతము అధిభూత మహమ్మదీయ సమితియొక్క వార్షికసభ క్రిష్ణమున వారమున అభిమర్శన జరుగును. (అ. ప్రె.)

మరియొక సంధిసమావేశము

ప్రాన్ను, జర్మనీ, ఇంగ్లండుల మధ్య అనుకూల మగు ఒడంబడికను గుర్తునిమిత్తము, స్వీటుజరులెండనందలి లోకర్నో అను కుగ్రామమున, మరియొక సంధిసమావేశము నిన్నటి దినము గూడినది. సమావేశములమీద సమావేశములును, ఒడంబడికలపై ఒడంబడికలును జరుగుచున్నను, హృదయము నందు మాత్రము ఐక్యము గుడురకున్నది. వచ్చెలీసు సంధి నియమములందు కావలసిన పరతులన్నియు పొందుపరుపబడినను, ఎప్పటి కప్పుడు ప్రత్యేక సమావేశములు జరుగవలసి వచ్చుచున్నవి. ఇట్టి యవస్థ కన్నను, జీసివా ఒడంబడికను అన్ని జాతులవారును అంగీకరించి, తగాదాల నన్నిటిని రాజీద్వారా పరిష్కారము జేసికొనుట కంగీకరించి యున్నచో, భావిపరిణామ మనుకూలముగ నుండెడిది. కాని, ఛేంబర్లెనుగారు జీసివా యెడంబడిక నెగురగొట్టిరి. అది ఆచరణలో నెరవేరదనిరి. మరల ప్రత్యేకపు టాడంబడికపద్ధతికి దిగిరి. నూతన సమావేశ ఫలితము విషయమై ఛేంబర్లెనుగారు మిగిల నుత్సాహము జూపు చున్నారు. స్వర్ణతుల్య మగు లోకర్నో గ్రామమున సంధి గుడురనిచో, భూలోకమునుండి శాంతి పారిపోయినటులనే ఎంచ వచ్చునని, వీరు చెలుపుచున్నారు. లోకర్నో శాంతిమయ మగు ప్రదేశము గావచ్చును. కాని, ఛేంబర్లెను ప్రభృతుల హృదయమునందు శాంతి బీజములు నాటుకొనినయెడల, లోకర్నోమాత్ర మెటుల తోడ్పడగలదు?

అరణ్యములలో దిరిగినను, సముద్రములపై పయనమయినను, మానవునకు చిత్తశాంతి గుడురుటలేదు. దురాశ వానిని విడనాడుటలేదు. కలహ బీజము లంతరించుటలేదు. బాహ్య పరిస్థితులు కొంతవరకు తోడ్పడగలవు. కాని, గడ్డకట్టియున్న మనోభావములను మార్చజాలవు. లోకర్నో ఆదర్శపూరితమగు ప్రదేశమయినను, సంధిసమావేశమున గూడినప్రముఖుల హృదయము మార్పు జెందనియెడల, కార్యసానుకూల్యము గలుగజాలదు. నూతన సమావేశము మనోమాలిన్యమును పోగొట్టి, శాంతిని రక్షించుననునాశ పోడమకున్నది. అయినను, ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు, జర్మనీలు మూటి కిని మూడు విధములగు భయము గలదు. ఏదేశ మయినను, తన కిక భయమేమియు లేదని విజ్ఞప్తి జాలదు. ఇంగ్లండుకు ప్రస్తుతసమయమున బాల్కు విక్రమభయము గలదు. కమ్యూనిస్టుల పట్ల ఇంగ్లండు చూపుచున్న అలజడిగాంచిన యీనంగతి భోధపడును. బాల్కువిప్రులకు ఇంగ్లండుపై ప్రత్యేక

ముగ కోపము గలదని, గుమ్మానతినిధి యగు చిచి రన్ గారి ప్రతిపాదనమువలన, తేటపడును. బాల్కు విప్రు యుపద్రవము, బ్రిటిషువారి ప్రాచ్యభాగముల కధికముగ గలదని, ఇంగ్లండునందు నమ్ముచున్నారు. దీనిని నివారించుటకు మార్గము జర్మనీతో సఖ్యపడుటయే. ఇంతవరకును మిత్రమండలిని నమ్ముకొని యున్న పోలెండు, నేడు రష్యాతో సంధిచేసికొనుచున్నది. ఇంగ్లండుకేమి, ఫ్రాన్సుకేమి, ఇది భయకారణమనుటకు సరియము లేదు. బాల్కువిప్రు పోలెండు మున్నగు ప్రదేశములలో ప్రవేశించుచో, జర్మనీ నాక్రమించుట సులభము. అందుచే జర్మనీకి సాకార్య మొసగి, సంధిచేసికొనుట యుక్త మని బ్రిటిషువారు తలచుట వింతగాదు. లోకర్నో సమావేశోద్దేశ్యము, ఒకరిపై నొకరు పరతుల విధించుట గాని, క్రొత్తబరువులను మోపుటగాని కాదని ఛేంబర్లెనుగారు స్పష్టపరచుచున్నారు. వెనుకటి సంగతుల నికతలపెట్టవలదనియు, భావిస్థితినిగూర్చి మాత్రమే యోచింపవలయుననియు, ఛేంబర్లెనుగారు గోరుచున్నారు. ఇందునుబట్టి జర్మనీని మరువవలదనుకే లికమీద వ్యాపింపజాలవు. జర్మనీయుద్ధసమయమున సలిపిన దుష్కృత్యములను ఇంగ్లండు మరచుటకు సంసిద్ధముగనున్నది. బాల్కు విప్రు ఉపద్రవము దొలగిన జాలును. యూరపియను జాతుల నన్నిటిని రుష్యాపైకి పురికొల్పుటకు ప్రయత్నము జరుగునని యూహింపవచ్చును. జర్మనీయుపద్రవము, బ్రిటిషు మనముల నికమీద బాధింపదు.

ఫ్రాన్సు మాత్రము జర్మనీ యుపద్రవము నింత త్వరలో మరువజాలదు. జర్మనీ నెప్పుడును నమ్మవలదని, పాంకేరుగా రింకను హెచ్చరించుచు నే యున్నారు. జర్మనీ ఫ్రాన్సులకు మధ్య గల సరిహద్దును ఫ్రాన్సు ఆక్రమించినను, ఆలెన్సు-లో రయిను వీరి వశమయినను, ఫ్రాన్సు కింకను సంతృప్తి గలుగలేదు. బలమగు జర్మనీ ఎప్పటి కయినను కంటకముగనే యుండును. జర్మనీకి తూర్పు భాగమున నున్న పోలెండు మున్నగు ప్రదేశములతో, జర్మనీ మరల ఒడంబడిక చేసికొనుట ఫ్రాన్సు కేమాత్ర మిష్టముగ నుండదు. పోలెండుకు ఫ్రాన్సుపై నమ్మకము దొలగుచున్నటుల దెలియుచున్నది. జర్మనీకి రుష్యా పోలెండులతో గల సంబంధమును గూడ తానే నిర్ణయింపవలయు నని, ఫ్రాన్సు తలంచుచున్నది. అయినను ఫ్రాన్సుకు వెనుకటి పట్టుదల తగ్గుచున్నది. తనశక్తి తనకు తెలిసివచ్చుచున్నది. జర్మనీని బలవంతముగ లొంగజేయుట యసంభవమని, సాత్వికనిరోధమువలన దెలిసివచ్చెను. నేడు మొరాకో, సిరియా మున్నగు ప్రదేశములలో పోరాటమునందు ఫ్రాన్సు దగుల్కొని యున్నది. ఫ్రెంచి ఋణములు విస్తారముగ నున్నవి. ఆమెరికాతో నీవిషయమై అనుకూల సమాధానము గుడురలేదు. ఇట్టి సందర్భములలో ఇంగ్లండు సహాయమున్నగాని, తాను సురక్షితముగ నుండజాలనని ఫ్రాన్సు గ్రహించుచున్నది.

ఆకారణముచేతనే, బ్రిటిషువారి యుద్దేశ్యముల కనుగుణ్యముగ మెలగుటకు ఫ్రాన్సు అంగీకరింపక తప్పదు. ఫ్రెంచి మూర్తి యగు ప్లేయిను లీవిగాను ప్రసంగించుచు, ఫ్రాన్సు జర్మనీల మధ్య దృఢసఖ్యము గుదిరినగాని, ప్రపంచశాంతి సురక్షితముగ నుండజాల దని, హెచ్చరించు

చున్నారు. ఇట్టిసఖ్యము సుసాధ్య మనియే వీరి నమ్మకము. ఇక జర్మనీ కయినను, ఎట్టి పోరాటము లేకుండ అభివృద్ధి గాంచిన గాని ప్రయోజనముండదు. కడచిన సంగ్రామముతో జర్మనీ సర్వ విధముల నష్టము పొందినది. ఆర్థికముగ నేమి, పారిశ్రామికముగ నేమి, ప్రబలనష్టము వాటిల్లెను. మరల తలయెత్తవలెననిన, జర్మనీకి శాంత పరిస్థితు లవసరము. వీనిని సమకూర్చుకొనుటకు, జర్మనీ లోకర్నోసభలో ప్రయత్నించుట సహజము. జర్మనీ మరల ఇంగ్లండు ఫ్రాన్సుల వలలో జక్కుకొనుట, రుష్యా కిష్టములేదని చిచిరన్ గారి సంభాషణవలన గ్రహింప వచ్చును. జర్మనీస్థితి నవశాశముగ గైకొని, బాల్కువిక్రమలతో జేర్చవలయునని చేసిన ప్రయత్నము, యీ సమావేశమువలన భగ్నమగు నేమో యని, చిచిరన్ గారి భయము. ఇట్టి విచిత్రపరిస్థితుల మధ్య లోకర్నో సమావేశము గూడుచున్నది. కొన్ని నియమముల విషయమున, ఒడంబడిక గుదిరినటుల నేటివార్తలు చెలుపుచున్నవి. కేవల భీతి చేతను, స్వార్థపరత్వమువలననే ప్రేరితమై జరిగెడి సంధి శాశ్వతముగ నిలువజాలదు. సోదర మానవుని పట్ల నిజమగు ప్రేమను భూతదయను జూపలేని యెడల, ఇట్టి యెడంబడికలు శాశ్వతఫలము నొసగజాలవు. లోకర్నో సమావేశఫలితము తుద కెటులుండునో చూడవలయును.

రిఫ్లు: సంధినియమములు

రిఫ్లు కొనగిన సంధినియమములను వారు తిరస్కరించుట వింత గాదు. ఫ్రాన్సు, స్పెయినులు గలసి ఆధునిక వివాశకయంత్రముల నన్నిటి నుపయోగించుచున్నపుడు, రిఫ్లు చిరకాలము నిలువజాలరనుట నిశ్చయము. కాని, రిఫ్లు చూపిన దైర్ఘ్యస్థైర్యములును, అద్భుతపరాక్రమమును, శత్రువులమెప్పుడు వడయుచున్నది. ఇట్టి శౌర్యప్రతాపములు అప్రతిహానములని వారు చెలుపుచున్నారు. మానవ పరాక్రమము, నూతన యంత్రసామర్థ్యమును సయితము ఇంతకాలము ధిక్కరించునని ఫ్రెంచివారు తలచియుండలేదు. రిఫ్లు అయోగ్యముగ ప్రవర్తించిన నిదర్శనములను శత్రువులయినను జూపుటలేదు. కాని, స్పెయినువారు ప్రవర్తించుచున్న విధము జూచిన, అమానుష మని దోచును. విదేశ తంతివార్తలు స్పెయిను వారి పరికితనమును, క్రూరకృత్యములను చెలుపుచున్నవి. తుదకు తమకు అపజయము గలుగునని దెలిసినను, రిఫ్లు పరాధీనత కన్నను మరణమే మేలని తలచుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యవాతను గనుబటచుట కింతకన్నను సంసిద్ధత ఏమి కావలయును? కొండొకకాలమున స్వాతంత్ర్య, సమత్వ, సోదరభావములను ప్రపంచమందంతటను వెదజల్లిన ఫ్రెంచిదేశము నేడు రిఫ్లుపట్ల నట్టిభావము జూపుట గౌరవము గాదా? రిఫ్లుకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మొసగుటకు వీలు లేదనియు, కొన్ని పరిపాలనపు హక్కులనుమాత్ర మొసగెదమనియు, చెలుపుటవలన రిఫ్లునిశ్చయము మరింతబలపడినది. రిఫ్లు యశోవామృత్యుర్యాయని సంకులముజరుపుచున్నారు. ఫ్రెంచివారు మూచించిన పరతులన్న

పూర్తిగ నిరాకరించిరి. స్వయినుతో చేతుల గలిపి రిఫలపై ప్రాన్య యుద్ధము జరుపుటకు గలకారణములను వైయిను లీవీగారు సూచించిరి గాని, అవి ఎంతమాత్రము విశ్వాసపాత్రము గానేరవు. ఫ్రెంచి వారు ఎట్టియవసరము లేకనే, యూరపియను ప్రతిష్ఠను కాపాడుటకై యుద్ధమునకుదిగిరిని యూహింపవలసివచ్చును. ఫ్రెంచి, స్వయిను సైన్యముల కిటీవల గలిగిన అద్భుతవిజయము కాంచి, అబ్దుల్ కరీముగారు నిరాశజేంది రని వార్తలు దెలుపుచున్నవి. అబ్దుల్ కరీముగారు నిరాశజేందినను, తుదివరకు పోరాడదని ఎంచవచ్చును. స్వాతంత్ర్యము నిమిత్తమై జరిగెడి పోరాటములో రిఫలలోడినను జయించినటులనే భావింపవచ్చును. రిఫల వినాశము, వారికి చిరతరకీర్తియు, ఫ్రెంచి వారికి అపకీర్తియు వాటిల్లజేయుట సహజము. ఇట్టిస్థితిలో తక్కుంగల యూరపియను జాతులేమి, నానారాష్ట్రసంఘమువా లేమి, స్వయినుదురాశ కడుదగిలి, రిఫల స్వాతంత్ర్యమును రక్షించుట భావ్యము. స్వల్పజాతుల స్వేచ్ఛను రక్షింపజాలని హనారాష్ట్రసంఘము, ప్రపంచశాంతికి తోడ్పడజాలదు.

హైకోర్టు: మైనరుల రక్షణ

మైనరు కుమారుని తమకు స్వాధీన పరుపవలయు నని దక్షిణ వల్లూరు జమిందారుగారు హైకోర్టులో పెట్టిన దరఖాస్తు నిదివరకు కొట్టివేయగ, అందుపై నిండుబెంచి కప్పీలు చేయబడెను. ప్రధాన న్యాయమూర్తితో గలసి ఏడ్వరు న్యాయాధిపతులు, అప్పీలును వినిరి. దీనియందు, హైకోర్టుకు ప్రధాన పట్టణేతర భాగములందు నివసించేడి మైనరులపై ఎంతవర కధికారము గలదను విషయము ప్రధానముగ నుండుటచే, అందుపై ఏమి నిర్ణయము జరుగునో యని పలువు రెదురు జూచుచుండిరి. న్యాయ వాదుల వాదమును వినుటకు పెక్కుమంది హాజరగుచుండిరి. పిటిషనరు తరపున వాదించిన అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యగారు, హైకోర్టుకు ప్రధానపట్టణమునందే గాక, చెన్నరాజధానియందంతటను మైనరులపై సభికారముగలదని వాదించిరి. గార్డియను వార్డుచట్టము హైకోర్టు జ్యూరిస్డిక్షినును తీసివేయదని సూచించిరి. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును రక్షించుటకు హైకోర్టుకు సహజాధికారము గలదనియు, యూరపియను బ్రిటీషు పౌరులకు మాత్రమే యిది వర్తించు నను వాదము సరిగాదనియు, దెలుపుటకు కృష్ణస్వామి అయ్యగారు రనేక ప్రమాణముల జూపిరి. హైకోర్టుకట్టి యధికారము లేదని అడ్వకేటు జనరలుగారు ప్రతిఘటించిరి. కేసునందలి ఇతర వివరములతో, ప్రజల కంతగ సంబంధము లేకున్నను, హైకోర్టువారిముఖ్యవిషయము గూర్చి ఏమి తీర్పు జెప్పెదరో యని ఆతరపడుట అసహజము గాదు. ఫుల్ బెంచి, ఏడుగురు జడ్జిలతో గూడియున్నపుడు, యీసారాంశమును పరిష్కరించి సందేహానివర్తిజేసిన ఎంతయో బాగుండెడిది. అందుకు మారుగ, కోర్టుఆఫ్ వార్డుస్ నిర్ణయముతో తాము జోక్యము జేసికొనుటకు కారణము గనుపింపదని మాత్రము సూచించి, హైకోర్టు జ్యూరిస్డిక్షన్ విషయమును గూర్చి తాము ఇదమితముగ నిర్ణయింప మని న్యాయాధిపతులు సూచించిరి.

కాకాస్టిట్యూషనల్ లానుగూర్చి ఎట్టి యభిప్రాయమును నొసగరయిరి. కృష్ణస్వామి అయ్యగారి వాదమంతయు తుదకు కంఠశోషగ పరిణమించెను. ప్రధానసందేహ మొకటి యీకేసుద్వారా దొలగునని తలచినవారికి, విశేషమగు ఆశాభంగము కలుగక మానదు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టము

సెలెక్టు కమిటీ రిపోర్టు నేడు పూర్తి యగుననియు, గా. సర్ పాత్రోగారు 28 తేదిన గూడెడి శాసనసభలో రిపోర్టును, సవరింపబడిన చట్టమును గూడ ప్రవేశపెట్టెదరనియు, అంత్యపరిష్కార మప్పుడు జరుగుననియు, దెలియుచున్నది. ఇంతవరకు దెలిసిన సమాచారము ప్రకారము, రాజమండ్రి, అనంతపురం, విశాఖ పట్టణములలో మాత్రమే కేంద్రము లుంచబడును. రాజమండ్రిని విశ్వవిద్యాలయకార్యస్థానముగ జేయుటకు, సెలెక్టు కమిటీవారు నిర్ణయించిరట. ఆంధ్రదేశమునకు సహజకేంద్రమగు బెజవాడ నొక సెంటరుగ దీసికొనుటకు, సెలెక్టు కమిటీవారి కేలకో నిరాకరించిరి. కృష్ణా, గుంటూరు, నెల్లూరు, కర్నూలు మున్నగు మండలములవారే గాక, హైదరాబాదు ఆంధ్రులు సయితము బెజవాడలో నొక సెంటరు నుంచవలయునని గాఢముగ నభిలషించుచున్నారు. వీరికోర్కెలను నిరాకరించుటయ గాక, బెజవాడప్రముఖుల రాయబారపు విన్నపము నాలకించుటకుసయితము తిరస్కరించుట అసంభావ్యముగనున్నది. బల్లారి కర్నాటుల ఆక్షేపణలను వినివరితినే, బెజవాడ ప్రముఖుల కోర్కెలను గూడ విని, సెలెక్టు కమిటీవారు ఇచ్చవచ్చిన రీతిని నిర్ణయింపవచ్చును. బెజవాడ సంగతిని విన నక్కరలేదని ఎంచుట ఏమాత్రము సమంజసము కానేరదు. మంత్రిగారి దృక్పథము నీ సందర్భమున కొనియాడ జాలము. రాబోవు శాసనసభ జరుగువరకు దేచియుండవలయునని కోరుటచే, ఆసభలో సయినను ప్రజాప్రతినిధులు బెజవాడ హక్కును బలపరచి, విశ్వవిద్యాలయపు సెంటరులలో బెజవాడను తప్పక చేర్పించుటకు పట్టుదలతో కృషి నలుపుట యవసరము.

బొంబాయి మిల్లులు

బొంబాయి మిల్లులు సంపూర్ణముగ మూయబడినవి. ఇందువలన కూలీలకు నష్టము గలిగినను, మిల్లు యజమానులకు కొంత లాభము గలిగె నని తెలియుచున్నది. అమ్ముడుపోక నిలిచియున్న సరకులు చాలవర కమ్ముడు పోవుచున్నవని తెలియుచున్నది. ఇందు మూలమున మిల్లుయజమానులు కొందరు మరల పనులను యథా ప్రకారముగ ప్రారంభింపవలయు నని తలచుచున్నారు. కాని, ప్రధాననష్టము కూలీలకే గలిగె నని చెప్పవచ్చును. ప్రస్తుతదుస్థితిని వెంటనే తొలగింపవలయు నని, బొంబాయి కార్పరేషనువారు ప్రభుత్వమువారిని గోరిరి. ఇందు నిమిత్తము ఎక్సైజు డ్యూటీని తొలగింపవలయు నని వీరు సలహా నిచ్చుచున్నారు. ఎక్సైజుడ్యూటీని రద్దుజేసినను, మిల్లు యజమానులు కూలీల వేతనములను హెచ్చుజేయనిచో, నేమిచేయవలయునను ప్రశ్న యుదయించును. ఎక్సైజు డ్యూటీ తొలగుచో, తాము

వేతనములను హెచ్చుచేయుటకు పూచీపడెదమని, యజమానులు వ్రాసియిచ్చిరట. అందుచే బాధ్యత అంతయు ప్రభుత్వమువారిపై నిలిచియున్నది. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు గూడ ఎక్సైజు పన్నును తొలగింపవలయు నని ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని కోరెదరట. ఇది నిజమగుచో, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కోర్కెపైననే భారమంతయు నిలిచియుండును. ఈ సమయమున అనవసరముగ కాలయాపనజేయక, బ్లెక్వెట్టుగారు ఎక్సైజు పన్నును రద్దుచేయుట జేమదాయకము. లేనియెడల, దేశమునందు తీవ్రాందోళన ముదయింపకమానదు. ఏమి జరుగునో చూడవలసియున్నది.

కొండల నివాసము

మదరాసు ప్రభుత్వమువారికిమీద, ఆగస్టు మాసాంతమువరకు నీలగిరికొండలపయి నివసించెదరని, మద్రాసు మెయిలు పత్రిక దెలుపుచున్నది. మంత్రులుగూడ ఈ ఏర్పాటు కంగీకరించియుండురు. కొండలపైనివాసమును తగ్గించుటకుమారుగ ఇంకను వెంచుట, విచిత్రము. జస్టిసు పక్షమున యితము, ప్రభుత్వము వారు ప్రధాన నగరమును విడువగూడదని తెలుపుచుండెను. జులై ఆగస్టులలో విశేషము పనియుండదను వాదము నిస్సారము. ప్రభుత్వము వారు ఎండలందయినను, వర్షములందయినను ప్రజల కష్టసుఖములలో పాల్గొనుట ముఖ్యము. ప్రభుత్వసభ్యులు మాత్రము కొండలపై సుఖముగ నివసించవలయు నను వాదము, మెయిలు పత్రికకు సయితము రుచింపకున్నది. బ్రిటీషు వర్తకులు, పత్రికాధిపతులు, మున్నగు వారు ఎండలలో చెన్నపురిలో నివసించుచుండ, ప్రభుత్వసభ్యులు ఎండవేడిమికి తాళలేరనుట, విశ్వాసార్హము గాజాలదు. ఈయవకాశము గైకొని అన్నిపక్షముల వారును కొండల నివాసము అసలే రద్దగునటలు, దీక్షతో నాందోళనము నలుపుట యుక్తము.

రేపటి శాసనసభ

రేపటిదినము జరిగెడి మద్రాసు శాసనసభలో, అధ్యక్షుని ఎన్నిక జరుగును. డి. బి. స్వామి కణ్ణపిళ్లగారు కాలధర్మము నొందుటచే, యీ మాసాంతమున జరిగెడి శాసనసభ కధ్యక్షులుండుట యవసరమని ఎంచి, ఆలోచన ప్రత్యేకసభ నేర్పాటుజేసిరి. జస్టిసుపక్షమువారు ప్రాధానరు రత్న స్వామిగారిని పేర్కొనిరి. సంయుక్తజాతీయ పక్షమువారు రామలింగచెట్టిగారిని పేర్కొనిరి. సాల్దానా ప్రభృతులు ప్రత్యేకముగ అభ్యర్థకులుగ నిలిచిరి. జాతీయపక్షమునకు సుముఖులు గనుండెడి వారందరును తమ అభ్యర్థిత్వమును ఉపసంహరించుకొని, జాతీయ పక్షపు అభ్యర్థికి తోడ్పడుట శ్రేయస్కరము. ఇక్కాలమున జాతీయపక్షాభిమానులు అనవసరముగ తమతమ బలములను వేరుజేసికొని అజయము గాంచుట, అనర్థహేతు వగును.

విశ్వాసరాహిత్యము

బొంబాయి గవర్నరుగారు, శాసనసభ్యులగ ప్రధానుగారు ప్రతిపాదించినదని లోకాలు ఆప్షన చట్టమును ప్రవేశపెట్టుట కనుజ్ఞ నొసగరయిరి

ఇందుకు ఎక్కువ శాఖా మంత్రిగారి సలహాకారణమై యుండునని ప్రజలయందేక్ష్యము. మంత్రిగారి వైఖరియు ఏమాత్రమును తృప్తి కరముగ లేదు. అందుచే తమపదవికి మంత్రిగారు రాజీనామా నొసగవలయునని కోరుచు, విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానమును ప్రధాను గారు ప్రవేశపెట్టబోవుచున్నారు. ఈ తీర్మానమును చర్చించుట కనుజ్ఞ యొసగబడునో లేదో తెలియదు గాని, అంగీకార మొసగుచో రాబోవు శాసనసభాకార్యక్రమము చాల ముచ్చటగ నుండక మానదు. మంత్రులు ప్రజాభిప్రాయమున కనుగుణముగ నడుచుకొన లేక బోయినపుడు, వారి యంతట వారే రాజీనామా నిచ్చి బయటకు వచ్చుట వివేకము.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టము

ఉపసంఘము చర్చ ముగియుట

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారు శుక్రవారము సమావేశముతో పని ముగించుకొనిరి. గురువారమునాడు ముఖ్యమైన విషయములగుర్చి చర్చ పూర్తయినట్లుచే శుక్రవారమునాడు అట్టే ముఖ్యాంశములు లేకపోయెను. విశ్వవిద్యాలయ ఆర్థిక విషయములగుర్చిన నిబంధనలను చర్చించి, చట్టమునందున్న రూపముననే విడిచిపెట్టిరి. మొత్తము పైన ఓల్లులో ముఖ్యముగ మార్పులేమియు లేవు.

ఉపసంఘమువారి నివేదిక కేటితో పూర్తయినను, గౌరవనీయు లగు సర్. ఎ. పి. పాట్రోగారు నివేదికను, సవరింపబడిన చట్టమును ఈ నెల 26 తేదీన శాసనసభలో రెండవసారి ఆమోదింపబడుటకు ప్రవేశపెట్టుదురు.

గురువారమునాడు ఉపసంఘము సమావేశమునకు తక్కువ నుండి పభ్యులు వచ్చిరి. ఆ నాడు విశ్వవిద్యాలయ కార్యాలయము రాజమండ్రిలో నేపర్వహిల్లుపై నుండవలెనని ఆర్థిక, సంఖ్యాకుల ఓట్లచే నిశ్చయించిరి. కాని కేంద్రస్థాన నిర్ణయము చివరకు శాసనసభవారికి విడిచిపెట్టబడినది.

బెజవాడ హక్కులు

బెజవాడనుండి కె. డి. సామ్యూలు ఎం.ఎల్.సి. గారి నాయకత్వము క్రింద నొకవినతిపత్రము దెచ్చి ఉపసంఘమువారికి నివేదింప కొందరు వేచియుండిరి. కాని వారు ఈ నెలఖరన శాసనసభ సమావేశమగునపుడు దాఖలు చేసికొనవలసినదిగా ఉపసంఘమువారు కోరిరి. వినతిదారులు, బెజవాడ ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రస్థానముగా నేర్పరుపగోరుచు మొమ్మరాండము దానిలుజేయదలంచిరి. బెజవాడ ఆంధ్రదేశమునకు మధ్యగానున్నది చరిత్రాత్మక ప్రాముఖ్యతగలది. బెజవాడ వాస్తవ్యులు విశ్వవిద్యాలయమునకు భూరివిరాళ మొసంగునన్నారు. అందుచే బెజవాడనే కేంద్రస్థానముగ చేయవలెనని వారు తమ హక్కుల దెల్పిరి. వారి విరాళ మంగీకరించబడలేదనియు, బెజవాడ కేంద్రస్థానము కాబాలదనియు వారికి తెలియవచ్చెను. ఇది న్యాయముగ లేదు. వినతిదారులు బెజవాడ హక్కులను ప్రోత్సహించుటకు నిశ్చయించులోపున విద్యావంతులగు ఆంధ్రులందరిని సమావేశపరచి వారి అభిప్రాయము కనుగొనవలసియుండునని విద్యామంత్రిగారికి పట్టుదలగ దెల్పిరి.

(మదరాసు మెయిలు)

బొంబాయి శాసనసభ

ఆర్. జి. ప్రధానుగారి తీర్మానములు

సహాయ రాష్ట్రీయ సైనిక (ఆక్సులరీ టెలిగ్రాఫ్) యొక్క పోస్టును కమిటీ) సంఘమువారు మాచించిన ప్రకారము ఉన్నత పాఠశాలలలో వెంటనే ఎలిమెంటరీ మిలిటరీ డిల్లను శిక్షనారంభించవలెను. ప్రారంభ సైనిక విద్యనంతకుగూడ బోధింపవలెను. ప్రధానుగారి మధ్యనిరసన చట్టమును ప్రోత్సహించుటలో మధ్య శాఖామంత్రి గవర్నరుతో నేకీభవించినందున నీసభవారి కా మంత్రివై విశ్వాసము తొలగిపోయినది. ఆ సు తీర్మానములను బొంబాయి రాష్ట్రీయ శాసన సభలో నుపసాదించెద నని ప్రధానుగారు ఉద్యోగలకు తెలియజేసిరి.

(ఫ్రీప్రెస్)

చెన్న పురిమండల ఆంధ్ర జాతీయోపసంఘము

నిన్న సాయంత్రము 5-15 గంటలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమున చెన్న పురిమండల ఆంధ్ర జాతీయోపసంఘపు సాధారణ సమావేశము జరిగెను. శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. ఈ క్రింది తీర్మానములు ఆమోదింపబడినవి.

ఆంధ్ర సభలు

బందరులో జరుగనున్న ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సమావేశకు శ్రీయుత బులసు సాంబమూర్తిగారును, ఆంధ్ర సమావేశకు శ్రీయుత స్వామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారును అధ్యక్షులుగ నుండవలయునని సన్మానసంఘమువారికి మాచించుటకు తీర్మానింపబడినది.

పాట్నా తీర్మానములు

పాట్నా తీర్మానముల ననుసరించి శ్రీ త్త చందా నిబంధనల ప్రకారం చెన్న పురిమండల కాంగ్రెసుసభ్యులను అధికముగ చేర్చుటకు తీర్మానింపబడినది.

వడుకువారి సంఘము

మండల జాతీయోపసంఘమునకు అనుబంధముగ వడుకువారి సంఘము స్థాపింపబడినది. ఈ సంఘమునకు శ్రీయుత చల్లా జగన్నాథంగారు కార్యదర్శిగా ఎన్నుకొనబడిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సమావేశకు కాన్పూరు కాంగ్రెసుకు వేరొక సమావేశము జరుపుటకు తీర్మానింపబడినది.

కాన్పూరు కాంగ్రెసు

కాన్పూరు కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులుగ పోదలచినవారు తమ దరఖాస్తులను ఈనెల 10-వ తేదీ లోపుగ మండలసంఘపు కార్యదర్శికి పంపవలెను. అక్టోబరు 10-వ తేదీ వనక దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు. దరఖాస్తుతోగూడ ప్రతినిధి ప్రవేశ రుసుము 1 రూపాయి పంపవలెను. దరఖాస్తు సమూహాలు కాంగ్రెసుసంఘపు కార్యాలయమున దొరకును.

ఆంధ్రసభలు

బందరులో ఈనెల కడపటివారము జరుగనున్న ఆంధ్ర సభలకు ప్రతినిధులుగ పోదలచినవారు దరఖాస్తులను ఈ కార్యాలయమునకు ఈనెల 20-వ తేదీ లోపుగ పంపవలెను.

రా. వెంకటరంగారావు.

కార్యదర్శి, మండలజాతీయోపసంఘము, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టిపిడి, మద్రాసు.

భారత టెలిగ్రాఫు సంఘము

టెలిగ్రాఫు శాఖను పోస్టు శాఖతో సమముగ జేయుటను నిరసించుట

ఢిల్లీ, అక్టోబరు 5:— నిన్న రాత్రి జరిగిన భారత టెలిగ్రాఫు సంఘము యొక్క అసాధారణ సమావేశమందు టెలిగ్రాఫు శాఖను పోస్టు శాఖతో సమముగ జేయుటను గురించి జరుగుచున్న ప్రయత్నములను తీవ్రముగ ఖండించుచు కొన్ని తీర్మానములు గావించబడినవి.

(1) ఇదివరలోవల్ల పోస్టు, టెలిగ్రాఫు శాఖల పరిపాలన, అధికారములు వేరువేరుగ నుండవలయుననియు (2) శాఖా కార్యాలయములను మార్చుటకు ప్రతిఘటించి, అయిదుగురు టెలిగ్రాఫిస్టులకంటే సభ్యులుగ గల కార్యాలయములను టెలిగ్రాఫు కార్యాలయములుగ నుంచుట తప్పదనియు, (3) ప్రపంచమునందు ఎచ్చటనులేనిది ఒక్కొక్క టెలిగ్రాఫిస్టు 45000 లు చూటలను అందుకొనవలయు ననుటకు ప్రతిఘటించును (4) నూటికి నలుబదికంటే అధికముగ స్టేషను సర్వీసు గలవారలను నియమించుటకు ప్రతిఘటించుచును (5) భారతదేశమును ఒకప్పుడు సంరక్షించిన సర్వీసుపై నాపు దాడిని భార్య సాహసముతో నెదుర్కొనుటకును తీర్మానములు గావించబడినవి.

(అ. ప్రె.)

తెలుగు-హరికథ

బెంగళూరునుంచి వచ్చియుండే బ్రహ్మశ్రీ వేదమూర్తి హెబ్బాజీ కృష్ణశాస్త్రిగారుచే "గయోపాఖ్యానము" హరికథా కాలక్షేపము తెనుగులో దివాన్ బహదూర్ సల్లాగురుస్వామి శెట్టిగారి గృహమునందు అక్టోబరు 4 వ తేదీ చేయబడినది. బహుమంది వైఖ్యులు మొదలైన గొప్పమనుష్యులు వచ్చి యుండిరి.

అఖిలభారత హిందూమహాసభ

ఢిల్లీ సమావేశము

ముఖ్యమగు తీర్మానములు

ఢిల్లీ, అక్టోబరు 5:— నిన్న రాత్రి యింకా అఖిలభారత హిందూమహాసభయొక్క సమావేశము జరిగెను. అన్ని రాష్ట్రములనుండి సభ్యులు సభకు హాజరైరి. లాల్ లజపతిరాయగారు లేనందున పండిత మనమోహన మాలవ్యాగారు అధ్యక్షతవహించిరి.

కాశ్మీర మహారాజాగారి మరణమునకు సభయందు సానుక్రోశతీర్మానము గావించబడినది. హిందూమహాసభ కొరకు ప్రచారముసల్పి ధనము సేకరింపుట కొకసంఘము నియమింపబడినది.

తీర్మానములు

భారతదేశమందు బెక్కుతావులందు వాయిద్యములతో హిందువు లూరేగింపు జరుపుటయందు మహమ్మదీయులు తగాదాచేయుచుండుటచే యాదిగన ప్రకటింపబడిన తీర్మానములు గావించబడినవి:—

(ఎ) భారతదేశమందు బెక్కుతావులందు హిందువులపై ఎన్నడులేని నిర్బంధములను గావించుటచే రామలీల, దపరామొదలగు ఉత్సవములు సలుపుట మానివేయవలసివచ్చుటచే యీసభ వారు ఉత్సవములను మానివేయుటకు కారకులగు వారలను గర్హించుచున్నారు. ప్రతిసంఘమును తనయొక్క ఆచారములను ఉత్సవములను, ఉరేగింపులను సల్పుకొనుటయందు స్రభుత్వము తోడ్పడు విధి అయినను దొరతనపుటుద్యోగులు వారి విధులను సెరవేర్చనందులకు యీసభ విచారించుచున్నది. మేజస్ట్రేటులు పౌరలకు గల అధికారములను మించి చలాయించిరనియు, వారు జారీచేసిన నిషేధనపు టు తరపులు సమర్థనీయుములు గావనియు, అకాశ్రీయమైన ననియు, మన వైమమ్యములు బురి కొల్పననియు సభ అభిప్రాయము.

(బి) బెక్కుతావులందు హిందువులు వాయిద్యములను గావించుట కిటీవలమాత్రమే మహమ్మదీయులు అంగీకరింపకుండుటచే, వారి అసమ్మతి మత సాంప్రదాయములను బట్టి వచ్చినదిగాదనియు, సాంఘికపట్టి అనియు హిందూమహాసభదలచుచున్నది. దౌర్జన్యముచేత గాని లేక దొరతనపు టు తరపు నొంది గాని వాయిద్యములను గావించుట జేయునంతవరకును మహమ్మదీయులు 1924 సెప్టెంబరులో ఢిల్లీయందు ఐక్యసభ యందు గావించబడిన బరిష్కారమును మీరినట్లు హిందూ మహాసభ యెంచుచున్నది.

(సి) వాయిద్యములు, ఉరేగింపులు, ఉత్సవముల విషయమై హిందువులకు గల హక్కులను సంరక్షించుటకు తగిన కట్టుదిట్టములను సంరక్షించుటకు కీడిగన బేర్కొనబడిన సభ్యులు గల సంఘముకటి నియమింపబడినవి:—

లాల్ లజపతిరాయ, పండిత మనమోహన మాలవ్యా, శ్రీస్వామి శ్రాద్ధానంద, రాజానరేంద్రనాథ్, ఎన్. సి. కల్కారుగారు, సర్ రామ్ పాల్ సింగు, బి. ఎన్. మూంజీ, జయరాం దాస్, ఎమ్. ఆర్. జయకరు, బాబు రాజేంద్రప్రసాద్, రాజాసాహేబు నావేబా, బి. జగత్ నారాయణ్, లాలాహంస్ సరాజ్, డి. కుకుల్ బిహారిలాలుగారు. (అ. ప్రె.)

భారత శాసన సంఘసభ్యుల రాజీనామాలు

జిన్నా గారి లేఖ

భారత శాసన సంఘ సభ్యులు రాజీనామాల నిచ్చుచు భారత శాసన సంఘములను విరమింపవలె నని రాజప్రతినిధిని కోరుచు వ్రాసిన లేఖ ముసాయిదాను నేనే వ్రాసినదిని టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక ప్రకటించెను. అది కేవలము అసత్యము అని జిన్నా గారు వ్రాసిరి. (ఫ్రీప్రెస్)

మరాఠ్ సమరము

మ్యాడ్రిడ్, అక్టోబరు 4:— మరాఠ్ శిథిలమై స్పెయిను సేనలు లోయికాసుదగ్గర కలిసి పోయెను. ఉపద్రవముగ శిథిలమైన ప్రయోగించి 'సాపు'ను బట్టుకొనిరి. స్పెయిను సైనికులు శిథిలవారితో సహకార మొనర్చిరి.

గుంటూరు శారదానికేతనమునకు దసరాపండుగ కొజున 8-12-0 విరాళములు వసూలుకాబడినట్లు ఆయ్యదేవర బాలా త్రిపురసుందరమ్మగారు నందిగామనుండి తెల్పుచున్నారు.

సెక్యూరిటీ ప్యాక్కు సమావేశము

ప్రతినిధుల రాక

సోవియటుల కలవరము

లండన్, అక్టోబరు ౩:—లోకార్నోలో జరుగు సెక్యూరిటీ ప్యాక్కు సభకు అష్టికా చాంబర్లనుగారు లండనునుండి బయలుదేరిరి. తనకు జయ మగుగాక యని ఆకీర్షించిన వతె ననియు కొండంత ఆశలను బెట్టుకొనవలె ననియు రూటరుతో హాంబర్లనుగారు చెలియజేసిరి.

లార్గానో చిన్న పట్టణము. సెక్యూరిటీ ప్యాక్కు సభ నిమిత్తము విదేశీయు లెందరో దిగుచున్నారు. అన్ని జాతుల పత్రికా ప్రచారకులును వచ్చుచున్నారు. సక్రమశాంతిపరి స్థితులను నిలబెట్టుటకును ప్రముఖు లగు అతిథులను గాపాడుట కును ప్రత్యేకముగ పోలీసువారిని ఏర్పాటు జేసిరి. పట్టణ మంతయు ఉత్సాహముతో గూడుకొన్నది. ప్రతినిధులందరూను వచ్చిరి. అంతయు పూర్తి అయినది. సభ రేపు జరుగును.

జర్మను ప్రతినిధుల యభిప్రాయము

ఈ సభవలన కొంతపని జరుగవచ్చునను నమ్మకము తనకు గలదని 'హెర్' లూథరుగారు చెలియ జేసిరి. అందరును సమానులని తలచి పరస్పర సహృద్ధావముతో ప్రపత్రించిన కొంతవరకు లాభించుచున్నది. ఆర్థిక పరిస్థితులను మరల శుభ్రముగ మంచిస్థితియందుంచుటకు సభవారు ఏర్పాటుజేయ వలెననియు సాంకేతికాభివృద్ధికి ప్రయత్నించ వలె ననియు యూరపు పైత్తనము పోయినదనియు ఏ ప్రభుత్వమువారును ఒంటరిగ మనుటకు వీలులేదనియు మామట్టుకు మేము ఏ కాకిగ ఒడలతో సంబంధము లేకుండ ఏదోవిధానము నవలంబించెద మునటకు వీలులేదనియు ప్రాచ్యదేశమున జర్మనులు పలుకు బడిని సంపాదించి అధికారమును చెలాయించు నుద్దేశ్యము లేదనియు ఆప్రకారము చివరనుగారిలో ప్రస్తావించిన లేద నియు డాక్టరు ప్రెస్బర్గగారు స్పష్టముగ చెలిపిరి.

జర్మనులు పాల్గొనుట-చివరనుగారి కలవరము

బెర్లిన్, అక్టోబరు ౩:—లోకార్నో సభలో జర్మనులు పాల్గొనెదరని అప్రదే సోవియటులు కలవరపడు చున్నారు. నూచనలు పాడగాంచుచున్నవి. చివరనుగారు అన్నియు ప్రతి కూల బ్రిటిషు యభిప్రాయములనే వెలిబుచ్చిరట. బ్రిటిషువారు సోవియటులకు విరోధులుగ నుండబట్టియే ప్రస్తుతమందు యూర పి య ను రా జ కీ య ప రి స్థి తు లేర్పడినవినియు అసలు ఇంగ్లండు ప్యాక్కు విధానములో ప్రత్యే కముగ సోవియటులపట్ల ప్రాతికూల్యమునే జూపుచున్నదనియు, అందుచేతనే జర్మనీగూడ బ్రిటిషువారి త్రోవనే ప్రపత్రించు నేమోయను భయముతో రష్యనులు ఆతురతతో కనిపెట్టి చూచుచున్నారు. కాని జర్మనులకు సోవియటులతో విరోధము బెట్టుకొనుటకు ఇష్టములేదు. కాని ఇంగ్లండు వారిబుద్ధిని పాడు జేపి సోవియటుల పట్ల జర్మనీ ప్రతికూలభావమును వహించు నటుల జేయునేమోయని భయపడుచున్నాడననియు చివరను గారు చెలియజేసిరి.

ప్యాక్కుసభపేరుతో ఇంగ్లండు యూరపుఖండములో పైత్తనమును గడించి మధ్యవర్తిగ నుండుటకు ప్రయత్నించు చున్నదనిరి. కాని, రవల్లో ఒడంబడికకు విరోధముగ ప్రపత్రించుకుండ జర్మనీ-రవల్ జర్మను వర్తకపు టొడంబడికను సంత కము జేయనున్నదనియు అందుచే కొంతవరకు నునము హాయిగ నుండవచ్చుననియు చివరనుగారనిరి.

జర్మను ప్రతినిధి లొకార్నోసభకు బయలుదేరి వెళ్లిరి. యుద్ధమైన తరువాత జర్మను ప్రతినిధి వెడలునుండ విదేశాంగ ప్రతినిధులు రైలుకు బోవుట ఇదియే ప్రథమము. ప్రత్యేకపు రైలుబండిలో వెళ్లుచున్నారు. అతిరహస్యముగ ఈతడు బయ లుకొను కాలమును ఎవరికిని తెలియకుండ చూచుచున్నారు.

ట్రాట్స్కీగారు

మరల విప్లవ యుద్ధసంఘటనలన్నిగ నియమించబడి రని భక్తి పునున్నారు.

ప్రేంచి విదేశాంగ విధానము

మెయిన్లిపుగారి ప్రకటనము

పార్రిస్, అక్టోబరు ౩:—స్వాతంత్ర్యము నిచ్చి రాజీపడు టయే ప్రేంచి విదేశాంగవిధానము కాని యూరపులో ఈసమస్య త, రాజీ సాధ్యమునటకు అయ్యది రైనును మొదట సార్థ కముగావలెను. యూరపియను నాగరకమునకు ప్ర్యాంకోజర్మను సఖ్యలేయే మూలాధారము. శతాబ్దమునుండి ప్రాతపగలున్నను అయ్యది సాధ్యమును. కాని ఉభయులును పరస్పర అవిశ్వాసమును మనకునుండి తొలగించు కొనవలెను. ఒకరినొకరు త్రికరణ శుద్ధిగ నమ్మువలెను.

ఉభయులును త్రికరణశుద్ధిగనే ప్రపత్రించుచున్నారను కొనవలెను. ఈపద్ధతులనే లొకార్నోసభలో ప్రాంసు అసలు జరుపునున్నది. ఇంతవరకును ఎవరును తాత్కాలిక యుద్ధవిరా మము అంజనదాదిగ ఇట్లు సాహసముతో ప్రయత్నించలేదని పెయిన్లిపుగారు ప్రకటించిరి.

చాంబర్లనుగారి యుత్సాహము

లోకార్నో, అక్టోబరు ౩:—సెక్యూరిటీ సభనుగూర్చి పత్రికా ప్రచారకులతో ముచ్చటించును లొకార్నోలోనే కాంతిస్థాపనము జేయలేకుంటేమేని ప్రపంచములో కాంతియే పోయే ననుకొనవలెనని చాంబర్లనుగారు రనిరి. ఇదివరకు జర్మనీకి మిత్రమండలికి జరిగిన సభలకు దీనికి వ్యత్యాసము గలదు. ఎవరు గూడ మరతులను విధించి కోర్కెలను గోరుటకు రాలేదు ఈసభ కనిరి. తా మందరము స్వాతంత్ర్యమును సమాన తను జొందుచున్న జాతుల ప్రతినిధులుగ వచ్చితిమనిరి. తమకష్టముల నెల్లయిన పరిష్కారము జేసికొనుటకు వచ్చితి మనియు నెగ్గ వచ్చుననియు చెలిపిరి. పోయిన ప్రాతసంగతులను మరచిపోయి భౌతిక ర్రవ్యము నాలోచించవలెనని బ్రిటిషు ప్రభుత్వప్రతినిధు లనిరి. ప్రాతస్థూరములు మరల లేకుండ ముండెట్లు జేయగలర నుని ఆలోచించవలెననిరి. ఇతర ప్రతినిధులుగూడ ఇదే యుద్దేశ్యములతో వచ్చిరి. చివరను జర్మనుప్రభుత్వముతో సలిపిన రాయబారములనుగూర్చి డాక్టరు ప్రెస్బర్గగారి చివ్సిన ప్రత్యు త్తరము తృప్తికరముగ నున్నదనిరి.

ప్యాక్కు సభ

ఒడంబడికహక్కులకు భంగము రాదు

లండన్, అక్టోబరు 1:—జర్మనులు ప్యాక్కునుగూర్చి వివిధతెరంగుల చర్చయిట కవకాశము నిచ్చెద మని ప్రేంచివారు తెలియజేసిరి. ఈప్యాక్కు అనగా వెర్సెయిల్సు ఒడంబడికను విస్తరింప జేయుటయే యనిరి. అందుచే ప్రాంసు హక్కులకు భంగము రాకుండ జేయవలెననిరి. పోలిషు జకో ఒడంబడిక మరతులను నెరవేర్చుటకు కష్టములేకుండ జేయవలె ననుచున్నారు. ఇతరత్రా అభయముల నీయకుండ ఈ ఒడంబడిక ప్రకారము గలుగు సౌకర్యములను పాడుచేయ రాదనిరి. అనగా జర్మనీ ప్రాచ్యసరిహద్దుల రాజకీయ పరిస్థితులను ప్యాక్కు చర్చతో విడదీయ లేదన్నమాట. జర్మనీ జాతినవిలిలో జేరు పద్ధతులను ఒప్పుకొన్న వ్యవహార మంతయు చులకనయగు ననియు కష్టము లేకుండుననియు పరా సులనుచున్నారు. తగిన సాధనముల నరయుటకు వీలుగ నను చున్నారు.

“జర్మనీని ఒక కంటితో కనిపెట్టవలెను”

పోయింకేరుగారి నలహా

లండన్, అక్టోబరు 1:—పోయింకేరుగారికి జర్మనీయం దు అవిశ్వాస మెంతమాత్రము తగ్గలేదు. జర్మనీతో ఏమి సంత కము జేయుటకును ముందుగ ఆయుధములను మైన్యులను తగ్గించు విషయమే పూర్వ జర్మనీ నెరవేర్చునటుల జేయించ వలెనని పోయింకేరుగారు రనుచున్నారు. జర్మనీ ప్రకటనములను గాని సంతకములనుగాని గుడ్డితనముగ నమ్ముకాల మింకను రాలే దనిరి. ప్రెస్బర్గగారి కాంతివచనములు అసలు ఎరులను గట్టి పుచ్చియుండవచ్చు ననిరి. జర్మనీకి క్రొత్త సౌకర్యముల నీయ రాదు. తనకున్న సత్వములను మానుకొని ప్రాంసు ఎట్టి ప్యాక్కు లను జేసికొనరాదనిరి. జర్మనీని ఒక కంటు కనిపెట్టుచునే యుం డవలెనని తన యావస్థానమున సారాంశముగ చెల్పిరి.

సెక్యూరిటీ చిక్కులు

ప్రాచ్య సరిహద్దులు నైనుప్రదేశపు టొడంబడిక

లండన్, అక్టోబరు ౩:—సంధికి విరోధముగ ప్రపత్రించుట ఎట్టిదని ఆలోచించువరకు నైనుప్రదేశపు టొడంబడిక రాయబారములు సవ్యముగనే సాగవచ్చును. అప్పుడు చర్చ వచ్చి నపుడు కొంత వెనుకాడ వలసివచ్చును. పోలండుమీద గాని జకోస్లావియాపై గాని జర్మనీ దాడిసల్పేనేని రైను ప్రదేశపు టొడంబడికతో సంబంధము లేకుండనే పరాసులు జర్మనీపై ధ్వజమెత్తి యుద్ధ మొనర్చు అధికార ముండవలెనని గోరు చున్నారు. ఇక్కడనే గొంతుక బట్టుకొనువిషయ మున్నది. అసలు రంగమంతయు దీనితోనే యున్నది.

రైను ఒడంబడికను గూర్చి ప్రస్తావించిన దాదిగ జర్మనీ ప్రాంసుచేతులను గట్టివేయుటకు ప్రయత్నించుననే పరాసులు తలంచు చున్నారు. ఇదియే ప్రేంచివారి యాశ్చర్యం. జర్మనీ తన ప్రాచ్య రాష్ట్రములను సంపాదించుకొని ప్రాంసును కడల కుండ జేయునని పరాసుల భయము. ప్రాచ్యదేశపు టొడంబడి కలను సంతకము జేయువరకు ప్రాంసు రైను ప్రదేశపు టొడం బడికను సంతకము జేయదు. పోలిషు జకోస్లావియాకు భయ ము లేకుండజేయుట ముందు గావలెను. దానిమీదనే రైను ఒడంబడికను సంతకము జేయుట ఆధారపడి యున్నది.

ప్రేంచి ప్రధానామాత్యుని ప్రకటనము

సంపూర్ణ పరిపాలనాధికారము నిచ్చెదము

స్వాతంత్ర్యము నీయజాలము

పార్రిస్, అక్టోబరు ౩:—ప్రేంచి ప్రదేశమును దురస్థాయముగ దండెత్తిరి. కాని ప్రాంసు స్వేయినుతోబాటు రిపుల ఎడల అతిదాక్షిణ్యమును జూపుచున్నది. ఒడంబడిక మరతులకు లోనై రిపులకు సంపూర్ణ పరిపాలనాధికారమును వాగ్దత్త మొనర్చిరి. కాని సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము నీయజాలరు. ఏలన మరాకో సమస్య యూరపియను సమస్యగ ఏర్పడును. అంతర్జాతీ యు లందరును తమతమ లాభములకు ప్రయత్నించుటకు ప్రారం భించెదరనిరి.

18 జూలైని సంతకముజేసిన ప్రేంచి స్వేయిను ఒడంబ డికను పెయిన్లిపుగారు చదివిరి. దీనినే అబ్దులు కరీంగారికి బంపిరి. అబ్దులుకరీంగారి ప్రతినిధుల సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము తప్ప వేరొండు అక్కరలేదనిరి. అందుచేతనే ప్రేంచిస్వేయి నునా రిరువురును గలిసి పోరుటకు అవకాశము గల్గెననిరి.

స్వేయినుల అపరిమితసంతోషము

మ్యాడ్రిడ్, అక్టోబరు ౩:—ఇంతవరకు గర్భనిర్భేద ముగ నున్న అబ్దులు కరీంగారి దుర్గమును బట్టుకొనుటచే స్వేయి నునైన్యులు అపరిమితా నందమును బొందుచున్నవి. ఇక అబ్దులు కరీంగారికి సమద్రుమమీద రాకపోకలకు వీలు లేకుండ జేసెద మనుచున్నారు. కొండలలో అతడు దాగికొన వలసి వచ్చు ననుచున్నారు. ఇచట శత్రువులకంటె మిత్రులనే ఎక్కువగ భయపడవలసి వచ్చు ననుచున్నారు. స్వేయిను సేన లపుడే పెద్ద ఫిరంగులను సలోమాకొండ దగ్గర స్థాపించిరి. మహోనివోదగ్గర వైమానికకాలను గట్టుచున్నారు.

అబ్దులుకరీంగారు విమోచించిత్తు డగుట

లండన్, అక్టోబరు ౩:—అబ్దులు కరీంగారు విమోల చిత్తుడై నిరాశ జెందుచున్నారు. కంతములో ప్రాణమున్నంత వరకు పోరువలెననియు తమ భార్యాపుత్రాదులను తమ రాష్ట్ర మును శత్రుపరము జేయుటకంటె బంపుటయే యుల్లకు మునియు అట్లు చేయవలెననియు తెగలవారి కుత్తరువు జేసె ననుచున్నారు.

లండను డరిగారు ఇండియా రాజప్రతినిధిగ రారు

తాము ఇండియా రాజప్రతినిధిగ వచ్చెదరన్న వాత్సల పూర్తిగ నిరాధారములని లండను డరిప్రభువే చెలుపు చున్నారు.

కెనియా క్రొత్త గవర్నరు

షెర్ ఎడ్వర్డుగారు సతీసమేతుడై నైయిరోబీకి లేచి పాయంకాలము జేరిరి. ఆఖండస్వాగతము నొసగిరి. అన్ని జాతులవారును విసలిపరములను నమస్కరించిరి.

పాంగుపా అల్లరుల విచారణ

మరింత విషాదమును దెచ్చిపెట్టు ననుట

చీనా ప్రభుత్వమువారి లేఖ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, అక్టోబరు 5:—చీనా ప్రభుత్వమువారు నేక ర్థంబు ముద్రితే ఇట్లు తెలియజేసిరి. పాంగుపా అల్లరులను గూర్చి విచారించిన, పరిశీలనలు మరింత విషాదకరముగ పరిణమించును. మరింత వృధాకాలపారణ మగును. ఇదియే చీనా ప్రభుత్వ వైఖరి.

సెక్యూరిటీప్యాక్టు సమావేశము

లోకల్లో నేడు గూడుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లోకల్లో, అక్టోబరు 5:—సెక్యూరిటీప్యాక్టుసభ నేడు గూడెను. నగరపాలకుడు ప్రతినిధులకు స్వాగత మొసగెను. భంభావణ అంతయు ఇష్టాగోష్ఠిక దాపరికము లేకుండ జడగు గాక యని చాంబరేనుగారనిరి. అందరును సమావేశపర్తి గలవారను సభిప్రాయముతోడనే మామూలుగ నుండు అధ్యక్షుడు లేకుండగనే అందరును నేటిసభయందు సమావేశ మగుచున్నారు.

సాధారణభోరణి గల చర్చలను త్రోసివేయుటకు సభ వారు తీర్మానించిరి. తక్షణము సెక్యూరిటీప్యాక్టు చిత్తుమూత్రములను చర్చించుట కిట్లుచేసిరి. కొన్ని నిబంధనలనుగూర్చి ఒడంబడిక కుదిరెను. కొన్ని సవరణలు నూచించబడెను. వీటిని యందు కాపుకేసిరి. న్యాయశాస్త్రోక్తివిధులు వీటిని చర్చించిన పిదప సభవారు పరిశీలించెదరు. ఇంత ఉత్సాహముతో సభ ప్రారంభమైనందుల కందరును సంతసించిరి. పురోవృద్ధికి చాల సంతోషించిరి. జర్మనులుగూడ ఈసభ జయప్రదముగ జరుగు ననుకొనుచున్నారు. ఇదియే అతిశయము.

స్వీట్లరండులో

నాలుగుమైళ్లు పొడుగున గుహలు కన్పించుట

ప్యాసిస్, అక్టోబరు 5:—ఇంతవరకు కన్పించని గుహలు నాలుగుమైళ్లు పొడుగున స్విస్ దోలో మైల్సులో ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులచే పరిశోధనలో గనుగొనబడెను. ఒకదానినండి ఇంకొకదానికి దారి యున్నదట. భూగర్భమున నాలుగుమైళ్లు వ్యాపించినవి: ఉత్తరదక్షిణముఖముగ నున్నయవి. ఈప్రదేశముల కావల పరిశోధనకు రాళ్లు గుట్టలు అడ్డువచ్చెను.

గొప్ప నరను కనబడెను. ఇందులో గొప్పచేపలు పెద్ద తోకలతో తిరుగుచున్నవట. అసలు కండ్లే కన్పించుట లేదట. చేపల చర్మము లేతగులాబిరంగుగ నుండును తమకు తమకు మనుచుండును. ఒకానొకపు డీగుహలందు మనుష్యులున్నట్లు ఊహించిరి. రెండు పెద్దమంచుగుట్టలు కనిపించెనట. ఇంతవరకు వీరు జూచిన మంచుగుట్టలలో పెద్దవి యిదియే రెండవది.

నన్నీలు బాంబులు

ల్యాన్సుబరీగారి యభిప్రాయము

లండన్, అక్టోబరు 4:—ఇండియాను గూర్చి మొదటి తీర్మానము ముపపాదించుచు నిన్నుటిదినము లిరువ్వులు కార్మిక సభయందు ల్యాన్సుబరీగారిట్లు జెప్పిరి.

మీరు ఇండియాను సన్నీలతోడను, బాంబులతోడను త్రొక్కిపెట్టవచ్చును. కాని స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడు జాతులు ఎంతటి నిర్దాక్షిగ్యమును నిరంకుశమునైన జయింపగలుగుచున్నారు. ఆశక్తిగలదు. నేడు ఇండియాను స్వాధీనము జేసి కొనునట్లు ఇక ఎక్కువకాలము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమువారు ఇండియాను పాంపజులదని నమ్ముచున్నాడను. (సంతసము) పెన్నరు బ్రాక్లెగారు తీర్మానమును అనువదించిరి. తర్వాతదర్శమున అలహాబాదునుండి సంపూర్ణదోషమియిన ప్రతిపత్తిని గోరుచు స్వరాజ్యశాదు లిచ్చిన తొలిని చదివి వినిపించిరి.

జాతినమితి

పాటియాలా రాజగారి యభిప్రాయము

లండను, అక్టోబరు 2:—వీడియాటికు రివ్యూలో పాటియాలామహారాజగారిట్లు జాతినమితిగూర్చి డెలుపుచున్నారు. చిన్న రాజ్యములు కీలుబొమ్మలవలె నున్నవనియు పెద్ద రాజ్యములు చెప్పిన చొప్పున జేయుచున్నవనుట అసత్యము. మీదుమిక్కిలి పరస్పర సాహసముతో పనిజేయుచున్నారు. చిన్న రాజ్యములు పెద్ద రాజ్యములకు ఒత్తిసి గలుగజేయుటలేదు. జాతినమితిపని అంతయు కమిటీలచేతనే సాగుచున్నది. కమిటీ లెంతయు లాభకరముగ పనిజేయుచున్నవి. నేనింతవరకు కమిటీలోనే నిమగ్నడైతిని. అసంబ్లిమాటే మరచితిని. ఇది మంచినది ఫోతము లే డెలుపుచున్నది. నాకు నియమించిన రెండుపనులలో ప్రత్యేకముగనో వనోక్షముగనో తగవులలోనికి దెచ్చు ననుకొంటిని. అసంబ్లిలో నాయభిప్రాయములను, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమును తెలిపిన బాగుండెడిది. కాని నేను కమిటీలో చేయించిన పని సంతసు చేసితిని. అందుచేతనే నేనుకొన్న పనులన్నిటిని సాధించ గల్గితిని. మనకు మిత్రులగు గొప్ప ప్రభుత్వముతో జగడములేకుండగనే అనుకొన్న పనిని సాధించితిని.

మంగోలియా రిపబ్లిక్

పూర్వపుపాలకుని ఆస్తిని స్వాధీనము జేసికొనుట

మాస్కో, అక్టోబరు 4:—పూర్వము మంగోలియా పాలకుడుగ నున్న డి. డో హుతుకుటు బగ్దోఖాన్ గారి ఆస్తిని ప్రభుత్వమువారు జేలంవేసి ఆస్థాన్ముతో విద్యావ్యాపకమును గావించుటకు నిశ్చయించిరట.

ఇండియాను ఫ్యాక్టరీ ఆకులు

ఫటర్జీ నతివిమర్శనము

వీడియాటికు రివ్యూలో ఇండియాలోని కార్మిక శాసనములనుగూర్చి చటర్జీ సతి ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. ఇండియాలో చాలవరకు ఫ్యాక్టరీలను చాలకాలమున కొక సారి పరిశీలించెదరు. దీని కి కారణము ప్రభుత్వ నియమితులకు పరిష్కృతికారుల సంఖ్య స్వల్పముగ నుండుటయే. ముఖ్యముగ బెంగాలు, అస్సాములలో ఇట్లున్నది.

సామాన్యముగ ప్రాసిక్యూషన్ రే యుండవు. దండనాధికారులుగూడ ఒకవేళ ప్రాసిక్యూషన్ లున్నను స్వల్పమై త్రములనే ఆపరాధములుగ విధించుచున్నారు.

గనులపరిశీలకు నియమించబడినవారిసంఖ్య చాల తక్కువ. గనులలో ఎందరో స్త్రీలు పనిచేయుచున్నను ఒకస్త్రీని గూడ ఛీఫ్స్ పెక్టరుగ నియమించుటలేదు. 1922 వరకు ఒకభారతీయునినైన నియమించుకొనుట చాల ఆశ్చర్యకరము.

పారిశ్రామిక ఆరోగ్య సంరక్షకవర్గము నేర్పాటు జేయుట జేమకరము. వైద్యపరిశీలకులు తీర్తలైన స్త్రీలను నియమించవలెను. ఫ్యాక్టరీ, గనుల ఇన్స్పెక్టరులలో స్త్రీలను గూడ విస్తారముగ జేర్చవలెను. బ్రుక్కు ఆప్ట మోస్తరు ఆప్టను ప్రవేశపెట్టవలెను. ఇతర రాష్ట్రములుగూడ బొంబయి వలె భారతీయులనే యిన్స్పెక్టరులుగా నియమించెదరు గాక.

ప్యాసిస్టు నాయకుని జంపుట

హంతకుడు తులగాత్తు డగుట

ఫారెస్టు, అక్టోబరు 1:—ప్రముఖుడగు ప్యాసిస్టు నాయకుడు వీసిరు లుహోరినీగారిని ఎవరో చంపిరి. హంతకుని వెంబడించిరి. ఆతనికి గాయములు తగిలెను.

ప్యాసిస్టు నాయకుని జంపిన వ్యక్తి తనకు తగిలిన గాయములచే చనిపోయెను. అహారాటములో దెబ్బలు తగిలి ఇంకొక వ్యక్తి చనిపోయెను.

మన్యజ్వరము

అంతర్జాతీయ కాంగ్రెస్ తీర్మానము

మన్యజ్వర సంహారార్థము ఒక అంతర్జాతీయ సంఘము నేర్పాటు జేయుటకు నిశ్చయించిరి. ఇట్లే దీనికి కావలసిన భవనమును మొత్తమును నిచ్చెద నన్నది. కాలగ్రామ దీని కంగీకరించెను.

జపాను - రషియా

సోవియటు ప్రతినిధులు తిరిగివచ్చుట

లండన్, అక్టోబరు 2:—తమ యుద్ధముములకు ప్రతి బంధకమును ప్రభుత్వమువారు కల్పించుటచే ఏమియు సానుట లేదనియు తక్షణము తిరిగివచ్చుటకు నిశ్చయించితిమనియు జపాను కేగిన సోవియటు ప్రెజ్డ్ యూనియను అధ్యక్షుడు రెస్సిగారు మాస్కోకు తిరిగివచ్చిరి. జపాను వైఖరిని సోవియటు ప్రతిక తీవ్రముగ ఖండించుచున్నది. జపాను జనసామాన్యముతో సంబంధమును గలుగజేసికొనుటకు సోవియటు ప్రెజ్డ్ యూనియను ప్రతినిధులు ప్రయత్నించుచుండ ప్రతిబంధకమును గల్గించుట పాడి గాదని ఖండించు చున్నది.

ప్రాచీన శిలావిగ్రహము

బగ్దాదునుండి 4500 సంవత్సరముల నాటి బ్యాబిలోనియా పాలకుని శిలావిగ్రహమును ఎవరో లండనుకు దొంగిలించుకొని పోయి విక్రయించుటకు ప్రయత్నించు చుండెనని తెలిసి అధినివేశ కార్యాలయమువారు రాతనిని బట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించు చున్నారు. విగ్రహము 18 అంగుళాలు ఎత్తుగలది. 8000 లేక 12000 పాసుల విలువ యుండునట.

పెయిసూలు రాజు

లండన్, అక్టోబరు 5:—పెయిసూలు రాజు సార్వభౌమని సందర్శించి వచ్చేవారము దక్షిణ ఫ్రాంసుకు బయలుదేరి అచట కొన్నివారము లుండునట.

హిందెంబర్గుగారికి

భయపెట్టుచువ్రాసిన లేఖ

బెర్లిన్, అక్టోబరు 5:—ఒక డాక్టరు వైస్కూగారికి గాక హిందెంబర్గుగారిగూడ భయపెట్టుచు ఉత్తరములను వ్రాసిరట. ఇతర ముత్రివర్గమునకు గూడ వ్రాసిరట. అందుచేతనే కనివారము వైస్ నడుగర్ అంత కట్టుదిట్టములు విస్తారముగ జేయబడెను.

బ్రిటిషు రాయబారినిగూడ పరిశీలించిరి. గూఢచారులు చాలమంది రైలులో వెళ్లిరి.

జలాంతర్గామి మునుగుట

పిన్నిస్, టూర్విజో పడవ జోత్తియా సింధు కాఖలో తలక్రిందాయెను. సిబ్బంది 50 మందియు మునిగిపోయిరనే అనుకొనుచున్నారు.

మలబారు టెనెన్సీబిల్లు

రంగూను మలయాళీల నభ

రంగూను, అక్టో 2:—మలబారు టెనెన్సీబిల్లుమీద సెలెక్టుమిటీ రిపోర్టును విచారించుటకు యం. యం. మినసుగారి అధ్యక్షతన రంగూను మలబారుకల్లూ ఆవరణలో మలయాళీ లందరును సమావేశమైరి. సాధారణముగా అందరును బిల్లు నామోదించి రయితులకు మరికొన్ని సౌకర్యములు గావలెనని కోరుచు యాదిగువతీర్మానములను గావించిరి:—

1. మలబారు టెనెన్సీబిల్లునుగూర్చి నియమించబడిన సెలెక్టుమిటీ సభ్యులకు ను అధ్యక్షుని కిని రంగూను నివాసులగు యా మలయాళీ సభవారు వందనము లర్పించు చున్నారు.

2. టెనెన్సీ బిల్లును సెలెక్టుమిటీవారికి పంపించి కడతేర్చు గలిగెందుకు దివాన్ బహదూర్ యం. కృష్ణన్ నాయరుగారి కీసభవారు వందనము లిచ్చుచున్నారు.

3. మలబారు రయితుల విషయమున జి. శంకర్ నాయరు బి. యే. బి.యల్. గారు చేసిన నేవకు యాసభవారు వారిని మెచ్చుకొనుచున్నారు.

4. ఈ బిల్లును మదరాసు శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టినప్పుడు సంపూర్ణమైన ఆమోదన చూపవలసినదని శాసన సభ్యులను ప్రభుత్వమువారిని యా సభవారు వేడుకొనుచున్నారు.

5. జన్మిల (భూస్వాములు) యొక్క హక్కులన్నియు సురక్షితముగా కాపాడబడుచుండ రయితుల హక్కులు పూర్తిగా కాపాడబడుటలేదనియు వాటిని శాసన సభలో చక్కబరుపవలసినదనియు నీ సభవారు కోరుచున్నారు.

6. ఈ బిల్లు ప్రస్తుతి కితి వచ్చుటకై సాయ పడిన వారందరి పేర్లను యా సభవారు మెచ్చుకొనుచున్నారు.

(అ. ప్రె.)

వ్యవస్థాపక లేఖలు

భీమునిపట్టణము

కాలిబంతియూట పంచాయితీ

ఈ పురమున ప్రెండ్లు యూనియన్ వారి యాజమాన్యమున కీ. శ్రీ. కోనాడ ప్రకాశరాయని జ్ఞాపకార్థముగా కాలిబంతియూటపంచాయితీ జరిగెను. కిందటి నెల తుదివారమున నీయూటలు ప్రారంభమయి నిన్నటితో ముగిసినవి. ఆయూటల పట్టిక ఈ పురమునలి యేడు తెగలు నిలువబడినవి. 3-9-25 వ తేది బుధవారమున రుద్రయూటలు జరుపబడినవి. పురపాలకాన్నిత పాతకాలావిద్యార్థులను, "ఈరని సోదరులు" అను తెగవారును నాడంగా ఉన్నత పాతకాలావిద్యార్థులు గెల్చిరి. ఆట ప్రారంభములోనే ఉన్నతపాతకాలవారు ఒక గోలుచేసిరి. తరువాత నెవరును జేయలేకపోయిరి. అందుచే విజయమందిన యున్నత పాతకాలావిద్యార్థులకే మ. రా. శ్రీ. ఎస్. బానుదొర గారు బహుమానరూపముగా డాలువోసంగిరి.

(ఒక విలేఖరి.)

అనకాపల్లి

(ఒకవిలేఖరి లేఖ)

మ్యునిసిపాలిటీ

అట్టేబరు కి:- కొంతకాల మిచ్చట వైరుమున పదవి నలంకరించిన బ్రహ్మాండనాయక పాత్రోగారును గ్రంథి హను మంతరావుగారును ఒక వార్డులో యేకైక్యమును నిలిచిరి. గ్రంథి హనుమంతరావుగారితో పోటీలో పాత్రోగారు అపజయము పొందిరి. ఓట్లు లెక్కించు సమయమున వైరుమునగారినుండి ఓట్లుపెట్టె తీసికొని తిరిగి వాపసుఇవ్వడమును పేచీలుపెట్టి వైరుమెనుగారైన రైటుదొరగారిని ఓటర్ల మీటింగులో పాత్రోగారు నిందించిరి. ఈ సందర్భములో వైరుమునగారు బ్రహ్మాండనాయక పాత్రోగారిని దాడి దాఖలుచేసిరి. బ్రహ్మాండనాయక పాత్రోగారు రైటు దొరగారిని కవుంటరు చార్జి మీదా దాఖలు చేసిరి. ఇట్లు పూర్వపు వైరుమునగారును ప్రస్తుతపు వైరుమునగారును స్వర్గలపాలై యున్నారు. బ్రహ్మాండనాయక పాత్రోగారి యేకైక్యము రోజున ఈ డిస్ట్రిక్టులోని పోలీసు ఇన్స్పెక్టర్ కాంటిని కాపాడుటకు వచ్చినది. ఈ యేకైక్యములో విజయము పొందిన గ్రంథి హనుమంతరావుగారు కాంగ్రెసు అభిమానులు. అనకాపల్లి పురజాతీయోపసంఘాధ్యక్షులు.

బాజున్న కొండ

ఇక్కడ ఒక మైలుదూరములో బాధశిథిలములున్నవి. అక్కడ ప్రాచీనకాలమున ఒక పీఠవిద్యాలయముండినట్లు తెలియుచున్నది. ఆ ప్రదేశముచే ఒక గొప్ప భాండాగారమును పరిశోధకపరిషత్తును ఏర్పాచి దాని పూర్వ ప్రాబల్యమును పునరుద్ధారణచేయువలెనని ఇక్కడకొండలు ప్రముఖులు ఆలోచించుచున్నారు. అజాజ్ఞానకొండ చూడదగిన గుహామట్టములతోను, బాధశిథిలములతోడను సంఘారామ మని ఈ ప్రాంతముల పేర్వడసియున్నది.

నూలువడుకు సంఘము

పాట్నా ఆదేశముప్రకారము కాంగ్రెసుతరపున వడుకు నూలు సంఘము ఏర్పాటుగుటకు కాంగ్రెసు వారులగు మి.రా. శ్రీ. కోనాడ టి.బి.రాజుగారు ఇక్కడ ప్రయత్నముచేసి గాంధీమహాత్ముని జన్మదినోత్సవసందర్భమున కార్యక్రమ మారంభించిరి. ఇదివరకు ఇక్కడ నూలువడుకుపనిని జయప్రదముగా కాంగ్రెసు తరపున నిర్వహించుచున్న మి.రా. శ్రీ. దూర్యోనుల పార్థసారథి కర్కగారి యాజమాన్యమున ఈపని ఇక నొడ ఇంకను బాగుగా నెలవేరుటకు మంచియవకాశములున్నవి. వీరిపని ఇక్కడి ధనాధికులగు వర్తకులు బాగుగా తోడ్పడుచున్నారు. కొద్దికాలముతోనే తాలూకా కాంగ్రెసుకుమీటి, అట్టేబరు వడుకునూలువారిసంఘమునూడ ఏర్పాటు చేయబడనున్నది.

పండితుని మరణము

ఇక్కడ కాన్యాకాఖిలో ధర్మాల కాంబోజీ అవధానుల గారు ఫలముపొందిరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసు సంఘము, కాకినాడ

సర్క్యులరు నెం. 16 రు

ది 22-9-25 తేదీని పాట్నాలో అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించిన ప్రకారము నూలుచందా సభలు సెప్టెంబరు నెలవరకు నెల 1-కి 2000 గజముల వా. 7 వ సమలకు 14,000 గజముల నూలు పెట్టించినవారందరు యి సంతృప్తరాంతమునరకు సభ్యులుగనుండ నర్హులు. కొత్తగా యి. పంచత్వరాంతమునరకు సభ్యులుగనుండనరకు కొన్నవారు కాంగ్రెసు ప్రభువు నూత్రమును వ్రాతపూర్వకముగా నంగీకరించి సంతృప్తరాంతమునరు 0-4-0 లు రొక్కమునుగాని 2000 గజముల సంతృప్త వడుకునూలునుగాని యిచ్చినయెడల సభ్యులుగ జేరవచ్చును. రొక్కమును స్థానిక కాంగ్రెసు సంఘములకు, నూలుచందా సభ్యులలోని అఖిలభారత నూలువడుకువారి సంఘ కార్యదర్శికిని పంపవలయును. నూలు పంపించినవారికి ప్రత్యేకముగా నూలు వడుకువారి సంఘమువారు సర్టిఫికేట్లు నిచ్చెదరు. అట్టి సర్టిఫికేట్లను పొందినవారందరు కాంగ్రెసు సభ్యులగుదురు. ఈ తీర్మానము వెంటనే అమలులోనికి తీసికొని రావచ్చును. జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములవారు వెంటనే ఆ తీర్మానము ప్రకారము కాంగ్రెసు సభ్యులను విరివిగ చేర్చించి అట్టేబరు నెలవరకు చేరిన సభ్యుల లిస్టును యీ కార్యస్థానమునకు పంపవలెను. ఇదివరకు పున్న నూలుచందా సభ్యుల లిస్టును మార్చి లగాయతు ఈదినవ ఫారము ప్రకారము పూర్తిచేసి ది 20-10-25 తేదీలోగా ఈ కార్యస్థానమునకు అందునట్లు పంపవలయును. నూలు చందాను సెప్టెంబరువరకు పూర్తిగ యివ్వక తప్పిపోయినవారు పూర్తిగ నూలు యివ్వగలిగిన యెడల నూలును వనూలు చేయవచ్చును. అట్లు యివ్వనివారు పాట్నా తీర్మానము ప్రకారము సభ్యులుగ చేరవచ్చును కావున జిల్లా సంఘములవారు పంపు నూలు చందా లిస్టులు అఖిల లిస్టులుగ తయారుచేసి పంపవలెను. ఈ లిస్టులను పట్టి రాష్ట్రసంఘముయొక్క రిజిస్ట్రేషన్ ను సరిచూచుకొని మొత్తం స్టేట్ మెంటును ప్రచురపరచవలసి యున్నది. కావున జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శులు ప్రత్యేకముగా యిందు విషయమై తగు శ్రద్ధను తీసికొని సరియైన స్టేట్ మెంటును పంప బ్రార్థితులు.

సెం. పేరు మార్చి ఏప్రిలు మే నెం. విలాసము క్లాసు గ.తూ.కాంటు గ.తూ.క గ.తూ.క జూన్ జూలై ఆగస్టు సెప్టెంబరు గ.తూ.క గ.తూ.క గ.తూ.క గ.తూ.క గ.తూ.క మరా

సర్క్యులరు నెం. 17 రు

రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ ఆడిటరు శ్రీ|| గుణుపూడి కామేశ్వరరావుగారు తెగలు ఆడిటు నిమిత్తము వచ్చునప్పుడు నూలుచందా సభ్యుల రిజిస్ట్రు, నూలు జమాఖర్చురిజిస్ట్రు తదితర తిప్పి చేసి రిపోర్టు పంపవలసినదిగ కోరబడి యుండిరి. కావున సెప్టెంబరు నెలవరకు పూర్తియైన సభ్యుల లిస్టులను తయారు చేయించి సభ్యుల రిజిస్ట్రును నూలు రిజిస్ట్రును సిలుగా నుంచి వారికి కావలసిన సంజాయిషీతో వారు రిపోర్టు తయారు చేయుటకు యియ్యవలెను.

మండపాక రంగయ్య కార్యదర్శి.

శ్రీ వెంకటాచలపతి స్వామివారి (పటము పెద్దతిరుపతి)

శ్రీఅలమేలు మంగతాయార్లు, (పద్మావతి అమ్మవారు) చిరతానూరు, శ్రీరాములు, శ్రీగోవిందరాజస్వామి, భద్రాచల శ్రీత్రపటములు, శివ శ్రీత్రపటములు.

శ్రీ చందనముకొయ్యలో విగ్రహములు బొమ్మలు, తెల్ల, నల్లకొయ్యబొమ్మలు చందనపు (సాన) రాళ్లు, తులసిపూసల హారములు, తామ్రవిగ్రహములు, కంచుపూజాలు, వగైరాలు నూర్చుకొని కావలసిన జిల్లా, రాజధాని హిందూదేశము, ఖండములు, ప్రపంచమాపులు, జంతువులు వగైరాలపటములు వి.పి. మూలముగా పంపబడును.

యం. యన్. చారి అండు కంపెనీ, బుగ్గెల్లర్లు, కమిషన్ ఏజెంట్లు, రియలటి.

2,1953,1954,1955,1956,1957

9,11

10,11,12

సంయుక్త గోదావరి మండల సభా సన్మాన సంఘము వారు ది 2-10-25 తేదీని సమావేశమై నవంబరు 7-8 తేదీలను సంయుక్త గోదావరి మండలసభను కాకినాడయందు జరపుటకు తీర్మానించిరి.

నేట్రకంటి శ్రీనివాస కోనేట్రాపు (కార్యదర్శి.)

వైశ్యబాలభక్తసంఘము, జార్జిటవును, మద్రాసు ప్రైవేటు సప్రమ వార్షికోత్సవము శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరి దేవస్థానపు వైశ్య సెకండరీ పాఠశాల భవనమున నిన్ను ఆదివారము (4-10-1925) సాయంత్రము 5 గంటలకు జరుపబడినది. మ. రా. రా. శ్రీ. భగవంతుంగుల గారు అగ్రాసనాధిపతిగ నుండిరి. మ. రా. రా. శ్రీమల్లె రాజగోపాలు రావుగారు "సంఘసేవ" అనువిషయమునుగురించి చర్చించిరి. ఈసంఘపు సభ్యులలో కాలేజీ, హైస్కూలు, లోయర్ సెకండరీ, ప్రైవేట్ బాలురకు ఉపన్యాసము వ్రాయుటయందును, చర్చించుటయందును సుత్తిగలెనవారలకు బహుమతు లివ్వబడినవి. సి. జి. కున్యస్వామి, కార్యదర్శి.

ఆంధ్రభారతీతీర్థ: విజయనగరం

ఆంధ్రభారతీతీర్థ యుత్సవములు దిశంబరు నెలలో ఆంధ్రభారతీతీర్థకు చేర్చబడిన భరతమునిబృందమువారిచే తెజవాడలో జరుపబడును. ఈలోపున వివక్షణ బిరుదుకొరకు చదువు వారి కుపయోగించునట్లు విజయనగరమున ఆంధ్రభాష, నాటకకళలయందు ఉపన్యాసము లివ్వబడును. ఉపన్యాసములు ఈనెల తేదీ మంగళవారమున మొదలుపెట్టబడి వారమునకు మూడుసారు లివ్వబడును. విజయనగరమున నుండి యచ్చటి పండితులచే శిక్ష బొంద గోరువారికి శిక్షాసములలో విద్యజేర్చబడును. ఉపన్యాసములు తెనుగున చెప్పబడును. విద్యార్థులు వచ్చుచున్నారు.

ఆంధ్రభారతీ తీర్థయొక్క జయమంగళ (పరిశోధనలు) ప్రభువనంబిక సిద్ధముగనున్నది. ఎనిమిదవ జూలై ప్రాంతాల నీదగు వ చిర నామాగలవారికి పంపిన సంచికను బడయగలరు. ఆంధ్ర భారతీతీర్థ సభ్యులకు జయమంగళ ఆరణాలకే దొరకును.

జయమంగళదొరకుఫలములు:- శ్రీయంత వి.వి.శ్రీ గారు, వేటపాలెం గుంటూరు జిల్లా.

2. రిజిస్ట్రారు ఆంధ్రరీసర్పి యూనివర్సిటీ విజయనగరం. మల్లాది వేంకటవిశ్వనాథశర్మ, రిజిస్ట్రారు కళింగ తెలిగపి.

బెండుచేసిన భారతి సంపుటములు.

1924 జనవరి సంచిక మొదలు ఆటు సంచికల కొకసంపుటమువంతున మూడుసంపుటములు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.

గట్టి బెండు- సగముతోలు, సగము క్యాలి కో గిల్లుపేరు- అందముగా నున్నది. ఒక్కొక్క సంపుటము వెలరు 4-8-0.

తపాలావ్యయము ప్రత్యేకము.

భారతి ఆఫీసు, 7, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర మహాత్ముని

జన్మ దినోత్సవము

చీరాల

తాత్పర్యము — దశరా ఆటలు సెప్టెంబరు అంతవరకు బాడ్ మింటన్ పండుగనందు లిస్కూలువారికివెండిగొన్నయివ్వబడెను చెడుగుడు గాపట్లు, తెనాలి, బాలూరు సమస్తజైలయినందున మువారివద్దనే యున్నది అయిదు యోధులను దేను బహుమతు లివ్వబడిన సభ శ్రీ యు త వేట రస్యతనికేతన ప్రతిష్ఠాపకాధ్యక్షులైన ఊటుమూరి పురాపు శ్రీశ్రీగారి అధ్యక్షతకీంద జయప్రదము

గ 80 గను సంఘమునకు నూతన సభ్యులను కొందరిని జేర్చు కొనిరి

గాంధీ మహాత్ముని వర్ధంతి 2 లేది మహాత్మునిపుట్టినదిన మగుటచే శ్రీ వేణుగోపాలస్వామివారికి సహస్రనామ పూజల ను జరిపిరి గ్రామవాసులందరు అధికారాన్ని పూజించు వాయిద్యము గ్రామముండ భజనలతో నగరసంకీర్తనముకావించి ఆలయమున జేరి శ్రీ మహాత్ములవారి విమలమై కొంతప్రసంగించి తదపరి తీర్థప్రసాదాదుల నారగించి గృహోన్నతులైరి

(ఒకవిలేఖరి)

బరంపురం

కాంగ్రెసువారికి విజయము

(విలేఖరి)

2-10-25 సాయంకాలము 4 గంటలకు మునిశిత్ కాంసి లునందు 4 వ వార్డు ఎల్లను బ్యాలెటుబాక్సు తెరచిరి మొత్తం ఓట్టిచ్చినవాటి సంఖ్య 138. అందులో విలువలేనిది 1 డివిడెండు 12 యేండ్లు మునిశిత్ కాంసిలరుగానుండిన నూకరు జగన్నాథం పంతులుకు 51 ఓట్లువచ్చినవి బరంపురం జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమునకు కార్యదర్శిగా కొంతకాలముండిన గాదె బలరామదాసు పంతులు (కాంగ్రెసు అభ్యర్థి)కి 86 ఓట్లు వచ్చినవి 86 ఎక్కువవోటచే కాంగ్రెసుఅభ్యర్థి గెలిచెను ఆ విజయవార్త తెలిసినవెంటనే మునిశిత్ ఆఫీసుకు వచ్చియుండిన గుంపులకొలది జనముతో పెద్ద ఉత్సవము బయలుదేరి, జాతీయగీతములు పాడుదు, స్వరాజ్యపతాకములబూని 4 వ వార్డుంతయు తిరిగిరి రాత్రి 7 గంటలవరకును యీ ఉత్సవము జరిగెను

మొన్న 1-10-25 లేదిని మధ్యపరగణాల స్వరాజ్యపాటీ నాయకులును, బారిష్టరునగు ఇ రాఘవేంద్రరావుగారు బరం పురంవచ్చి వరునాడు వెళ్లిపోయిరి

గుడివాడ

2-10-25 మహాత్ముని జన్మదినమగుటచే, సాయంకాలము గాంధీ చాక్రమందు బహిరంగసభ గావింపబడెను నందివాడ రాజగోపాలం పంతులుగారు నాటిసభోద్దేశ్యమును డిలువుచు, అవతారపురుషులు, మతాచార్యులు, మొదలయిన మహానీయుల జయంత్యుత్సవములు సలుపుట, భారతీయులకు ప్రాచీన సాంప్రదాయసిద్ధాంతములు, ఖండ ఖండంతరవాసులు సైతము సైతిక, రాజకీయ ప్రవక్తయగు మహాత్ముని గొప్పతనమును గ్రహించ గల్గుచున్నారనియు ఆధునిక ప్రపంచమున నజీవి యయియున్న యీ మానవజాతిని జయంతి జరుప గల్గుట మన యదృష్టమనియు నుపన్యసించిరి. పిదప శ్రీయుత డిట్టకవి రామకృష్ణయ్య పంతులుగారు మహాత్ముని జీవితమును నేటి వరకును విపులముగను, స్ఫూర్దముగను డిలయితిప్పిరి. పిమ్మట శ్రీయుత మకం బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు తమ సహజగంభీరస్వరముతోడను, వాక్పాత్యుర్యముతోడను, సర్వజనరంజకముగ నొకగంటకు పైగ నుపన్యసించిరి అందు ఖద్దరు ప్రాముఖ్యతను గూర్చియు, మహాత్ముని సిద్ధాంతములు, ఒక్క భారతదేశ మోక్షమునేగాక, లోకకళ్యాణమును సైతము సేహర్చుకాలు ననియు, మహాసంగ్రామ మంతరించి సంవత్సరములు దాటినను ప్రభుత్వములు శాంతిని సాపేక్షజాలక నెట్లు పరితేపించుచున్నదియు, ప్రస్తుతము దాదాపు ప్రతిదేశమందును, భీష్మణ్యదూపములదాట్లు కలవరపెట్టుచున్న యదేశ క్లిష్టసమస్య పరిష్కారమునకు, అహింసాసాధ్యమే ముఖ్యసాధన మనియు శిక్షణ, నాల్గునెలలనుండి యీ భూమిపరిపాలనచున్న నూలు పడుకువారల సంఘములో జేరి మహాత్ముని మనోరథమును నా

రగలో బెట్టవలసినదిగా సభ్యుల హెచ్చరించిరి. అంతకు గంటకు సభ ముగిసెను

(ఒక విలేఖరి)

అడయూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

డాక్టరు బెసెంటుగారి జన్మదినము అడయూరు, అక్టోబరు 4 — డాక్టరు అనిబిసెంటు గారి 79 వ జన్మదిన ముత్సవము మొన్నటి దినమున ఇచ్చటి దివ్యజ్ఞాన సభా మందిరమునందును, ధియసాఫిక్ కళాశాల యందును జయప్రదముగా జరుపబడెను రెండు చోట్ల జరిగిన సభలకు శ్రీ సి జినరాజదాసగారు అధ్యక్షత వహించి, డాక్టరు అని బిసెంటుగారి నేపథ్య ప్రశంసించుచు యువకులు వారి మార్గము ననుసరించుకొరిరి —

ఆనాడు సాయంకాలమే కళాశాలావరణమున వ్యా యామక్రీడలు జరిగినవి అనేకమంది బాలురు బాలికలు వానియందు పాల్గొనిరి క్రీడలన్నియు ముగిసిన తదనంతరము కళాశాలాధిపతులు జి వి సుబ్బారావు పంతులు ఎం. ఏ గారు సభాధిపత్యము వహించి పుష్ప గుచ్ఛములను విజయములైనవారి కందరికిని ఇచ్చిరి

ఆ సమయముననే అధ్యక్షులు కళాశాల పక్షమున చెంగల్పట్టనకు వెళ్లి అచ్చటి మాండలిక వ్యాయామక్రీడలలో పాల్గొని బహుమతులను బడసినవారికి, పతకములను గిన్నెలను సంఘమువారి పక్షమున ఇచ్చిరి

బ్రహ్మవిద్యారామము

ఇచ్చటి బ్రహ్మవిద్యారామముయొక్క నాలుగవ సంవత్సరపు తరగతులు, మొన్న నూతనముగా, ఆశ్రమమునకు గాను నిర్మించబడిన మందిరమున ప్రారంభమైనది శ్రీ జినరాజదాసు గారు ప్రారంభ మహోత్సవమును జరుపుచు ఆశ్రమధర్మములను గురించి గంభీరోపన్యాస మిచ్చిరి

పిమ్మట డాక్టరుజేమ్సు కజిన్నగారు, ఆశ్రమము గత సంవత్సరము చేసిన పనినిగురించి నివేదికమును, జరుపుచు ఆశ్రమ కార్యములను నిర్విఘ్నముగా కొనసాగించుటకు అన్ని దేశములవారు తోడ్పడుచున్నారని నుడివిరి తదనంతరము, ఈ సంవత్సరమున ఆశ్రమమున చదువుకొనుటకు దక్షిణాఫ్రికా, చిల్లి, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రేలియా మొదలగు సంతములనుండి వచ్చిన విద్యార్థులను సభవారికి పరిచయము చేసిరి

అహారవిషయములు

నేటిరాత్రి, వ్యాయమార్తులగు రామేశ్వరపంతులు గారు అహారపదార్థములను గురించి, ఇచ్చటి అడయూరులాడ్జిలో నొక యుపన్యాస మిచ్చిరి

కాకినాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, అక్టోబరు 11 — గాంధీమహాత్ముని జన్మదినోత్సవము ఇచ్చట జయప్రదముగా జరుపబడెను సాయంకాలము జాతీయ పతాకములతో మహాత్ముని పటముతో నూరేగింపు టుత్సవము జరిగెను 5-80 గంటలకు పురమందిరమున పెద్ద సభ జరుపబడెను చాలమంది పెద్దలు స్త్రీలుకూడ దయచేసిరి రెండు ఆర్ సి బెన్సుగారు (మైక్రొఫోన్ హైస్పీకర్లు (వీన్స్ పాలు) సభాధ్యక్షులుగ నుండిరి శ్రీ సోమంచి మూర్త్యుకారా యోగారును శ్రీ వింజమూరి నరసింహారావుగారును గాంధీ గారిమీద పద్యములు రచించి చదివిరి డాక్టరు వేమూరి రామ శృష్టారావుగారు ఇంగ్లీషున ప్రార్థనశిపిరి శ్రీ చిల్లెరిగి సరసింహారావుగారు సంస్కృతశ్లోకముల జదివి ప్రార్థించిరి.

ప్రాసెసరు సి ఆర్ పొన్నుస్వామి అయ్యగారు ఉపన్యసించుచు గాంధీ తత్వమును విపులముగా బోధించిరి

శ్రీ వి. ఎల్. కాశ్రిగారు (చెన్నపట్టణము) గాంధీ గారియొక్క జీవితమునంతను సాకల్యముగా తెప్పి దయధర్మసత్య శాచములవల్ల శత్రువుని జయింపవచ్చునని బోధించి ఈస్థానిక సంఘములను శాసనసభలను కాంగ్రెసువారు నశిపరచుకొనుటకు సర్వవిధముల ఎల్లరును రాజకీయక్షు లను భేదాభిప్రాయములను పోనాడి ప్రభుత్వము ఒకటి ప్రజలు ఒకటి అనునట్లుండి పనిచేయవలసినదని బోధిరి

బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ల సుబ్బయ్యశాస్త్రిగారు ప్రేమతత్త్వమును బోధించిరి దేశబంధి సుబ్బయ్యగారు మట్లాడి తనభక్తిని తెలిపిరి.

యాసంవత్సరమునకు యివిధమయిన ఎండు యువకులకొరక పాట్నూలో చేయబడిన తీర్మానములు వెంటనే ఆములులోనికి రాదగియున్నది కావున పైన వివరించిన ప్రకారం చందాలను చెల్లించిన వారందరు కాంగ్రెసు సభ్యులగుదురు అట్టి వారందరు ౪౦ వ దేశీయ మహాజనసభకు ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనబడవచ్చును — అని తెలియబర్చిరి కాని యీజిల్లాలోని కాంగ్రెసు సభ్యులందరు పైసర్కులరు గమనించి, సెప్టెంబరు నెల వరకు చేబాకిగా నూలు చందా చెల్లించినవారు యీసంవత్సరమునకు యిక చందా చెల్లించనవసరము లేదనియు, సెప్టెంబరు నెలలోగా నూలుచందా బాకీపడినవారు తమ సభ్యత్వమును కోల్పోయినట్లుగా భావించి తిరిగి ప్రైవకారం 0-4-0 చెల్లించి గాని 2000 గజములు స్వయముగా వడికిన నూలు పంపి గాని తమ సభ్యత్వమును నిలుపుకొనవచ్చుననియు, కాన్పూరు కాంగ్రెసుకు గాని, బందరులో జరుగనున్న ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభలకు గాని తదితర కాంగ్రెసు సభలకు గాని, ప్రతినిధులుగా వెళ్లదలచినవారు పై సంవత్సరముల ననుసరించి సభ్యత్వావ్రత కలిగి దరఖాస్తులను పెట్టుకొనవలయునని యిందుమూలముగా తెలుపుకొనుచున్నాను

* * *

ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభ ప్రతినిధుల నిన్నికలు

బందరు పురమున అక్టోబరు నెల 23-24-25 లేదీలలో జరుగనున్న ఆంధ్ర రాష్ట్ర మహాసభకు గుంటూరుజిల్లా పక్షమున ప్రతినిధులుగా వెళ్లదలచినవారు యీక్రింది నిబంధనల గమనించి తమ దరఖాస్తులను యీనెల 18 వ లేదీలోగా మా కార్యాలయమునకు చేరునట్లు పంప ప్రార్థితులు

ముఖ్యముగా గమనించవలసిన నిబంధనలు — (1) కాంగ్రెసు విధానముయొక్క ప్రథమసూత్రము నంగీకరించినవారు గ నుండవలెను. వీరి వయస్సు 18 సం॥ కు, మించి యుండవలెను.

(2) సభలకు హాజరగునప్పడు పూర్తిగా ఖద్దరును ధరించి యుండవలెను.

ప్రతినిధి రుసుము 1-0-0 సన్మానసంఘమువారికి చెల్లించవలెను వీరు సెప్టెంబరు నెలకు కూడా నూలు చందా చెల్లించి యుండవలెను లేదా తమ దరఖాస్తుతో కూడా బాకీ (చందా) మొత్తం పంపవచ్చును

పంపుకొనెడి దరఖాస్తులలో పూర్తియైన చిరునామాయున్న యేగ్రామ సంఘమునందు సభ్యులుగా నుండిరో వివరముగా తెలుప గోరెదను

మాచిరాజు రామమూర్తి,

కార్యదర్శి

* * *

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము

ఈ సంఘము యొక్క సామాన్యసభ 9-10-25 లేది మధ్యాహ్నం ౧౨ గం॥ లకు గుంటూరులో స్వరాజ్య కార్యాలయమునందు సమావేశమై యీ క్రిందివిషయములను గురించి యోచించి తీర్మానించ వలసియున్నది గాన సభ్యులెల్లరు తప్పక దయచేయ ప్రార్థితులు. సెప్టెంబరు నెలాఖరువరకు బాకీపడిన నూలు వెంటనే పంపవలెను

విషయములు — ౧ ఆ భా కాం. సంఘమువారి పాట్నూ తీర్మానములను గురించి ౨ ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభాధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుట. 3. కార్యదర్శిపదవికి మా రామమూర్తిగారి రాజీనామా. ౪ అవసరమైన యితరవిషయములు

మా. రాఘమూర్తి,

కార్యదర్శి.

క్రియల బంధు సాంబమూర్తిగారు లేచి, గాంధీమహాశయిని పట్టించి కాసుకగా గవర్నమెంటు పెన్షనరు అను శ్యామరావుగారు యానూలపండ్ల నిచ్చిరియు, నాటి సభకు అధ్యక్షులుగానుండుటచేత రెవరెండు బెన్సనుగారికి సమర్పించెదవని ఆమూలదండ బెన్సనుగారి కంతమున వైచిరి. తమ నిత్య జీవనములో మహాత్ముని కోరికలను నెరవేర్చుటయే తమ కాసు కలను సమర్పించుటగా గ్రహించవలెనని కోరిరి.

రెవరెండు బెన్సనుగారు

అధ్యక్షుడు సభను ముగింపును నిట్లు చెప్పెను. నాకు కొన్ని మాటలు చెప్పవలెనని యున్నది. ఏమి చెప్పవలెనో నాకు తెలియదు. నాకు ముందు మాట్లాడిన శ్రీ గురు ఉపన్యాసములను గాంధీగారి జరిత్రను గురించి సంపూర్ణముగా చెప్పిరి. ఆమాటలన్నియు మీకు సంతోషమును కల్పించినవని నాకు లోచించింది. నిజముగా మీ కందరకు గాంధీగారి యెడల వుంచి అభిమానమున్నది. మీరు ఎంతో అభిమానము గలిగి ఇక్కడ విన్నట్లు, ఇండియాలోని ప్రజలకే కాకుండా ప్రపంచములో నున్నందరకును గాంధీగారియందు అభిమానమున్నది. అందునుగూర్చి ఏమి సంజేహముండవని తలచెదను.

నేను కాంగ్రెసులో ఇదివరకు చేరలేదు. ఇప్పుడు నేనీ పదము నాలుహారమును అంగీకరించుటవలన నేను కాంగ్రెసులో చేరుదునేమో నాకు తెలియదు. (విగ్రహమున కరతాళధ్వనులు). ఈనూలు పరిశుభ్రమైనది. అందముగానున్నది ఘనమైనది, అంతా బాగా ఉన్నది. ఇది వుంచి పవిత్రమైనదిగా ఎంచెదను.

ఉపన్యాసములు చెప్పినదంతయు మీరు చక్కగా విన్నారనుటకు సంజేహములేదు. ముఖ్యముగా నా యెదుటనున్న విద్యార్థులకు చెప్పగోరుచున్నాను. ఎట్టి సమయమునగాని ఏరోజునగాని విద్యార్థులు యువకులు మూత్రమేగాక, పెద్దలకు కూడ ఈదేశమునం దభిమానము లేనియెడల యీ బ్రతుకు బ్రతుకుగాదు. (వినుడు, వినుడు. కరతాళధ్వనులు) అని నా యుద్దేశము. దేశాభిమానము అందరకు నుండవలసినదే. ఈమిటిటింగ్ నోటీస్ నందు పైన "వందేమాతరం" అని చెప్పబడెను. దీనికి, తల్లియైన యీ భూమికి నమస్కారము అని అర్థమని అనుకుంటాను. ఇంగ్లీష్ లో "హెయిల్ మదర్ లాండ్" అని చెప్పదుము. తల్లియెడల ఎంత భక్తి, ఎంత అభిమానము, ఎంత ప్రేమ, ఎంత విశ్వాసము ఉండవలెనో అట్టివి దేశముం దుండవలసినదని నా అర్థము. తల్లి ఆన చాల గొప్పది. జర్మనీవారు తమ దేశమునుగురించి మాట్లాడిన పప్పుడు మదర్ లాండ్ (మాతృ భూమి) అని అనకుండా ఫాదర్ లాండ్ (పితృభూమి) అని వారికి అర్థము. అమెరికావారు స్వంతదేశములోనుండి మాట్లాడునప్పుడు మాతృ భూమి అని చెప్పకుండా గాల్ఫ్ ఓక్ కంట్రీ (భగవంతుని స్వంతదేశము) లేక స్వర్గము అని చెప్పుకొందురు. నేను అమెరికాను గాను. అమెరికాలోని ఉత్తర భాగము కనడా నా వాసము. నాకు అది స్వర్గమని నా అభిప్రాయము. దేశాభిమానములేకుండా మనము బ్రతుకలేము. తన దేశమునందలి మహనీయులను స్మరించుటకు ఒకరు సిగ్గుపడ వలసరములేదు. బుద్ధుడు, శంకరుడు, రామానుజుడు, రామ మోహనరావు, వైతస్యకుడు, రామకృష్ణ పరమహంస, తిలక్, దాస్, గాంధీ ఇంకను అనేక ఇతరమహానీయులను ఆలోచించుకొన్నప్పుడు, అటువంటి మహనీయులు అన్ని దేశములో నున్నారు. ఈ దేశములోని మహనీయులను చెప్పుటకు నేను సిగ్గుపడ వలసరములేదు. మన దేశమునకు మన దేశాభిమాన మున్నది. గాంధీ గొప్ప దేశాభిమాని అని చెప్పటకు ఎట్లు పిలుస్తాది? ఎందుచేత నననా, ఆయన తన దేశమును ప్రేమించుచున్నాడు. అందువలన ఆయన గొప్ప దేశాభిమాని. ప్రేమించుచున్నాడు అనగా మన కా స్త్రీగారు చెప్పినట్లుగా మాటలతో ప్రేమకాదు. త్యాగముతో కూడిన ప్రేమచూపినారు. క్రియలవలన, క్రియాపూర్వముగా మాపుచున్నందువలన, వట్టి మాటలతో కాకుండా, విజమైన గొప్పతనము కలుగును. దేశాభిమానియగును. కాబట్టి మాటలతో గాక క్రియలతో చూపినందువలన మన ప్రేమను చూపినవార మగుదుము.

నాకు మీ గ్రంథములలోని వాక్యములు కంఠస్థముగా రావుగాన నేను మన బైబిలునుండి నొక వాక్యమునుచెప్పెదను. (ఆ వాక్యములను చెప్పి పిమ్మట నిట్లు అధ్యక్షుడు మాట్లాడెను) దీర్ఘ శాంతులు, మనస్సుకు సంబంధించిన దీనత్వము, సాత్వికము ఇట్టి గుణములు గలిగిన మహాత్మా గాంధీ అట్టి వారు ధన్యులు. కొట్టనచ్చినప్పటికిని, కొట్టినప్పటికిని, చంప వచ్చినప్పటికిని, శత్రువులను క్షమించును. శాంతి ఓర్పుతో నుండి సాత్విక గుణములతో నుండి భూలోకిను నుత్తరించుచున్నారు.

భుజశక్తివలన గొప్పవైద్యముల పెట్టుకొని యుద్ధములు చేయుటవలన, ప్రపంచములో గొంత జయింపగలిగిమని నెహెలియను ద్వీపాంతరవాసమునకు పోయినప్పుడు ఆలోచించుకొనెను అదేసందర్భములో ఏర్పడెన భాగ్యముగాని, వైద్యముగాని, భుజశక్తిగాని లేకయే యేసుక్రీస్తు ప్రపంచమునంతను జయించిన విషయమును జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని ఆశ్చర్యపడ జొచ్చెను. లోకమునంతను సాత్వికము ప్రేమచేతను జయించియున్నట్లు యేసుక్రీస్తును గూర్చి ఆలోచించెను.

ఆలాగుననే, నేను మహాత్మాగాంధీని తలచినప్పుడు- ఆయన ఏమిబలముగలవాడు కాదు. అయినప్పటికి మహాబలము ఆయనకెక్కను. చీరలైనను, భాగ్యవంతులైనను, గొప్పవారైనను తక్కువవారైనను, ఎవరైనను సరే పక్షపాతము లేకుండా అంతరము సమదృష్టితో ఆయన ప్రేమించును. మహాబలముతో, తన మనస్సులోని దీనత్వము నెమ్మది భక్తి విశ్వాసము మొదలగు గుణములవల్లను మనస్సును స్వాధీనపరచుకుంటున్నారని చెప్పుటకు మనలో ఏర్పడెన సంజేహములేదు.

మన దేశస్థులలో వికమత్వములేదని నేను చెప్పుదును. దీనిని మీరు మరియొకవిధముగా తలంచరని నా యుద్దేశము. పిమ్మట అధ్యక్షుడు తన మోటారు ఒకగండిలో పడిపోయినప్పుడు దానిని తీయుటకు అచ్చటి మనుష్యులు చూపిన అభిప్రాయభేదములను తెలియబరచి అభిప్రాయ భేదములను పెట్టుకొనుట కూడదనియు హెచ్చరించి ఆ మహానుభావుడు మహాత్మాగాంధీ మహామహానుభావుడే కాదు, మాకుగూడ మహానీయుడే ఆయనచెప్ప సత్యము మిక్కిలిగాక మాకును అదేసత్యము. ఆయన చూపినమార్గమును మీరు మీపనులవలన ఆచరింపవలెను. ఈ ఆస్పత్రి కృత, మతసహనము వీనినిగురించి ముఖ్యముగాచేసి మీయొక్క ప్రేమను చూపించవలెమ అని అధ్యక్షుడు కోరెను. సుబ్బయ్యకాస్త్రిగారు ఉపన్యసించినట్లుగా ప్రేమతో త్యాగముండవలెను. మహాత్మా గాంధీగారి మార్గమును బోధయును, నువ్వారయని తలంచుకొని వానియందును ఆయన యందును సంతృప్తాదృక్తితో మనము మన నిత్యజీవమునందు ఆచరించి చూపవలెను.

అట్టి మహానుభావునిమాచు భాగ్యము యింతవరకు నాకు తలపించలేదు. బహుశః నేను నాదేశమునకు వెళ్లకపూర్వము మార్చి నెలలో ఆయనను చూచి వెళ్లదలచుచున్నాను.

అన్ని విషయములలో, ఇండియా పైకి రావలెనని ఈదేశ ప్రజలు కోరినయెడల ఆయన చెప్పినది ఏకీభావముతో ఆచరింపవలెను. మీలో నెవ్వరైన గొప్పతనము సంపాదించవలెనంటే సేవకుడుగా నుండవలెను. అందుచేతనే ఏసుక్రీస్తు తనకీమ్యలకు పాదములకుకీ ఆప్రకారము వారుకూడ వర్తించవలెనని బోధించిరి. మీరు మిమ్ములను అణచివేసికొన్నట్లయితే ఇతరుల గౌరవమునకు పాత్రులగురని చెప్పి అధ్యక్షుడు సభ ముగించెను.

క్రియల సాంబమూర్తిగారు వందనములర్పించుచు బెన్సనుగారు మహాదాయములను చక్కగా చెప్పిరినియు, ఈ దేశ మాతను పెంపుడుతల్లిగా భావించినవారనియు, కాంగ్రెసులో చేరియున్నయెడల కాంగ్రెసునకు గొప్పబలము చేకూరియుండి యుండుననియు, సమయము వచ్చినప్పుడు అందఱును తనిచేయుదురనియు చెప్పెను.

సభ రాత్రి 8-30 గంటలకు ముగిసెను.

రైల్వేసెన్సు : బోర్డువారు చేయవలసినపని

ఎట్లగుడిపాడునుండి నంద్యాలవఱకు రైలులేయు నుద్దేశముతో కడప కర్నూలు జిల్లాలలో ల్యాండు సెక్యురీగూడ రైల్వేసెన్సు వనూలు చేయబడుచు వచ్చినది. రైలులేయు ప్రయత్నము మానివేయబడినది. వనూలు కాబడిన రైల్వేసెన్సు నుండి కొన్ని "కాజువోల" కట్టుటకుగాను రు 144620 వెచ్చింపవలయునని మా కడప జిల్లాబోర్డులో నొక తీర్మానము వచ్చినది. తీర్మానము నిరాకరింపబడినది. ఈవిషయమై మరల అట్టిబరు నెలలో ఆలోచనలు జరుపవలె ననుకొనుచున్నారు. ముఖ్యముగా గ్రామసీమలకు సంబంధించిన బాటల సేకములు చక్కబఱచి కొంతకుకొంతయైన రైలు దురవస్థను తీర్చవలసి యుండగా ముస్సుండు పట్టుమని మోటారు సర్వీసును బలపఱచు కాజువోలను కట్టజూచుట దూరవ్యవస్థల పనికాదు. ఇట్టి కాజువోల కట్టుటకంటే రైలులకే వారివారిసామ్యము ముందు నిస్తురుకలలో వజాకట్టి యిచ్చివేసినయెడల మేలైన పద్ధతిగా నుండును. బోర్డు సభ్యులెల్లరు ప్రజలయెడల తమకు గల బాధ్యతను గురైరి తమ సర్వమును సోపేయ కోరుచున్నాను.

(మొట్టుపల్లె కొంతారెడ్డి)

చెన్న పురి బజారుధరలు

1925-వ సం॥ ఆగష్టు 6 వ తేదీ మంగళవారము

1. ధాన్యములు

దనియూలు బా 1-కి రు 20 0 0 మొలలు 42 0 0 వరకు		
వియ్యము బస్తాలు	మొలలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ౪ 48 గలవి రు 14 0 0		15 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 15 8 0		16 0 0
డిల్లి ,, డిటా ,, 16 0 0		17 0 0
రాసులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0		9 0 0
నావులు ,, ,, 20 0 0		24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 12 8 0		18 0 0
పెసగలు ,, డిటా ,, 12 8 0		18 0 0
పెసలు ,, డిటా ,, 18 8 0		14 8 0
మినుములు ,, డిటా ,, 15 4 0		16 8 0
ఉలలు ,, ర 164 ,, 8 8 0		9 0 0

3. సూనెపస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 154 0 0		155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0		25 0 0
కొండాపురం నేరు పెసగపప్పుబా 1-కి ,, 58 0 0		59 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 54 0 0		56 0 0
వేరు పెసగనూనెగానుగబా 1-కి రు 182 మినుకొనూనె 180 0 0		
ఆముదము బా 1-కి ,, 112 0 0		118 0 0

4. చిల్లరపస్తువులు

చాయపనుపు బా 1-కి ,, 100 0 0		
కురపకుపు ,, ,, 45 0 0		50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరు)బా 1-కి ,, 100 0 0		110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీ నుండు చదాగు 1-కి రు 45,50		
కాశహస్తీపాయకట్టు ,, ,, 50,55		
తెల్లము బా 1-కి ౫ 40 0 0		60 0 0
చింతపండు బా 1-కి ,, 60 0 0		80 0 0

5. ఇనుము

వట్టారకం బా 1-కి ,, 28 0 0		88 0 0
చదరం ,, 28 0 0		86 0 0
రవుండు ,, 88 0 0		45 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 కులంకు ,, 72 0 0		75 0 0
బంగారము, కులము 1-కి ,, 21 4 0		21 8 0
వసరము 1-కి ,, 18 5 6		
ఇత్తడి బా 1-కి ,, 256 0 0		260 0 0
రాగి డిటా ,, 278 0 0		280 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పా 1 గలవి 80 0 0		80 4 0

7. దూది

బోండావెట్టుబారున 1-కి రు 800 0 0		
పల్నాడు దూది ,, ,, 215 0 0		

8. నూలు

కోయిల్ పట్టి నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 7 0 0		
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 4 12 0		
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 7 4 0		
కూరయేనుగ నెం 20 ,, 9 8 0		
ఎడ్యూక్ నెం 24 1/2 ,, 9 12 0		
14 1/2 క్విలక్ పట్టి ,, 7 8 0		
నెం 20 బెన్ని సింహం యీ రు ,, 9 4 0		
నెం 22 ,, ,, 9 12 0		
నెం 12 1/2 బెన్ని పక్క ను ,, 8 0 0		
నెం 14 1/2 ,, ,, 8 4 0		
నెం 12 1/2 అరైస్సు ,, 7 2 0		
నెం 12 1/2 కొయిలుపట్టి ,, 7 2 0		
నెం 22 1/2 గంగలూస ,, 9 4 0		
నెం 14 1/2 గాధాపట్టు ,, 7 2 0		

సుఖభోగి తైలము

డబ్బీ 1- రు. 1-0-0
అన్ని విధముల పుండ్లకును ఈతైలము ఉపయోగించును ఈ తైలమురాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మాత్రము తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును, కాన సామాన్యమైన గాయములకును వాడవచ్చును.
అమ్మతాంబానం డిబో, బొంబాయి - నువరాసు

అమృతాంజనము

గొప్ప సంవత్సరాది పండుగలు లక్ష్మీపూజ, దీపావళి

సమీపించుచున్న అట్టి శుభసమయములను పూర్వ కాలమున బుద్ధివంతులైన స్త్రీ పురుషులు వారి తలలను శుభ్రముగాను, చుట్టగాను నుంచుకొనుటకు మనోహరమైన, నుంచి నువ్వు సనగలిగిన, అమృతమైన తలనూనెలను వాడుతుండినట్లు చరిత్ర వలన తెలియుచున్నది. వీలనగా ఈ నూనెలయందుగల మనోహరమైన వాసన వారు ఎచ్చటికిపోయినను వారిచుట్టునుండు గాలి పరిశుద్ధముగాను, ఆనందముగాను యుండును అది తక్షణమే మనస్సును మగిసములేకచేసి, చురుకుననుగు గలిగించును శుభకార్యములందు అట్టి పరిశుద్ధమైన మనస్సు యుండవలెనని ఆ బుద్ధివంతులైన స్త్రీ పురుషులకు తెలియను.

పూర్వకాలమును బుద్ధివంతులైన స్త్రీ పురుషులు అవలంబించు చుండిన పద్ధతులయందు మీకు అభిలాష యున్నచో మీరు కష్టపడి గడించిన సొమ్మును ప్రస్తుతము బజారులో విరివిగానున్నట్టియు, చాకడైనట్టియు, తక్కువరక మైనట్టియు, ఉపయోగించ వలెనట్టియు, ఒకదాని వాడిన తప్పకతలవొప్పి గలుగునట్టి తలనూనెలను కొని మీడబ్బను వృధాచేయక

స్వప్రసిద్ధ మైనట్టియు, మిక్కిలి పురమామిగా చేయబడినట్టి కామినియా తలనూనెను (రిజిస్టరు చేయబడినది) మాత్రమేవాడుడు.

మరల ప్రదేశములలోనున్న మీ గ్రామవాసికిగూడ కామినియా తలనూనెను పంపించి బాగుగా తెలియును.

కామినియా తలనూనె ధరలు

బుడ్డి 1 కి	ధర రూ 1-0-0	వి పి ఖర్చు అ 0-6-0	ప్రత్యేకము
బుడ్డు 3 కి	రూ 2-10-0	వి పి ఖర్చు అ 0-12-0	"
బుడ్డు 12 కి	రూ 9-8-0	వి పి ఖర్చు అ 2-4-0	"

చె తిరుమాలకు శ్రేష్ఠ తరమైన అత్తరు.

ఓటో - దిల్ బహారు (రిజిస్టరు చేయబడినది)

వనోహరమైన సువాసనగలిగినట్టియు, దీర్ఘ కాలమునరకు సువాసన పోయియుండనట్టి ఈ అత్తరును కొన్ని మృదుమైన తలనూనెలైన చర్మన ఒక మనోహరమైన పూలతోటలోనుండ వంత ఆనందము గలిగించును. ఆర్కా హాల్, స్పిరిట్ మొదలగునవి యింగులలో కెరవు అయితే మంచిన వాసనగల కొన్ని ప్రత్యేక పుష్పములనుండి యిది తయారుచేయబడుచున్నది ఇది అందరిచే ఆహ్లాదించబడినది. ధనవంతులు, బీదలు, మొదలగువారి అంతస్తులకు తగినదలతో యున్నది.

ఓటో దిల్ బహారు ధరలు

బెగ్గబుడ్డి	1 కి	ధర రూ 2	వి పి ఖర్చు అ 6	ప్రత్యేకము
మిగ్గరకము	బుడ్డి 1 కి	రూ 12	"	"
చిన్నబుడ్డి	"	రూ 8	"	"

వీటినివాడి, దళరా మహాత్మనదినములు ఆనందముగా గడపుటకు మరవకుడు.

‘కామినియా తలనూనె’ ఓటోదిల్ బహారు ప్రతిపట్టము, గ్రామమునందు స్వప్రసిద్ధులై వ్యాపారస్థులచే విక్రయించబడుచున్నది. మీకు సమీపమున దీనిని విక్రయించువారు లేనప్పుడు ఆర్డరును నేడగా మాకే ఈదిగువవిలాసమునకు పంపుడు అయితే మీరు మీస్థలము లందుండు వర్తకులనుండి కొనుగోలునకు అనేక మోసగాళ్లు, యంతకంఠెను, “చాక, కేలు” అనిపెట్టి యితర తక్కినవర్తకులు యిచ్చిన పుచ్చుకొనకుడు. వీలనగా మీరు కొని రాఖిచెక్క - గలదు, మీరు అట్టికరము లేదే మోసపోక శ్రేష్ఠమైన “కామినియా తలనూనె” ఓటో దిల్ బహారు దీని ప్ర పర్యాకింకతో సహా పట్టణంలో తీసుకొనవలెను.

ది ఆంగ్లో-ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, మాన్యుఫాక్చరీంగు

కెమిస్టులు, డ్రగ్గిస్టులు, జమ్మామీదీ, బొంబాయి, మద్రాసునందు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారి వర్తకారకును జే ఎం నెట్ 260, హైదరాబాద్ రోడ్డు.

హైదరాబాద్, 6 బందరవీధి, ఏ బి హార్బర్ 54 బందరవీధి,

స్టీల్స్ నెట్ వెటి

2233

ఇది 1862 సం॥ రము నందు కనిపెట్టబడి, యింకను దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది ప్రపంచమునందు వీదియు దీనిని మించుటకు పీలులేదు యిప్పుడే గవర్న మెంటు కలెక్టరు గారైన రామన్ మిసన్ గారి వద్దనుండి ఒక యోగ్యతాపత్రక వచ్చినది “నా గడ్డమునందు గజ్జియుండి, తినివేయుచుండెను. తక్షణమే మీ బొంబమును వాడితిని గజ్జి పోయినది మొండి గాయండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రుకలు మొలచుచున్నవి.”

బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-0-0

టోకు ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయును.

Collingwood & Co., Mount Road, Madras

వస్తుగుణ దీపిక

అయిదవసూర్య - నూతనాంశములం జేర్చి ముద్రించెతిమి. ఈ గ్రంథము యొక్క యుపయోగము ఎల్లరకును తెలిసియే యున్నది ఇందు సమస్తవస్తువులు, మూలికలు, ఆహారపదార్థములు ఫలములు మొదలగు వానియొక్క గుణగుణగ్రణములను జక్కగ వివరింపబడినవి 1100 పేజీల గ్రంథము వెల 5-0-0 పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము 2179 యర్రా జగ్గారావు బ్రదర్సు, రాజమండ్రి.

నచ్చనిచో! సామువాపసు చేయగలము!

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యదృశ్య గ్రంథము లగ్న స్ఫుటము, భావస్ఫుటము, గ్రంథస్ఫుటము, అష్టకపద్ధతి, పోడోం పద్ధతి, ద్వాదశ భావఫలితములు, దశాంతర్దశాఫలితములు, మున్నగు పెక్కుసాంశములతో జ్యోతిశాత్మకరూపమున ఈ గ్రంథము వ్రాయబడియున్నది పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి ద్వాదశ భావమును చర్చింపబడినవి జ్యోతిశసాంశములన్నియు చక్కగా ఇమడ్చబడినవి ఇది యింటిశ్లోలిమృదు వెల 2 0 0 మొదటిభాగము రూ 1-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషాలయము, 2181 కళింగోట, విశాఖపట్నం.

కమలామణి లేఖలు

వెల 6 అణాలు - డజను 3 రూపాయలు గ్రంథకర్త - బి ఎ బి ఎల్, హైకోర్టు వకీలు రెంటాల వెంట సుబ్బారావు సుంతులు గారు ఈ జ్యోతిశకారణమున విదేశగతుడైన భర్తను కమలామణి వ్రాసిన యీ లేఖలు ఎట్టివలపు జాబులు గాక ప్రేమామృతము తోడి నిండి లోకాచార వ్యవహారముల విచిత్ర వర్ణనము కలిగియుండుటచే స్త్రీ పురుషులెల్ల పరసీయములు ఆన 1902 సం॥ జూను మాసములోనిది హిందూ భాషలో ప్రచురింపబడి (Kamala's Letters to Her Husband) ప్రపంచ మెల్లడల వ్యాపించియున్నవి చక్రవర్తి మొదలగు లక్షలకొలది జనులు జదిచి క్లాపించియున్నారు తేలికపాటవయ్యను చదువ కట్టకధగాగనట్టి తుట్టుకు దకు కమలామణికి సంప్రాప్తమున దుర్గతి అన్యంతర్య సన కిరముగా నుండును విశేషప్రతులు లేవు విక్టోరియా డిపో, మెలాపూరు, మదరాసు